۱۰۶

طبع اول

۵۰۰ جلد

نگارستان آصفی

مصنفہ سید التفات حسین خان میر منشی رزیڈنسی حیدر آباد
جس کو مصنف نے سنہ ۱۲۲۸ ہجری م ۱۸۱۳ عیسوی مین تالیف فرمایا۔

باہتمام

نواب عزیز جنگ بہادر ولاؔ تخلص وظیفہ یاب حسن خدمہ سرکار عالی

مطبوعہ

عزیز المطابع حیدر آباد دکن

قیمت فی جلد

۱۳۱۵ فصلی

بسم اللہ الرحمن الرحیم

بر ضمیر مہر تنویر صاحبدلان حقیقت رس و حقیقت شناسان صبح نفس مخفی و مستتر مباد
که نخلبند سرابستان ہمیشه بہار و مولف این نگارستان سراپا نگار اضعف العباد سید
التفات حسین خان میر منشی رسیڈنسی حیدرآباد عرضه مید ہد که ابتداے
طلوع نیر عہد میمنت مہد جناب نواب مستطاب معلی القاب خدیو جہان پناه فرمانفرماے
معدلت دستگاه موکد مبانی ایالت مشید قواعد امارت فروزنده و سازنده عظمت و
جہانبانی فرازنده لواے سلطنت و کشورستانی سپہر جناب ہلال رکاب مہر نگین
قطب تمکین خورشید کلاه انجم سپاه بہرام رزم سکندر عزم زبده نوئینان عظیم الشان
مشیر خاص حضور فیض معمور بادشاه کیوان بارگاه انگلستان اشرف الاشراف
جناب مارکوئیس آف ہسٹنگس گورنر جنرل بہادر ادام اللہ تعالی اقباله و بسط
علی العالمین ظلاله در ۱۲۲۸ھ یکہزار و دوصد و بیست و ہشت ہجری مطابق ۱۸۱۳ء
یکہزار و ہشت صد و سیزده عیسوی حسب الطلب والاجناب مرحمت انتساب گوہر

دریاے ایالت دریاے گوہر امارت مہر سپہر کامرانی ماہ اوج قدردانی فلاطون دانش ارسطو بینش زبدۂ عمائد با فرہنگ فرہنگ اعتما دالدولہ انتظام الملک مستر ہنری رسل صاحب بہادر ثابت جنگ رفع اللہ لوا دولتہ وحشمتہ کہ از طرف سرکار عالم مدار آنریبل کمپنی انگریز بہادر خلد اللہ ملکہ بمنصب رسیدنسی سرکار دولتمدار حضرت بندگان عالی متعالی دام ظلہ رونق افزا و کارفرماست از شہر مسرت بہر بنارس بفرخندہ بنیاد حیدرآباد مشرف وممتاز و بدولت ملازمت آن ولی النعم وشرف خدمت میر منشی گری رسیدنسی اعظم مفتخر وسرفراز گردیدہ بنگاہ عنایت ونسیم مرحمت آن والا مناصب کہ ذرہ را مطلع آفتاب عالم آرا وقطرہ را منبع ہزار دریا میسازد رونق کار این ناکارۂ ہیچمدان مثل فروغ اختیار والد ماجدم منشی میر عزیز اللہ خان کہ در عہد رسیدنسی مستر جمس کرک پاتریق صاحب مرحوم بکمال اعتبار رلمعۂ ظہور داشت غرا تیا زیافت۔ روزے درسال یکہزار ودو صد وسی ویک ہجری از زبان فیض ترجمان آن عالی مناقب عز نفاذ پذیرفت کہ اکثر بخاطر عاطر جلوۂ استحسان میدہد کہ اگر احوال میمنت اشتمال سرکار دولت مدار آصفیہ مشتمل ذکر انتساب عالی متعالی بشرح وبسط کوائف ورود سعادت مآل وحقائق تعداد جمع آمدنی ملک ومال باکیفیت وحقیقت ہر یکے از منتسبان عظام ومتوسلان والا مقام وکارپردازان ذوی الاحترام کہ مفید حال ومنتج مآل باشد بعبارت بے تکلف قریب الفہم مبرا از مبالغہ واغراق ومعرا از اشکال واغلاق زیب ارقام وحسن انجام یابد۔ خالی از کیفیت خاص و

عاری از صلاح عام نتواند بود۔ ہر چند امتثال فرمان واجب الاذعان زیادہ از لیاقت
این ہیچمدان و قلت فرصت باعث اشتغال امورات علاوہ آن بود۔ اما بعنایت
الٰہی بحسب مطلوب از تالیفش فراغت یافتم بنگارستان آصفی موسوم ساختم قطعہ

غرض نقشے است کز ما یادماند — کہ ہستی را نمی بینم بقائے
مگر صاحبدلے روزے بحرمت — کند در کار این مسکین دعائے

باید دانست کہ سلسلۂ خاندان میر قمر الدین مخاطب بہ آصفجاہ بر این منوال است
کہ جد مادرش سعد اللہ خان وزیر اعظم صاحبقران شاہجہان۔ و جد پدری او
عابد خان سمرقندی از احفاد شیخ شہاب الدین سہروردی است کہ در عہد شاہجہان
وارد شاہجہان آباد شدہ در سلک مقربان شاہزادہ اورنگ زیب زیب انتظام
یافت و بعد اورنگ آرائی شاہزادہ بتدریج بمنصب پنجہزاری عزت و اعتبار
بہم رسانیدہ بخدمت صدارت کل مامور شد۔ و در محاصرہ قلعۂ گولکندہ در سنہ
یکہزار و نود و ہشت ہجری بزخم گولہ گوے جانفشانی ربود۔ محمد امین خان اعتماد الدولہ
پسر خواجہ بہاء الدین است کہ برادر نواب عابد خان و قاضی بلدۂ سمرقند بود۔
محمد امین خان از وقت فرخ سیر منصب بخشی گری دوم بالاستقلال داشت و آخر بپایۂ
وزارت قدم نہاد۔ الا بعد خلعت وزارت اجل فرصت نداد و در ایام معدود
درگذشت۔ خلف عابد خان میر شہاب الدین است کہ رفتہ رفتہ بمنصب ہفت ہزاری
باضافہ فقرۂ فرزند ارجمند بخطاب عابد خان فیروز جنگ و صوبداری گجرات

علم مباہات برافراخت ودر ۱۱۲۲ھ یکہزار ویکصد وبیست و دو ہجری ازین جہان
کوس رحلت فرو کوفت۔ خلف او میر قمرالدین که سال ولادتش از اعداد
نیکبخت ۱۰۸۲ ہویداست بخطاب چین قلیچ خان ومنصب پنجہزاری سربلندی و
بمرور بخطاب خان دوران بصوبداری مالوه عز امتیاز یافت۔ در اول سال
جلوس محمد فرخ سیر بادشاه بخطاب نظام الملک وحکومت سنبھل مرادآباد مامور
شد۔ بعد ازان بصوبداری مالوه سر برافراشت۔ سید حسین علی خان وزیر
از اختلاف مذہب تغیری نظام الملک وطلب او بحضور تجویز داشت۔
نظام الملک قصد تسخیر دکن پیش نہاد ہمت کرده در ۱۱۳۲ھ یکہزار ویکصد وسی و
دو ہجری از مالوه متوجه دکن شد وبلده برہان پور از انورخان وقلعه اسیر
از طالب علیخان بصلح وموافقت بدست آورد۔ وششم شوال ہمین سال
با سید عالم علی خان برادرزاده سید حسین علیخان وزیر که بصوبداری اورنگ آباد
مامور بود محاربه افتاد وبعد کشته شدن عالم علیخان بر قلعه دولت آباد وصوبه
اورنگ آباد قابض ومتصرف گردید۔ نظام الملک در ۱۱۳۴ھ یکہزار ویک صد
وسی وچہار ہجری از دکن بشاه جہان آباد رسیده پنجم جمادی الاول بخلعت وزارت
وخطاب آصفجاه مخلع گردید وضمیمه وزارت وایالت دکن بصوبداری گجرات
ومالوه عَلَم نام آوری برافراخت۔ وحامد خان عم خود را نائب نظامت گجرات
کرده بمالوه شتافت ونیابت مالوه بعظیم الله خان پسر حامد خان تفویض نمود

وہمان سال بشاہ جہان آباد رسیدہ بجلدوے حسن کاروانی مورد الطاف خسروانی شدہ بدکن مراجعت کرد۔ و در ۱۱۵۱ھ یکہزار و یکصد و پنجاہ و یک ہجری بحضور طلب شدہ صوبداری اکبرآباد شرف تفویض یافت۔ ہم ماہ ذیحجہ ۱۱۵۲ھ یک ہزار یکصد و پنجاہ و دو ہجری نادرشاہ دارد شاہ جہان آباد گشت آصفجاہ در ۱۱۵۳ھ یکہزار و یکصد و پنجاہ و سہ ہجری غازی الدین خان پسر کلان خود را بعہدہ نیابت وزارت در حضور محمد شاہ گذاشتہ خود بدکن آمد۔ میر احمد خان ناصر جنگ پسر دومی کہ بہ نیابت پدر در دکن بود انحراف ورزید۔ و در ۱۱۵۴ھ یکہزار و یکصد و پنجاہ و چہار ہجری در سواد غرب رویہ اورنگ آباد جنگ واقع شدہ زندہ دستگیر گردیدہ چندروز ترک لباس نمود۔ آصفجاہ بمقتضاے محبت و ترحم پسر را پیش خود طلبیدہ ہر روز بار در دربار دادہ آئین تربیت و آگہی امور ریاست منظور میداشت۔ و در ۱۱۶۱ھ یکہزار و یکصد و شصت و یک ہجری در سواد برہان پور آصفجاہ ودیعت حیات سپرد و قبل از دو ساعت میر احمد خان بہادر ناصر جنگ را روبرو نشاندہ ہفدہ نصائح ارشاد نمود۔

دفعات وصایا اول - برئیس دکن لازم است ہرگاہ سلامت نفس و ایمنی از جنگ و جدل و افزایش و آبادی ملک خود خواستہ باشد باید کہ با مرہٹہ ہا کہ زمینداران این ملک اند آشتی دارد و تامقدور از خود سررشتہ آشتی را برہم نزند و در صورت ناچاری لاچار است۔

دوم - درانهدام بنی آدم که بنیاد او ساختۂ رب العالمین است البتہ تامل بکار برد مثل خوشه گندم وجو نیست که در هر سال از کشتکار روید مگر مجرم را بقاضی که متحمل آن امرخطیر است تفویض نماید که او موافق امر شرع شریف هرچه حکم کند بجا آرد از خود حکم قتل نکند۔

سیوم - زندگانی خود و انتظام امور ممالک را منحصر در سفر داند و لذت نزل نو وسایۂ خیمه را در هیچ حال از دست ندهد که حق سبحانه در کلام مجید فرموده فسیروا فی الارض اشارتیست از سفر و بسا انتظام ریاست در جهان گردی است مگر وقفه بقدر ایام چهاونی ضرور است که جمیع جانوران وانسان را درین ایام تکلیف می شود۔ وتعیناتی سپاه هم باوطان آنها منظور باشد که قطع نسل نشود۔

چهارم - کارهاے جمیع خلائق محض از افضال الهٰی متعلق بخود دانسته باید که بعد اداے فرض و واجب اوقات عزیز خود را به تنظیم امور متعلقه تقسیم نماید وخود را بیکار نداشته محاسبه شبانه روز خود از امور دنیا ودین میگرفته باشد که عاقبت بخیر گردد۔

پنجم - بشناسد که بناے دولت ما بمیامن انفاس بزرگان است چنانچه در ابتداے تعلقه بادشاهی صدارت باین خاندان تعلق داشت ومن تا این وقت که زمان رحلت است توقیر وتعظیم فرقه دعا که بدون آن لشکر وغا بکار نمی آید از همه امور دنیوی مقدم بر سائر امورات ریاست دانسته استمداد همت

از غربا وفقرا که باب اللہ اند میکردم وسبقت در سلام که سنت محمدیست بجا
می آوردم باید که ہمین شیوه برخود مرعی داشته باشد۔
ششم۔ زمین وآسمان از قدیم است وخلق خدا ہم از قدیم۔ پس
درین صورت زمین فقط حصۂ خود ندانسته اتلاف حق یکسے نکند وپاس موروث
ملحوظ داشته باشد۔
ہفتم۔ دکن که عبارت از سلطنت شش صوبه است واین معنی از مطالعه
تواریخ واضح میشود که پیش ازین در ہر صوبه بادشاہی بود ذوی الاحتشام مستقل
للکهوکہا از فرقه سپاه می بودند الحال اینهمه زمین از عہد حضرت خلد مکان بیک
کس تعلق گرفته رفته رفته حضرت حق سبحانہ محض بکرم خود من عاصی اعطا
فرموده برسر خلائق رئیس ساخته تا این وقت انچه پاسبانی خلائق وکم وبیش
قدردانی مخلوقش بود پرداختم سزاوار آنست که خبرگیری خاندان و مامور نمودن
مردم بکارہاے سرکار خود نوبت بنوبت چه از فرقه اہل اسلام وچه از فرقه
ہنود تبدیل آن سال بسال بنہایت دو سال از جمله واجبات دانسته می نموده
باشند که دیگران محروم نمانند وسررشته این کار چه از خود وچه از پیشروان خود
پیوسته جاری دارند تا که در مدت العمر مردم را که ہر یک بلا تفاوت جواہرپاره
ایست بے بہا و بلطف وعنایات جمع کرده ایم در ہیچ حال قدر آنہا از دست
ندادہ سخت وسست اینہا برداشت نموده بیکار ندارد وبکار لائقه مامور سازد۔

ہشتم۔ برادران صغیر خود را بجاے فرزندان خود دانستہ پرورش نماید و در تربیت آنہا کوشش بلیغ فرماید و از افزونی قدر و منزلت آنہا مبذول دارد۔ کہ غمخوار اند و از دل بداند کہ اینہمہ ہا قوت بازو و تقویت ناموس اند ہر گاہ مرفہ حال خواہند بود ہرگز زوال دولت نخواہند خواست وقتیکہ گرسنہ و مفلس باشند سلطنت آصفیہ را بمخالفان جہت قطعۂ زمین خواہند فروخت و ہدایت محی الدین خان را از جملہ فرزندان خود تصور نمودہ بشفقت و عنایات از ان خود گرداند و در صدد شکست او نباشد و گوش بر سخن غمازان نہ نہد و عوام و اراذل را در خلوت و مجلس خود بار ندہد کہ ہیبت سلطنت را زیان دارد و از غرور باریابی حضور خلق خدا را ایذا رتمام خواہند داد۔

نہم۔ ادنئے را بکار عمدہ و عمدہ را بکار ادنئے مامور نسازد کہ نارسائی او و بے اعتنائی این کار را ضائع بسازد۔ وجہ تقرر دیوانی بہ پورنچند کہ محض ادنئے و بے رتبہ بود از براے اینکہ امرار حضور قدر کار دیوانی ما راندانستہ درام تکالیف شاقہ میکردند نظر بہ نفس شکنی و تادیب آنہا اورا براین کار مامور ساختم کار فرما درست باشد کارکن ہر کہ باشد۔ پورنچند آدم خوب و تحصیل زربقایاے سرکار بائین بہین بمعرض وصول می آرد۔ اگر دو سہ سال دیگر ہم بکار مامور بحال باشد میشاید باز مختار راند۔

دہم۔ در ہمہ حال یقین بداند کہ ریاست دکن موتوف بر عالم بندگی و نوکری است

باید کہ آداب ظل سبحانی را در ہیچ حال از خود فوت نکند کہ از امر آداب شکنی
عند اللہ ماخوذ و عند الناس مطعون خواہد بود۔ چنانچہ نادر شاہ قہرمان ایران
وقتیکہ در دہلی رسید روزے بفرط عنایت مارا بعطاے سلطنت خطاب کرد۔
فی الفور ہمین عرض کردم کہ ما مردم از قدیم اباً عن جدٍ نوکر پیشہ ایم ازین معنی
نمکحرامے مشہور خواہیم شد و حضرت را بہ بدعہدی و بدقولی شہرت خواہند داد۔
ازانجاکہ ذات شریفش سخن سنج بود بسیار محظوظ شدہ آفرین گفت۔

یازدہم۔ تا مقدور از خود در جنگ اقدام نکند۔ ہر چند کہ جمعیت طرف ثانی قلیل و
کمتر باشد غیرت الہٰی دلیری را نمی پسندد۔ کم من فئۃٍ قلیلۃٍ غلبت فئۃً کثیرۃً
باذن اللہ۔ و تا ممکن است باید کہ در رفع مناقشہ کوشد و چون داند کہ طرف ثانی
مبادرت مینماید ناگزیر حق بطرف خود قائم کردہ بعجز و الحاح استمداد از حق سبحانہ
تعالی خواستہ بر مکان خود ثابت قدم و راسخ دم باشد و تا مقدور زنہار رو بمقابلہ
جنگ نکند چراکہ فتح بید اختیار اوست۔

دوازدہم۔ اسبابیکہ از فضل لایزال ذو الجلال انچہ موجود دارم اگر قدم
بقدم من گزاشتہ صرف نماید یقین کہ طبقہ بطبقہ وفا خواہد کرد والا زیادہ از دو سہ
سال کفاف نخواہد کرد۔

سیزدہم۔ اینہمہ خزانہ کہ در رکاب موجود داشتم از براے دلجمعی سپاہ و
سائر لشکر خصوص در بودن خزانہ ساہوکارہ پیوستہ آباد می باشد و از آبادی اینہا

مخالف ولشکرا وخود بخود پریشان ومتلاشی میشود الحمد لله از ابتداے انتظام
این دولت تا این هنگام رحلت حق سپاه زیاده از دو سه ماه برخود باقی
ندارم اما با وجود این از سپاه خود آنقدر می ترسم که از سپاه مخالف نمی ترسم
باید که درهمه حال اینها را از خود بیدل ندارد که درهمه حال رفیق و باعث انتظام
دولت وناموس اند۔

چهاردهم۔ بمقتضاے بشریت امر نا بایستی درین پیری از من سرزده
وحالا که محل تو قرار یافت از انجا که مقدمه ناموس است پاس آن درهمه حال
ملحوظ باشد که انگشت اعتراض بلند نشود۔

پانزدهم۔ زنارداران دکهنی همه کشتنی وگردن زدنی اند خصوص سرکرده
این قوم دولکا فراند۔ یکے مورو۔ دیگرے رام داس که برهمن کاشانه دولت
صدساله اند در قلعهٔ محمد نگر قید کرده ام در قید داشتن اینها انتظام دولت خود
واند هرگز از قید خلاص نسازد ولفظ پنڈت خانه که در عالم مشهور است عبارت
از قید کردن این مردم است۔

شانزدهم۔ از مردمان برهان پور احتراز باید کرد۔ درین مدت مکرر به تجربه
رسیده که مردم برهان پور وبیجاپور مثل مردم کشمیر اند از صحبت اینها تا مقدور
کناره کشند۔

هفدهم۔ الحال برویدومردم کارخانه را بر کارخانجات مامور کنید وهریکیرا

بتاکید و تقید تمام قائم سازید که مهلت زیاده از دو سه ساعت یافته نمی شود شما را بخدای کریم سپردم هدایت نصیب کند و در همه حال نصیر و معین شما باشد و سایه عنایت و افضال خود از سر شما باز نگرداند و السلام علیکم۔ قطعہ۔

برخیز که وقت افتراق است امروز با محنت و درد اتفاق است امروز
اے دیدہ رخ وصال دیدی یکچند خون بار که نوبت فراق است امروز

مخفی مباد که محمد شاه بادشاه و قمر الدین خان وزیر پدر معین الملک بہادر عرف میر منو صوبدار لاهور و آصفجاه درهمین سال ازینجهان فانی درگزشتند انور الدین خان گوپاموی جد والاجاه حاکم چینا پٹن که از جانب آصفجاه قبل از یک سال بمهم کرناٹک مامور بود۔ احوال شورش و فساد ہدایت محی الدین خان دخترزاده آصفجاه که بانتظام صوبه بیجاپور متعین بود و باتفاق حسین دوست خان اہل نوایت حاکم ارکاٹ با موسی بھوسی نامی فرانسس مرتکب حرکات ناپسندیده گردید دریافت ناصر جنگ که قائم مقام آصفجاه بود در ۱۱۶۲ھ یکہزار و یکصد و شصت و دو ہجری برای دفع فساد کرناٹک و اعانت انور الدین خان با فوج کثیر نهضت کرده خان مذکور را دستگیر نموده انور الدین خان در جنگ موسی مذکور و حسین دوست خان در ۱۱۶۳ھ یکہزار و یکصد و شصت و سه ہجری کشته شدند۔ ہمت خان وغیره افاغنه کرنول و کڑپه که در باطن از ہدایت محی الدین خان موافق بودند بفریب رفاقت خود ہا درهمین سال ناصر جنگ را بزخم گولی شهید کردند و ہدایت محی الدین خان بجای

ناصر جنگ قرار گرفت چون ہمت خان بے اعتنائی دید معہ دیگر افاغنہ سواری مقابلہ نمود و ہدایت محی الدین خان و ہمت خان ہر دو کشتہ شدند و سید محمد خان بہادر صلابت جنگ پسر سیومین آصفجاہ بر مسند ریاست نشست. راو پنڈت پردہان عرصہ خالی دیدہ بملک برہان پور و بیجاپور متصرف گشت صلابت جنگ مطلع شدہ در ۱۱۶۵ھ یکہزار و یکصد و شصت و پنج ہجری مقابلہ نمود - و پنڈت پردہان برہنہ سر فراری شدہ جان بسلامت برد خیام و اموال بسیار بدست مردم موسی بہوسی کہ شبخون زدہ بودند در آمد و در ہمین سال غازی الدینخان فیروز جنگ از شاہجہان آباد بموجب طلب پنڈت پردہان در اورنگ آباد رسید والدہ صلابت جنگ بضیافت او پرداخت و ہمان شب غازی الدین خان وفات یافت - درین اثنا میر نظام علیخان پسر چہارمین آصفجاہ از صوبہ برار بہ اورنگ آباد رسیدہ حیدر جنگ را کہ وکیل موسی مذکور بخیمہ خود طلبیدہ از جان کشت - وجہش این بود کہ بسبب محیط شدن امور ریاست دکن ارادہ داشت کہ نظام علیخان را قید کند الغرض در ۱۱۷۱ھ یکہزار و یکصد و ہفتاد و یک ہجری نظام علیخان از لشکر صلابت جنگ جدا شدہ جمعیت فراہم می نمود کہ بسالت جنگ پسر پنجمین آصفجاہ عرصہ خالی یافتہ مدار المہام صلابت جنگ گردید - میر نظام علی خان بدریافت احوال بیخبری صلابت جنگ و بے تدبیری مدار المہام بنا بر انتظام متوجہ لشکر گردید - چنانچہ صلابت جنگ را برائے نام بحال داشتہ ہمہ سر رشتہ کار باختیار

خود آورد۔ و بسالت جنگ قبل از رسیدن میر نظام علیخان بسبب ہنگامہ سپاہ و تقاضاے طلب تنخواہ با ودہونی رفتہ بود۔ میر نظام علیخان در ۱۱۷۵ یکہزار و یکصد و ہفتاد و پنج ہجری صلابت جنگ را در قلعہ محمد آباد قید کردہ بطلب فرمان شاہ عالم بادشاہ و خطاب آصفجاہ بنام خود برریاست تسلط گشت۔ صلابت جنگ یکسال و سہ ماہ محبوس بودہ بایماے میر نظام علیخان بہادر در ۱۱۷۶ یکہزار و یکصد و ہفتاد و شش ہجری از قید ہستی درگذشت۔

فرزندان حضرت مغفرت مآب ممدوح اولین۔ میر محمد ماہ غازی الدین خان بہادر فیروز جنگ مرحوم و **دویمین** میر احمد خان بہادر ناصر جنگ مرحوم ہر دو از بطن سید النسا بیگم صاحبہ صبیہ نجیب اللہ خان والاشاہی کہ رسم شادی در بلدہ اورنگ آباد بعمل آمدہ خان معز الیہ از اقرباے جدۃ الملک سعد اللہ خان وزیر شاہ جہان بادشاہ بودند و برادر عموی سید النسا بیگم صاحبہ نواب متوسل خان است۔ **سیومین** سید محمد خان بہادر صلابت جنگ مرحوم از بطن مکرمہ بیگم۔ **چہارمین** نواب غفران مآب میر نظام علیخان بہادر مرحوم از بطن حضرت قدسیہ عمدہ بیگم صاحبہ۔ **پنجمین** میر شریف خان بہادر شجاع الملک بسالت جنگ مرحوم از بطن صاحب بی بی۔ **ششمین**۔ میر مغل علیخان بہادر ہمایون جاہ ناصر الملک مرحوم از بطن خجستہ بانو خواص ہااند و زہرہ بیگم وغیرہ دو اسم دیگر منکوحہ بودند اولاد از بطن آنہا نیست۔

ذکر اولاد میر محمد ماه غازی الدینخان بہادر فیروز جنگ مرحوم

رسم شادی بہادر ممدوح از زیب النسا بیگم صبیہ میر قمرالدین خان مغفور خلف
نواب محمد امین خان بہادر بعمل آمده میر قمرالدین خان را از بطن شعلہ پوری بیگم
پنج فرزند بودند - سہ پسر و دو دختر - پسر اولین میر بدرالدین خان و دویمین نواب
خانخانان و سیومین نواب معین الملک بہادر عرف میر منو اند - نام دختران
زیب النسا بیگم و بدر النسا بیگم - از بطن زیب النسا بیگم موصوفہ غازی الدینخان
بہادر عماد الملک اند کہ رسم شادی ایشان از عمدة النسا بیگم صبیہ معین الملک بہادر
پسر قمرالدین خان مذکور بعمل آمده و از بطن عمدة النسا بیگم دو پسر معلی جاه بہادر
و قطب الملک بہادر اند و دیگر فرزندان عماد الملک بہادر بمثل نصیر الدولہ
بہادر از بطن گونا بیگم کہ بیگم مذکوره از شکم سروپ نامی طوائف ساکنہ لکھنؤ
و از پشت علی قلی خان شش انگشتی المتخلص بوالہ است و حمید الدولہ بہادر
از بطن بھجو طوائف از بجکانی ہاے نور بائی - و غلام محی الدینخان و خواجہ بخش
خان از بطن قمر النسا خانم کہ بطور ڈولہ رسیده بود و غلام علیخان از بطن امینا
خانم و محمد بخش خان از بطن بیگا جیو - و حسین بخش خان از بطن مان کنور گائن
متولد - معلی جاه بہادر را از بطن دردانہ بیگم منکوحہ چہار دختر و یک فرزند - نام
دختران گوہر النسا بیگم و ظہیر النسا بیگم کہ بیگم مذکوره از سید احمد علیخان خلف سید
امجد علیخان کدخدا است و امیر النسا بیگم و وزیر النسا بیگم - و نام فرزند معز الدین

خان است۔ قطب الملک بہادر را از بطن حبیب النسا نامی منکوحہ دو فرزند
کلان میر مکرم علیخان و کوچک میر نصیر الدین۔ و سہ دختر فاطمہ بیگم و حرمت النسا
بیگم و درخشان بیگم۔ فاطمہ بیگم مذکورہ از غیرت علیخان پسر سید امجد علیخان
مذکور منسوب۔ خان مذکور در عہد حضرت غفران مآب از مرشد آباد وارد حیدرآباد
شدہ اولاً ملازم بدر ماہہ سہ صد روپیہ ماہوار و من بعد بتدریج در وقت پیشکاری
راجہ چندو لعل بہادر بجاگیر دیہات دوازدہ ہزار روپیہ سالیانہ و ہشت صد
روپیہ نقدی ماہوار ذات سرفرازی یافت۔ و در ماہہ ہر دو فرزندان او
پنج صد روپیہ ماہوار نقدی سوائے جمعیت کہ ذکرش در ذیل ملازمان سرکار
دولتمدار خواہد آمد مقرر است۔ و حرمت النسا بیگم مسطورہ بہ کیوان جاہ بہادر
کدخدا شد۔ و درخشان بیگم ہنوز منسوب نشدہ است۔ و انتقال عماد الملک
مذکور بماہ ربیع الثانی سنہ ۱۲۱۵ھ یکہزار و دو صد و پانزدہ ہجری در کالپی واقع شد۔
بیان آل نواب قمر الدینخان وزیر جد مادری نواب عماد الملک مغفور اینست۔
کہ فیض النسا بیگم نامی صبیہ نواب قمر الدینخان وزیر مذکور کہ از بطن نجیبہ بیگم بود
از بطن آن خواجہ قطب الدینخان کہ والد ایشان خواجہ زادہ بود متولد شد۔
و خواجہ مسطور بہمشیرہ حمید الدولہ بہادر یعنی دختر عماد الملک بہادر کدخدا بودہ۔
دو دختر دارند یکے حسینی بیگم کہ نسبت آن با حسن اللہ خان شدہ است و دیگر
بندو بیگم کہ ہنوز رسم شادی آن بعمل نیامدہ و خواجہ مسطور را از بطن دیگران

دو فرزند و چهار دختر اند۔ حمید الدوله بہادر را یک پسر و یک دختر و غلام محی الدین خان را سه پسر ہستند۔

ذکر آل میر احمد خان بہادر ناصر جنگ

بہادر موصوف را دو صبیه بودند یکے باسم حاجی بیگم که بمنصور جنگ ولد خواجه بابا خان که حضرت مغفرت مآب از ولایت طلبیده بودند منسوب شده و از بطن بیگم مسطوره دو صبیه یکے بنام وزیر النسا بیگم که بنظامت جنگ ولد خانان بلخ منسوب شده یک پسر متولد و بیگم مذکوره فوت کرد و دیگر صبیهٔ حاجی بیگم مسطوره بنام امانی بیگم که با فرزند میر مغل علیخان بہادر مرحوم منسوب شده لاولد فوت نمود و دیگر صبیهٔ ناصر جنگ موصوف بنام فرحت بیگم منسوب بعبد الہادی عرف قصور جنگ که ولد عیوض خان ماموے حضرت مغفرتمآب بودند و صوبداری ماہور معه برار از طرف مغفرت مآب بخان مغز مقرر بود۔ و ناصر جنگ مرحوم پسر نداشتند و احوال شہادت ایشان بالا مذکور شد و سعد اللہ خان ملقب بہدایت محی الدینخان مظفر جنگ ولد متوسل خان و ہمشیرزاده نواب ناصر جنگ بہادر بود۔ و متوسل خان مذکور دو پسر داشت طالب محی الدینخان و ہدایت محی الدینخان۔ از طالب محی الدینخان دو پسر بودند۔ داراب محی الدینخان و حسن محی الدینخان۔ و ہدایت محی الدینخان لاولد بود پسر کسی سید پرورش کرده تبنے نموده بنام خضر اللہ خان که حاضر است

موسوم ساخت۔ احوال مسند آرائی ایالت و قتل محی الدینخان مذکور در ما سبق مفصل ذکر یافت و منصور جنگ وا ماد ناصر جنگ مرحوم بعد سیف جنگ از بخشی گری رساله سایر و تعلقهٔ نلگنڈہ و دیول کنده سرفرازی یافته در جاگیر بندگانو وغیره دیهات بود۔

ذکر پسرخواندهای سید محمد خان بهادر صلابت جنگ

هرگاه صلابت جنگ مرحوم بتجویز موسی بهوسی مذکور بر مسند ریاست نشست رسم شادی ایشان از عالی بیگم صبیهٔ میر سید محمد خان نامی منصبدار بعمل آمده بود از شکم بیگم مذکوره بسبب چیزے عارضهٔ بها در معرا ولادی نبود دو خواص که حامله داخل محل کرده بودند دو پسر وقتیکه متولد شدند۔ باسم اولاد صلابت جنگ در مردم اشتهار دادند هر دو پسر بقید حیات اند یکے میر قمر الدین مخاطب به جنگلی شاهزاده و دیگرے میر سراج الدین۔ میر قمر الدین مذکور از بطن خواص یک پسر و یک دختر و میر سراج الدین از بطن خواص ها سه پسر و یک دختر دارند۔

ذکر اولاد امجاد میر نظام علیخان بهادر غفران مآب

حضرت غفران مآب در ۱۱۷۵ھ یکهزار و یکصد و هفتاد و پنج هجری بر ریاست تسلط گشتند و در ۱۲۱۸ھ یکهزار و دوصد و هجده هجری کوس رحلت فرو کوفتند چون خلف ارشد او نواب سپهر جناب بندگانعالی متعالی میر اکبر علیخان بهادر سکندر جاه بافر فریدونی و شکوه سلیمانی پا بر مسند فرمان فرمائی و سریر جهانبانی نهاد از زبان

فیض ترجمان ارشاد فرمود۔ **بیت**۔

آرایشے از نو بدہد مسند جسم را نوبت بمن افتاد بگوئید بدوران

رؤس منابر و وجوہ دنانیر بنام نامی و القاب گرامی آن یگانہ سرورآرایش یافت دو بیت در تاریخ سال تعزیب غفران مآب وتہنیت جلوس آصفجاہ ثانی ممدوح از فکر سید محمد متخلص بہ ایمان برصفحہ روزگار یادگار است۔ **قطعہ**

ہزار حیف ز عالم گذشت آصفجاہ ہزار شکر کہ فرزند نامدار بماند

بگفت پیر فلک گرچہ ابر نیسان رفت دُر یتیم از وبہر یادگار بماند

حضرت غفران مآب سوائے خواصان وخانم ہا وغیرہ کہ داشتند از زیب النسا بیگم صاحبہ نامی صبیہ خواجم قلی خان مخاطب بمحترم الدولہ کہ از منصبداران بودند رسم نکاح بعمل آمدہ وبخشی بیگم صاحبہ وتہنیت النسا بیگم صاحبہ عرف بی بی صاحبہ وسلطان بیگم صاحبہ وغیرہ ازواج بسیار بودند چنانچہ بخشی بیگم صاحبہ بعمر ہشتاد وچہار سال رسیدہ تاریخ بیست وہفتم ماہ ذیحجہ ۱۲۲۸ھ یکہزار و دوصد و بیست وہشت ہجری انتقال ساختند چون وقت انتقال وصیت کردہ بودند کہ در مکہ مسجد بائین غفران مآب دفن سازند بموجب آن بعمل آمد۔ وسلطان بیگم صاحبہ مذکورہ قبل از انتقال تہنیت النسا بیگم صاحبہ ممدوحہ بعمر زیادہ از شصت سال رسیدہ بعارضہ ہیضہ تاریخ بیست وہفتم ماہ جمادی الاولی ۱۲۳۲ھ یکہزار و دوصد و سی و دو ہجری نقد حیات بداد ارجان آفرین سپردند۔

وبرادران بخشی بیگم صاحبه مغفوره باسم قاسم بیگ خان وشه یار جنگ بهادر
درذیل منصبداران بقید حیات اند۔ حضرت غفران مآب هشت خلف نامدار
وچند صبیه والا تبار گذاشتند خلف کلان میر احمد خان بهادر عالیجاه که در عهد حضرت
غفران مآب باتفاق بعضی رفقاے برهم زن بعزم تمکن مسند ریاست از بلده
حیدرآباد طرف اورنگ آباد شتافتند وبملاحظهٔ این احوال هرگاه حضرت
غفران مآب میر عالم بهادر را باجمعیت شایسته جهت معاودت آوردن عالیجاه
موصوف نحویکه مقتضاے وقت باشد شرف ارتخاص فرمودند وبهادر موصوف
به یلغار شتافته بفهمایش بسیار از ارادهٔ دور از کار باز داشته براے معاودت
بلدهٔ حیدرآباد رضامند ساختند عالیجاه موصوف حسب الحکم بمحافه عماری بمعیت
میر عالم بهادر روانه حیدرآباد شده قریب شهر بیدر که از حیدرآباد بفاصله چهار منزل
راه است رسیده باقتضاے غیرت وشجاعت ریزه الماس خورده رخت اقامت
بملک فنا بربست وداغ حسرت وملال بر سینه واماندگان گذاشت۔ تولد مرحوم
موصوف در سنه ۱۱۶۶ یکهزار ویکصد وشصت وشش هجری ورسم شادی از صالحه
بیگم عرف بهو بیگم صبیه بسالت جنگ مرحوم در سنه ۱۱۸۶ یکهزار ویکصد وهشتاد وشش
هجری بعمل آمده وانتقال مرحوم موصوف در سنه ۱۲۱۰ یکهزار ودوصد وده هجری
بوقوع رسیده بیگم مذکوره هم فوت شد۔ صبیه ها باسم عالم آرا بیگم منسوب به نامدار خان
پسر میر مغل علیخان مرحوم مشار الیه فوت کرد وظهور النسا بیگم منسوب از خواجه نجم الدین خان

مرحوم است وصبیه ظہور النسا بیگم موصوفه باسم گوہر النسا بیگم منسوب از دلاور علیخان پسر خواجه قلندر خان مرحوم ومشار الیه نیز فوت شد۔

خلف ارشد دوم حضرت غفران مآب میر اکبر علیخان بہادر سکندر جاه یعنی حضرت بندگانعالی متعالی حال دام ظله۔ عمر شریفش چہل وپنج سال وتاریخ میلاد سعادت بنیاد یازدہم ماه رجب المرجب ۱۱۸۵ھ یکہزار ویکصد وہشتاد وپنج ہجری وتاریخ جلوس میمنت مانوس ہجدہم ماه ربیع الثانی ۱۲۱۸ھ یکہزار ودوصد وہجده ہجری است۔ حضرت بندگانعالی حال از بطن مبارک تہنیت النسا بیگم صاحبه عرف بی بی صاحبه اند وبی بی صاحبه ممدوحه را دخترے نیست تا تسوید این اوراق حضرت بندگانعالی را ہشت صاحبزاده نامدار وشش صبیه والاتبار بوده اند۔ سه صاحبزاده از بطن فضیلت النسا بیگم صاحبه عرف چاندنی بیگم صاحبه که صبیه منصبدار ودر عوام مشہور است که بموجب رسم خاندان عالی در نکاح آمده اند الا بعضی از ثقات مقرانیمعنی نیستند۔ بیگم صاحبه ممدوحه صبیه بے بدل جنگ بہادر۔ وبہادر مسطور منصبدار قدیم نزد داراجاه بہادر بجمعیت دو سه ہزار معه برادر ملازم بودند بعد انتقال بہادر مسطور حضرت غفران مآب باستصواب تہنیت النسا بیگم صاحبه۔ بیگم صاحبه موصوفه را درخواصی دادند۔

صاحبزاده اولین میر فرخنده علیخان بہادر ناصر الدوله عمر شریفش بیست وسه سال تاریخ تولد نوزدہم ماه رمضان ۱۲۰۸ھ یکہزار ودوصد وہشت ہجری

رسوم شادی هنوز بعمل نیامده۔ از خواصان دو فرزند متولد شده فوت گشتند۔
دو هزار و سه صد روپیه معه اصل و اضافه ماهوار نقدی مقرر است۔

صاحبزاده دویمین میر بشیر الدین علیخان بهادر صمصام الدوله بعمر بیست و دو سال تاریخ تولد دوم ماه رمضان سنه ۱۲۰۹ یکهزار و دوصد و نه هجری از خواصان یک فرزند متولد بتاریخ هفدهم ماه رجب سنه ۱۲۳۱ یکهزار و دوصد و سی هجری و یک دختر متولده بیست و هفتم رجب سنه الیه دارند و مبلغ دو هزار و سه صد روپیه ماهوار نقدی مقرر است۔

صاحبزاده سیومین میر گوهر علیخان بهادر مبارز الدوله بعمر بیست سال تاریخ تولد بیست و یکم ربیع الاول سنه ۱۲۱۵ یکهزار و دوصد و پانزده هجری یک فرزند متولد۔ بتاریخ هجدهم ماه شعبان سنه ۱۲۳۰ یکهزار و دوصد و سی هجری و دو دختر یکی باسم نصیبه بیگم متولده نهم رجب سنه الیه و دیگرے افضل النسا بیگم متولده هفدهم ماه رمضان سنه الیه دارند و مبلغ دو هزار و سه صد روپیه ماهوار نقدی مقرر است۔

صاحبزاده چهارمین میر تفضل علی متولد تاریخ بیست و ششم شعبان سنه ۱۲۱۹ یکهزار و دوصد و نوزده هجری از بطن حاجی بیگم عرف جهان پرور بیگم صاحبه صبیه فرزند بیگم صاحبه زوجه معالی میان پسر ارسطو جاه مرحوم که رسم شادی و نکاح وغیره بمقام بیدر بعمل آمده است۔

صاحبزاده پنجمین میر منور علی متولد ششم ربیع الاول سنه ۱۲۲۱ یکهزار و دوصد و

بیست و یک هجری از بطن بوبو جمیلی کنیز۔

صاحبزادہ ششمین میر فیاض علی متولد بیست و نہم ماہ رمضان ۱۲۲۱ھ یکہزار و دوصد و بیست و یک ہجری از بطن بوبو دولت۔

صاحبزادہ ہفتمین میر محمود علی متولد بیست و ہشتم ماہ رجب ۱۲۲۴ھ یکہزار و دوصد و بیست و چہار ہجری از بطن رفعت النسا بیگم صاحبہ کہ بی بی صاحبہ ممدوحہ حضرت بندگانعالی را دادہ بودند۔

صاحبزادہ ہشتمین میر دلاور علی متولد نوزدہم ماہ جمادی الثانی ۱۲۲۶ھ یکہزار و دوصد و بیست و شش ہجری از بطن زہرہ خانم اند۔

ذکر صبیہ ہاے حضرت بندگانعالی متعالی

اولین جمال النسا بیگم بیوہ زوجہ تاج الدین خان مرحوم۔ **دویمین** کمال النسا بیگم لاولد زوجہ امتیاز الدولہ بہادر ہر دو از بطن چاندنی بیگم صاحبہ سابق الذکر۔ **سیومین** غفور النسا بیگم بعمر شانزدہ سالہ۔ **چہارمین** نامدار النسا بیگم چہاردہ سالہ ہر دو ناکتخدا و از بطن حضرت جہان پرور بیگم صاحبہ سابق الذکر اند **پنجمین** خضر النسا بیگم بعمر دوازدہ سالہ ناکتخدا از بطن بوبو دلشاد کنیز۔ **ششمین** بخت افروز بیگم بعمر ہفت سالہ ناکدخدا از بطن رفعت النسا بیگم صاحبہ مذکورۃ الصدر اند۔

خلف سیوم حضرت غفران مآب میر سبحان علیخان بہادر فریدون جاہ بعمر چہل سالہ رسیدہ انتقال نمودند۔ رسم شادی ایشان بعمل نیامدہ از خواصان

فرزندان باسم جهان[۱] دار جنگ که هفتم رمضان ۱۲۳۰ھ یکهزار و دوصد و سی ہجری فوت شد و شجاع[۲] جنگ و منصور[۳] جنگ و میر نامدار[۴] علی و میر حشمت[۵] علی اند۔ صبیہ ہا باسم دلاور[۱] النسا بیگم منسوب بعلی اللہ خان فرزند سعد اللہ خان مرحوم که عموی شکوہ جنگ مقتول است و محسنہ[۲] بیگم منسوب بظہیر جنگ جمشید جاه و سعید[۳] النسا بیگم منسوب بقیام الدینخان نبیرہ حیدر جنگ۔ و داور[۴] النسا بیگم منسوب بمظہر علی فرزند فخر النسا بیگم۔ و راحت[۵] النسا بیگم و چمن[۶] آرا بیگم و دیدار[۷] النسا بیگم ناکتخدا و معظم[۸] النسا بیگم که فوت کرد ازخواجه یوسف خان پسر کلان بہادر الدولہ مرحوم منسوب بود نبیرہ ہاے خان مرحوم جہاندار جنگ بہادر و منصور جنگ بہادر و حیات الدین علی و میر پرویز علی اند۔ فرزندان مذکور ہفت ہزار روپیہ ماہوار نقدی می یابند۔

خلف چہارم حضرت غفران مآب میر ذوالفقار علیخان بہادر جہاندار جاه بعمر سی و ہفت سال۔ رسم شادی بہادر مغز بعمل نیامده خواص ہا دارند و یک صبیہ باسم تاج النسا بیگم منسوب بحسین یاور الدولہ پسر ممتاز الامرا است برای معاش شش ہزار روپیہ ماہوار نقدی مقرر است۔

خلف پنجم حضرت غفران مآب میر انتظام علی خان بہادر جمشید جاه مرحوم در ۱۱۹۷ھ یکہزار و یکصد و نود و ہفت ہجری متولد شدند و در ۱۲۱۵ھ یکہزار و دوصد و پانزدہ ہجری انتقال ساختند۔ رسم شادی بعمل نیامده بود۔ از خواص ہا فرزندان باسم ظہیر[۱] جنگ بہادر و دارا[۲] جنگ بہادر و سپہدار[۳] جنگ بہادر ہستند۔

خلف ششم حضرت غفران مآب میر تیمور علیخان بہادر اکبر جاہ برادر حقیقی حضرت بندگانعالی حال بعمر سی و پنج سال رسم شادی بعمل نیامده خواص ها دارند یک فرزند باسم بهرام الدین خان وصبیه ها باسم بلند اختر بیگم وجهان افروز بیگم بوده اند ومبلغ شش هزار روپیه ماهوار نقدی می یابند۔

خلف هفتم حضرت غفران مآب میر جهانگیر علیخان بہادر سلیمان جاه بعمر سی ودو سال رسم شادی بعمل نیامده درمحل خواص ها دارند۔ صبیه ها باسم بدر النسا بیگم وخورشید بیگم وخوشرو بیگم وحیات النسا بیگم ناکتخدا اند۔ شش هزار روپیه ماهوار نقدی می یابند۔

خلف هشتم حضرت غفران ماب میر جهاندار علیخان بہادر کیوان جاه بعمر پانزده سال نسبت شادی از صبیه قطب الملک بہادر سابق الذکر بعمل آمده خواص ها نیز درمحل دارند وپنجهزار روپیه ماهوار نقدی می یابند۔

ذکر صبیه هاے حضرت غفران مآب کلان فخر النسا بیگم صاحبه منسوب از فتحیاب الدوله مرحوم۔ فتحیاب الدوله وظفر یاب الدوله هر دو برادر حقیقی فرزندان مرحمت خان مرحوم ولد میر حامد خان مرحوم برادرزاده حضرت مغفرت مآب بودند از بطن بیگم موصوفه فرزندان باسم خواجه منظهر علی خان که از داور النسا بیگم صبیه میر سبحان علیخان مرحوم کتخدا۔ وخواجه شجاعت علیخان وخواجه دلاور علیخان هستند ویک صبیه باسم عشرت النسا بیگم صاحبه از منور جنگ

پسر یکہ تاز جنگ منسوب است ۔ دختر فرزند فخر النسا بیگم صاحبہ مسمی سراج النسا
بیگم صاحبہ صبیہ خواجہ مظہر علیخان و نبسہ ہا یعنی پسران عشرت النسا بیگم صاحبہ
باسم دلدار علی و نامدار علی و کامگار علی ہستند ۔

صبیہ دوم حضرت غفران مآب جہان آرا بیگم صاحبہ منسوب از رستم یار
جنگ ولد بسالت جنگ مرحوم ۔

صبیہ سیوم حضرت غفران مآب ساجدہ بیگم صاحبہ منسوب از عزت یاب
جنگ بہادر ولد بسالت جنگ مرحوم ۔ یک پسر مسمی بمیر فیروز علی و یک صبیہ
باسم نیر النسا بیگم است ۔

صبیہ چہارم حضرت غفران مآب امیر النسا بیگم صاحبہ منسوب از فخر یاب
جنگ بہادر ولد میر مغل علیخان مرحوم ۔ یک فرزند باسم نور الدین علی است ۔

صبیہ پنجم حضرت غفران مآب سلیمہ بیگم صاحبہ منسوب از رستم
جنگ بہادر ولد بسالت جنگ مرحوم ۔ یک صبیہ باسم دل آرا بیگم است ۔

صبیہ ششم حضرت غفران مآب بشیر النسا بیگم صاحبہ منسوب از شمس الامرا
بہادر فرزند تیغ جنگ بہادر مرحوم کہ ذکر جمعیت سوار و بار و جاگیر عوض تنخواہ
وغیرہ کوائف حسب و نسب بہادر مسطور در ذیل اعیان و ارکان دولت
آصفیہ عنقریب مرقوم قلم حقیقت رقم میگردد ۔ از بشیر النسا بیگم صاحبہ موصوفہ
فرزندان باسم میر رکن الدین علی و میر تہور علی و صبیہ ہا باسم بلقیس زمان بیگم

و سراج النسا بیگم و سعید النسا بیگم۔
صبیہ ہفتم حضرت غفران مآب ریاض النسا بیگم صاحبہ مرحومہ منسوب از خان شیراز. یک فرزند باسم میر عباس علی منسوب از دختر خلف سید امجد علیخان مذکور الصدر و دیگر صبیہ ہا باسم بادشاہ بیگم و منور النسا بیگم اند۔
صبیہ ہشتم حضرت غفران مآب نقش بندی بیگم صاحبہ مرحومہ منسوب از مہابت جنگ مرحوم پسر بسالت جنگ. یک صبیہ باسم خیر النسا بیگم منسوب از عبد اللہ خان برادر خان شیراز است ایشان سہ برادر اند. کلان خان ایران محمد علیخان و برادر وسطی حسین علیخان و برادر کوچک عبد اللہ خان پسران علی مراد خان مرحوم ولد قیطاس خان مغفور بنی عم کریم خان از سلسلہ ژندیہ اند۔ خان ایران محمد علیخان مذکور از ولایت آمدہ ملازمت حضرت غفران مآب حاصل نمودند و بعد چندے بریاض النسا بیگم صاحبہ ہمشیرہ فریدون جاہ بہادر کتخدا شدہ بدرماہہ دو ہزار روپیہ سرفرازی یافتند و برادر کوچک ایشان عبد اللہ خان نامی معہ تبعہ و لحقہ قریب دو ہزار روپیہ می یابند۔
صبیہ نہم حضرت غفران مآب قمر النسا بیگم صاحبہ مرحومہ منسوب از خواجہ ہاشم خان فرزند رابعہ بیگم صبیہ نواب قمر الدین خان کہ از بطن بیگم مسطورہ سہ فرزند متولد شدہ بودند. کلان خواجہ یوسف خان. دویمین خواجہ ہاشم خان سیومین خواجہ جعفر خان از بطن قمر النسا بیگم صاحبہ مذکورہ یک فرزند باسم خواجہ

پسر یکہ تاز جنگ منسوب است۔ دختر فرزند فخر النسا بیگم صاحبہ مسمی سراج النسا بیگم صاحبہ صبیہ خواجہ مظہر علیخان و نبسہ ہا یعنی پسران عشرت النسا بیگم صاحبہ باسم دلدار علی[1] و نامدار علی[2] و کامگار علی[3] ہستند۔

صبیہ دوم حضرت غفران مآب جہان آرا بیگم صاحبہ منسوب از رستم یار جنگ ولد بسالت جنگ مرحوم۔

صبیہ سیوم حضرت غفران مآب ساجدہ بیگم صاحبہ منسوب از عزت یاب جنگ بہادر ولد بسالت جنگ مرحوم۔ یک پسر مسمی بمیر فیروز علی و یک صبیہ باسم نیر النسا بیگم است۔

صبیہ چہارم حضرت غفران مآب امیر النسا بیگم صاحبہ منسوب از فخر یاب جنگ بہادر ولد میر مغل علیخان مرحوم۔ یک فرزند باسم نور الدین علی است۔

صبیہ پنجم حضرت غفران مآب سلیمہ بیگم صاحبہ منسوب از رستم جنگ بہادر ولد بسالت جنگ مرحوم۔ یک صبیہ باسم دل آرا بیگم است۔

صبیہ ششم حضرت غفران مآب بشیر النسا بیگم صاحبہ منسوب از شمس الامرا بہادر فرزند تیغ جنگ بہادر مرحوم کہ ذکر جمعیت سوار و بار و جاگیر عوض تنخواہ وغیرہ کوائف حسب و نسب بہادر مسطور در ذیل اعیان و ارکان دولت آصفیہ عنقریب مرقوم قلم حقیقت رقم میگردد۔ از بشیر النسا بیگم صاحبہ موصوفہ فرزندان باسم میر رکن الدین علی[1] و میر تہور علی[2] و صبیہ ہا باسم بلقیس زمان[1] بیگم

وسراج النسا بیگم وسعید النسا بیگم۔

صبیہ ہفتم حضرت غفران مآب ریاض النسا بیگم صاحبہ مرحومہ منسوب از خان شیراز۔ یک فرزند باسم میر عباس علی منسوب از دختر خلف سید امجد علیخان مذکور الصدر و دیگر صبیہ ہا باسم بادشاہ بیگم و منور النسا بیگم اند۔

صبیہ ہشتم حضرت غفران مآب نقش بندی بیگم صاحبہ مرحومہ منسوب از مہابت جنگ مرحوم پسر بسالت جنگ۔ یک صبیہ باسم خیر النسا بیگم منسوب از عبداللہ خان برادر خان شیراز است ایشان سہ برادر اند۔ کلان خان ایران محمد علیخان و برادر وسطی حسین علیخان و برادر کوچک عبداللہ خان پسران علی مراد خان مرحوم ولد قبطاس خان مغفور بنی عم کریم خان از سلسلہ ژندیہ اند۔ خان ایران محمد علیخان مذکور از ولایت آمدہ ملازمت حضرت غفران مآب حاصل نمودند و بعد چندے بریاض النسا بیگم صاحبہ ہمشیرہ فریدون جاہ بہادر کتخدا شدہ بدرماہہ دوہزار روپیہ سرفرازی یافتند و برادر کوچک ایشان عبداللہ خان نامی معہ تبعہ و لحقہ قریب دوہزار روپیہ می یابند۔

صبیہ نہم حضرت غفران مآب قمر النسا بیگم صاحبہ مرحومہ منسوب از خواجہ ہاشم خان فرزند رابعہ بیگم صبیہ نواب قمر الدین خان کہ از بطن بیگم مسطورہ سہ فرزند متولد شدہ بودند۔ کلان خواجہ یوسف خان۔ دویمین خواجہ ہاشم خان سیومین خواجہ جعفر خان از بطن قمر النسا بیگم صاحبہ مذکورہ یک فرزند باسم خواجہ

عظیم اللہ خان عرف خواجہ بادشاہ بعمر بیست وہشت سالہ است۔

صبیہ دہم حضرت غفران مآب کابلی بیگم منسوب از بدیع اللہ خان ناظم الملک که از حیدرآباد مفرور شده در برہانپور رفته انتقال کردند و بیگم مذکور نیز بعد چندے وفات یافتند و صبیہ ہاے حضرت غفران مآب مثل بیدری بیگم و کمو بیگم سه چہار اسم دیگر خواہند بود که انتقال کردند۔

ذکر اولاد میر شریف خان بہادر شجاع الملک بسالت جنگ مرحوم

رسم شادی ایشان بعمل نیامده مگر عقد مخفی که رسم این خاندان است از گوری بیگم صبیہ منصبدار بعمل آمده بود از بطن آن فرزند تولد نشده مگر از خواص ہا نه پسر و چہار دختر متولد شدند۔ کلان مہابت جنگ بہادر ملقب بدارا جاه که رسم شادی ایشان از نقشبندی بیگم موصوفه الصدر بعمل آمده بود عرصه بیست سال میشود که داراجاه از جہان فانی رحلت نمودند۔ در زمان اقامت اودہونی داراجاه مرحوم را اول پسر باسم میر قمر الدین حسین متولد شده بعمر دو سال رسیده انتقال ساخت بعد ازان پسر دیگر بنام میر غلام حسین از بطن مرتضی بائی بعرصه وجود آمده بقید حیات و بعمر بیست و دو سال وحسب الحکم غفرانمآب از قلعه رایچور دستگیر آمده در حویلی گوری بیگم صاحبه مذکوره مقیم است۔

دویمین رستم جنگ بہادر سیومین رستم یار جنگ بہادر چہارمین عزت یاب جنگ بہادر پنجمین سپه سالار جنگ بہادر ششمین سپه سردار جنگ بہادر

ہفتمین افراسیاب جنگ بہادر۔ ہشتمین اسفندیار جنگ بہادر۔ نہمین شیر جنگ بہادر است۔ سپہ سالار جنگ بہادر را از بطن خواص ہا پسر باسم فیاض علی وصبیہ ہا باسم مسرت النسا بیگم و عزت النسا بیگم و بدیع النسا بیگم و رشید النسا بیگم و بدر النسا بیگم اند۔ و افراسیاب جنگ مذکور را از خواص ہا پسران باسم میر عزیز اللہ و میر فیض اللہ و میر بہادر علی و میر داور علی و میر بہرور علی وصبیہ بنام وزیر النسا بیگم است۔ و شیر جنگ مذکور را از خواص ہا یک پسر باسم میر بشارت علی وصبیہ ہا بنام قمر النسا بیگم و سعید النسا بیگم اند۔ نام دختران بسالت جنگ مرحوم رحمت النسا بیگم عرف بختاور بیگم منسوب از ممتاز الامرا بہادر کہ ذکرش عنقریب می آید۔ و صالحہ بیگم مخاطب بہ بہو بیگم منسوب از عالیجاہ سابق الذکر و ولائتی بیگم منسوب از خیراتی صاحب مرحوم پسر سعادت النسا بیگم کہ از اقربائے قمر الدین خان وزیر محمد شاہ بادشاہ بود۔ و پوتلی بیگم منسوب از نظام صاحب فرزند ممتاز الامرا بہادر و یک صبیہ باسم منور النسا بیگم دارند۔

ذکر اولاد میر مغل علیخان بہادر ہمایون جاہ ناصر الملک مرحوم

رسم شادی با دولہن بیگم دختر ہمشیرہ نظامت جنگ کہ ولد خانان بلخ و داماد منصور جنگ قطب الامرا بہادر بود بعمل آمدہ از بطن او اولاد نیست مگر از بطن خواص ہا یازدہ پسر و ہفت صبیہ اند۔ نام پسر کلان نام آور جنگ بہادر کہ از خواصہا یازدہ پسران باسم میر ناصر علی و میر پرورش علی و میر امام الدین علی دارند

دومین فیروزیاب جنگ بهادر که از خواص یک پسر بنام سراج الدین و دو صبیه باسم وزیر بیگم و دلدار بیگم دارند۔ سیومین فخریاب جنگ بهادر که یک فرزند باسم میر نور الدین علی از بطن امیر النسا بیگم صاحبه صبیه حضرت غفران مآب دارند۔ چهارمین نصرت یاب جنگ بهادر که از خواص ها دو صبیه بنام دلدار النسا بیگم و حیات النسا بیگم دارند۔ پنجمین فیضیاب جنگ بهادر که از خواص ها دو پسر باسم میر بهادر علی و برهان الدین علی و یک صبیه بنام حرمت النسا بیگم دارند۔ ششمین شرف یاب جنگ بهادر که از خواص یک صبیه باسم لطف النسا بیگم دارند۔ هفتمین میر فیض الدینخان که از خواص یک صبیه باسم برهانپور بیگم دارند۔ هشتمین میر نظام الدینخان۔ نهمین میر بهار الدینخان دهمین میر حسن الدین خان یازدهمین میر انور الدین خان اند۔

نام دختران میر مغل علیخان مذکور اختر النسا بیگم منسوب بخواجه معز الله خان پسر تقیه بیگم۔ و قمر النسا بیگم منسوب از بنده علیخان پسر خواجه باقی خان۔ و ماه بیگم منسوب از خواجه نصیر خان که یک فرزند بنام میر تهور علی دارند۔ و کبیر النسا بیگم منسوب از خواجه غلام حسین خان و خورم بیگم منسوب از خواجه عبد الصمد خان که یک پسر باسم خواجه شمس الدین دارند۔ و مجید النسا بیگم و دولت بیگم است۔

دختران آصفجاه مغفرت مآب۔ اولین بادشاه بیگم صاحبه۔ دومین مکرمه بانو بیگم صاحبه عرف کالی بیگم صاحبه۔

ذکر اولاد بادشاه بیگم صاحبہ

شادی کتخدائی بیگم صاحبہ موصوفہ از خواجہ باباخان خراسانی کہ ذکر ایشان در کیفیت قطب الامرا بہادر مفصل مرقوم خواہد شد بعمل آمدہ یک پسر بنام خواجہ ابوالبقا خان منسوب از دختر نواب مرحمت خان و یک صبیہ باسم محسنہ بیگم متولد شدہ صبیہ مذکورہ از متوسل خان کتخدا گردید و از بطن محسنہ بیگم مذکورہ دو فرزند باسم ہدایت محی الدین خان مظفر جنگ سابق الذکر و طالب محی الدین خان مذکور الصدر متولد گشتند و خواجہ باباخان مسطور را از بطن خواص سہ دختر ہم بودند کلان بدر النسا بیگم و دوم مہ بانو بیگم ۔ سیوم خجستہ بانو بیگم عرف خان بہادر کہ از سید مغل ولایتی کتخدا شدہ بود و مغل مذکور بعد شادی روانہ ولایت شد ۔

ذکر اولاد مکرمہ بانو بیگم عرف کالی بیگم

شادی بیگم مسطورہ از میر کلان خان بعمل آمدہ یک فرزند و یک دختر متولد شدند نام فرزند ممتاز الامرا بہادر منسوب از نجتا ور بیگم صبیہ بسالت جنگ مرحوم بعمر شصت سال و در حین حیات حضرت غفران مآب خطے بہ ٹیپو سلطان نوشتہ بود بعد کشتہ شدن سلطان مذکور خط مسطور از قلمدانش بر آمدہ پیش کرنل جمس کرک پاتریک حشمت جنگ بہادر مغفور رسید مغفور مذکور در حضور غفران مآب استفسار نمودند کہ ممتاز الامرا بہادر باجازت حضور نوشتہ باشند خود بدولت بمقتضاے وقت انکار فرمودند و غیر از اخراج بہادر مغفر چارہ ندید

از ان وقت بهادر موصوف در تعلقه کلیانی قیام دارند وازایشان هفت پسر
اند۔ **اولین** امتیاز الدوله بهادر از بطن خواص منسوب از کمال النسا بیگم صبیه حضرت
بندگان عالی حال۔ **دویمین** حسن یاور الدوله بهادر منسوب از تاج النسا بیگم مرحومه
صبیه جهاندار جاه۔ **سیومین** نظام صاحب منسوب به پوتلی بیگم صبیه بسالت جنگ مرحوم
باقی چهار پسران دیگر را هنوز شادی نشده است ویک صبیه کالی بیگم مذکوره
منسوب از خواجه نعمت الله خان شکوه جنگ خلف بزرگ خواجه عبدالله خان
نامی که همرکاب حضرت مغفرت مآب از شاه جهان آباد بدکن آمده بود وازایشان
سه فرزند کلان خواجه خلیل الله خان شکوه جنگ که در سنه ۱۲۲۹ یکهزار و دو صد و
بیست و نه هجری گسائین را کشته بودند وبهمین علت از دست جوانان فرستاده
راجه چندولعل مقتول شدند۔ **دویمین** خواجه خلیل الله خان که بقید حیات اند
سیومین خواجه حمید الله خان است۔ خواجه نعمت الله خان مذکور شش برادر
بودند۔ کلان خان مذکور دوم خواجه سعد الله خان که از ایشان یک فرزند
باسم علی الله خان بقید حیات است۔ سیوم خواجه عبدالله خان۔ چهارم خواجه
هدایت الله خان۔ پنجم خواجه نور الله خان۔ ششم خواجه فیض الله خان همه ها
فوت شدند۔ مخفی مباد که چون ذکر اولاد واحفاد خاندان آصفیه تا عهد حضرت
بندگان عالی متعالی حال صورت اختتام یافت فلهذا عنان شبدیز قلم حقیقت
رقم را جلو ریز قطعات کوائف وحقائق اعیان وارکان این دولت میسازد۔

کوائف اعیان و ارکان سرکار دولتمدار آصفیہ از اہل اسلام

کیفیت میر موسی خان سید محمد نامی از سادات موسوی باشندہ بخارا نزد
نواب غازی الدینخان بہادر فیروز جنگ در شاہ جہان آباد آمدہ ملازم شد
نواب موصوف بعزت و احترام نزد خود داشتند و برائے تعلیم علم ترکی
متعین نواب غفران مآب نمودند۔ نواب غفران مآب نیز با عزاز و احترام داشتہ
در عہد ترقی خود بخطاب میر ترکی خان سرفراز فرمودند و ہمیشہ مقرب میداشتند
سید موصوف را میر موسی خان متولد شدہ و از میر مسطور چہار فرزند۔ کلان میر
محمد یار خان احتشام جنگ کہ در حضور حضرت غفران مآب پیشتر بعہدہ داروغگی
ہرکارہا سرفراز و من بعد در ۱۱۷۰ھ یکہزار و یکصد و ہفتاد و ہفت ہجری بخطاب
رکن الدولہ و خلعت دیوانی امتیاز یافت۔ ابراہیم خان وغیرہ سواران معہ جمعیت
بار بار طلب تنخواہ خود بر ڈیوڑہی سرکار ہنگامہ و دنگہ نمودہ توپہا بر دروازہ
نصب کردہ ہیچکس را اندرون دیوانخانہ رفتن نمیدادند۔ درویش محمد خان داروغہ
دیوانخانہ را کہ برائے فہمایش آنہا آمدہ بود بالائے توپ نشانیدند رکن الدولہ
مذکور از جاگیرداران و اہلکاران وغیرہ پنجاہ لک روپیہ باقرار بحالی جاگیرات
و خدمات و پنجاہ لک روپیہ از ساہوان بعنوان قرض بکمال حسن تردد ات
گرفتہ فیصلہ حساب طلب تنخواہ سپاہ لغایت برطرفی ساختہ آنہا را از شہر بدر
کرد و پنجاہ لک روپیہ از زمینداران ملک سرکار بطور اضافہ چہار آنی بر رقم

معمولی نویسانیده گرفت واقرار کرد کہ تا عہد دیوانی بد قولی نخواہد شد چنانچہ
زمینداران باعتبار صداقت قول رکن الدولہ مذکور نوعے آبادی ملک سرگرم
شدند کہ تحصیل زر ملک بمضاعف رسید وہیچکس از اطاعت سر نہ پیچید۔ تاریخ
انتقال رکن الدولہ مرحوم بیست وششم ماہ صفر ۱۱۸۹ھ یکہزار ویکصد وہشتاد
ونہ ہجری است بعد انتقال رکن الدولہ حضرت غفران مآب بنفس نفیس خود
انتظام مہام میدادند وراجہ راسے رایان ونانا پنڈت ہر دو برادر اجرای
امورات سرکاری نمودند ووقار الدولہ وصمصام الدولہ ہر دو باتفاق شریک
مشورہ کلیات حضرت غفران مآب تا آمدن غلام سید خان مرحوم بودند۔
ہرگاہ در ۱۱۹۵ھ یکہزار ویکصد ونود وپنج ہجری غلام سید خان مرحوم از پونا
معاودت نمود پیش از آمدن آن وقار الدولہ خود را خود کشت در اولاد رکن
الدولہ مرحوم یک دختر متولد شدہ از حاکم جنگ منسوب بود ودر عمر ہجدہ سالگی
انتقال نمود یک منکوحہ باسم مہتاب بائی طوائف خواہر چندا بائی مخاطب
بماہ لقا تا حال بقید حیات است۔ **فرزند دوم میر موسی خان مذکور**
میر احمد یار خان تہور جنگ شرف الدولہ شرف الامرا اشرف الملک
بہادر۔ در ابتدا علاقہ روزگار در سررشتہ منصبداران داشت ودر عہد صلابت
جنگ بمنصب وخطاب خانی سرفراز شد ودر ایام مدار المہامی رکن الدولہ بمنصب
شش ہزاری وچہار ہزار سوار وخطاب وعطاے علم ونقارہ وپالکی جہالردار

واز پانزده لک روپیہ تعلقہ بیٹر و فتح آباد عرف دہارور و تعلقہ ماٹری وغیرہ محالات کہ وصول آن قریب بیست لک روپیہ بود وجمعیت قریب پنجہزار سوار و دوہزار بار و مردم عرب و روہیلہ در نوکری سرکار حاضر می بودند سرفراز شد از ایشان سہ فرزند کلان صولت جنگ کہ در جنگ قلعہ نرمل از ضرب گولہ توپ بکار سرکار نقد جان در باخت دویمین دارا لملک بہادر کہ در ۱۲۱۹ یکہزار و دوصد و نوزدہ ہجری انتقال کردند وسہ پسر گزاشتند یکے میر علی حسین خان اشرف جنگ مرحوم از ایشان یک فرزند بنام میر موسی خان است و دیگر میر علی حسن خان محکم جنگ از ایشان یک فرزند باسم میر احمد یار خان است و دیگر میر علی حیدر خان تہور جنگ از ایشان یک دختر است سیومین یاورالدولہ بہادر از ایشان سہ فرزند میر واجد علیخان و میر رضا علی و میر زین العابدین۔

فرزند سیوم میر موسی خان مذکور میر ایزد یار خان حشمت جنگ از ایشان دو فرزند تبنی اند۔ **فرزند چہارم میر موسی خان مذکور میر حامد یار خان ارسلان جنگ** لاولد اند۔

کیفیت غلام سید خان مرحوم مخاطب بارسطو جاہ

ارسطو جاہ مذکور ولد فرخ نجابت خان ابن دیوان حسن محمد خان قوم منڈل کیانی از نسل نوشیروان عادل متوطن قصبہ سامانہ مضاف چکلہ سرہند دیوان مسطور دو برادر بودند یکے دیوان مسطور و دیگرے محمد قاسم خان کہ از اولادش

نور الامرا بہادر اند و فرخ نجات خان والد ارسطو جاہ بقلعه داری اوسه سرفرازی داشت۔ ارسطو جاه مذکور که مولدش ایلچ پور است در ابتدا بدر ماہہ پنجاه روپیه شامل منصبداران ملازم بود در عهد دیوانی رکن الدوله سابق الذکر ارسطو جاه دست و پا زنی کرده میخواست که از بلده حیدر آباد بهیچ تقریب بر نیاید لهذا رکن الدوله مرحوم ارسطو جاه را بتقریب عنایت صوبداری اورنگ آباد از حضور باشی موقوف نموده چنانچه ارسطو جاه مع متعلقان خود که از ایلچ پور آمده بودند۔ در اورنگ آباد رفته اقامت داشتند بعد چهار سال از صوبداری اورنگ آباد موقوف شده حکم حضور شرف نفاذ یافت که در قلعه اوسه باشند و بحضور حاضر نشوند چنانچه حسب الحکم در قلعه مذکور مع لواحقان سکونت داشتند بعد انتقال رکن الدوله مذکور ارسطو جاه از وقار الدوله که وکیل ظفر الدوله شده آمده بود۔ سلسله جنبان شد۔ وقار الدوله که تنک مزاج بود از طور ورویه ارسطو جاه آگاه شده اخراج کرد۔ بعد ازان ارسطو جاه نزد ظفر الدوله ریشه دوانی کرده پیام وکالت نموده که بطور وکالت ظفر الدوله در حضور پرنور مامور شود ظفر الدوله نیز از اطوار ایشان واقف بوده انکار کرد۔ ارسطو جاه دولت رائے نامی متصدی خانگی ظفر الدوله را چیزے تواضع نموده وکالت و روانگی خود در حضور پرنور قرار داده عرضی ظفر الدوله در حضور پرنور گزرانید که غلام سید خان را بطور وکالت خود مامور بیدا لازم از حضور پرنور جواب ارشاد شد که این محسن کش است شما چرا این را

باین عہدہ مامور میسازند۔ ارسطوجاہ بازعرضی عذریہ از ظفرالدولہ کنانیدکہ
این شخص قابل حضور باشی است دران ایام وقارالدولہ خود راخودکشتہ
انتقال کردہ بود۔ وراجہ راے رایان ونانا پنڈت وشمس الامرا مرحوم برسر
عرصہ بودند۔ حضور پر نور عرضی ظفرالدولہ بہ شمس الامرا مرحوم عنایت فرمودہ
استفسار ساختند کہ ظفرالدولہ بہادر درحق غلام سید خان این قسم می نویسند
ایشان چہ عرض میسازند۔ مرحوم مذکور بجواب مناسب پرداخت۔ ہرچند
راے رایان از مرحوم مسطور اصرار نمودند کہ مانع آمدن ارسطوجاہ مذکور شوند
لیکن مؤثر نشد وموافق عرض شمس الامرا طلب ارسطوجاہ مذکور گردید چنانچہ
بذریعہ وکالت کہ رسیدند تسلط گردیدند وبعہدہ مدارالمہامی سرکار دولتمدار
آصفیہ سرفراز وممتاز گشتند واز سرکار عالم مدار ازبل کمپنی انگریز بہادر نیز
یک لک روپیہ سالیانہ از ۱۲۱۵ھ یکہزار ودوصد وپانزدہ ہجری براے ارسطوجاہ
تقرر پذیرفتہ بود خلاصہ بمصداق ع۔ آثارش از آفتاب مشہور تراست۔
ارسطوجاہ مذکور در دانائی ورسائی یگانہ آفاق ودر انصرام جملہ امورات
سرکار عظمت مدار باختیار واقتدار ضرب المثل روزگار بود۔ سال انتقال
ارسطوجاہ ۱۲۱۹ھ یکہزار ودوصد ونوزدہ ہجری است وشادی ارسطوجاہ از
نواب بیگم صاحبہ صبیہ بھورے میان پدر گھاسی میان بعمل آمدہ یک پسر باسم
غلام مرتضی خان سیف الملک عرف معالی میان در ایلچ پور متولد شدہ بود

ودرحین حیات ارسطوجاه نوجوان انتقال نمود - معالی میان مرحوم را دو
صبیه یکے ازبطن فرزند بیگم صاحبه همشیره نواب منیرالملک بهادر باسم حاجی بیگم
مخاطب بجهان پرور بیگم صاحبه محل حضرت بندگانعالی حال و دیگر ازبطن خواص
باسم عمدة السلام بیگم منسوب از شهباز الملک بهادر اند - نواب بیگم صاحبه
درحین حیات ارسطوجاه فوت شدند وارسطوجاه یک طوائف مخاطب به سروافزا
بیگم نیز داشتند چنانچه سرورنگر که ازحیدرآباد بفاصله دو کروه بوده است -
بنامش آباد کرده بودند - بعدچند سال ازانتقال ارسطوجاه نیز لاولد فوت
کرد - دختر همشیره نواب بیگم مرحومه منسوب ازمنتظم الدوله فرخ علی خان بهادر
عرف محمد و میان ولد گهاسی میان مذکور که بعمر چهل وهفت سال اند دو پسر
دارند یکے رضا علی و دیگر محمد تقی هنوز رسم شادی هر دو بعمل نیامده است
وازبرادرزاده ارسطوجاه باسم اشجع الملک عرف ڈلامیان ولد ممتاز الدوله
که برادر حقیقی ارسطوجاه بود چند پسر بقید حیات اند وارسطوجاه درعهد مدارالمهامی
خود قلعه اوسه که قریب هفت سال دران استقامت پذیر بودند - به برادرزاده
مذکور تفویض نموده -

کیفیت میر ابوالقاسم مرحوم مخاطب بمیر عالم بهادر

میر رضی شوستری درعهد حضرت غفران مآب ازملک خود وارد حیدرآباد شدند
بمجموع حضرات ایرانیان بتبل رکن الدوله مرحوم درحضور عرض ومعروض ساختند

کہ میر رضی نامی از فضلاے ایران سید عالیمقدار واز علماے نام آور آند یار
وارد حیدرآباد شدہ بجاگیر سرفرازی یا بد حضرت غفران مآب بپاس عرض و
معروض وسمد نظر جلالت میر موصوف در پرگنہ پٹن چرو از مضافات صوبہ حیدرآباد
بجاگیر سہ ہزار روپیہ معزز وممتاز فرمودند میر مذکور را دو فرزند یکے میر ابو القاسم مخاطب
بمیر عالم بہادر و دیگر میر زین العابدین ـ میر عالم بہادر مغفور پیشتر بعہدہ وکالت سرکار
دولت مدار بکمال اقتدار سرفراز بودند بعد انتقال ارسطوجاہ مرحوم بعہدہ مدارالمہامی
سرکار امتیاز یافتہ بعد سہ سال ودیعت حیات را بدادار جان آفرین سپردند۔
از میر مغفور یک فرزند باسم میر دوران بعرصہ وجود آمد کہ در حین حیات پدر خود بعمر
ہجدہ سالگی رسیدہ در سنہ ۱۲۱۶ یکہزار و دوصد وشانزدہ ہجری داعی حق را لبیک
اجابت گفت ـ و دو دختر کہ ہر دو بمنیر الملک بہادر یعنی بعد انتقال دختر نخستین
دختر دومین کتخدا شد چنانچہ ذکرش عنقریب مرقوم قلم حقیقت رقم میگردد۔
واز میر زین العابدین مسطور کہ در سرنگ پٹن بہ سرکار ٹیپو سلطان ملازم بود
قبل از چہار ـ پنج ماہ از فتح سرنگ پٹن بمرض سرسام مبتلا شدہ در سنہ ۱۲۱۳ ہ
یکہزار و دوصد وسیزدہ ہجری وفات یافت. از ایشان دو پسر یکے سید باقر
مخاطب بمیر زمان خان و دیگر سید حسین در حیدرآباد یادگار اند۔

کیفیت نواب منیر الملک بہادر مدارالمہام حال

بہادر موصوف ولد غیور جنگ بہادر ابن شیر جنگ بہادر اند. شیر جنگ بہادر مرحوم

در اوائل بخدمت داروغگی فیل خانہ و در عہد غفران مآب بصوبداری اورنگ آباد سرفرازی یافتند۔ مدت انتقال شیر جنگ راچہل و شش سال و غیور جنگ را بیست و چہار سال می شود۔ رسم شادی غیور جنگ از بھجو بیگم صبیہ درگاہ قلیخان بعمل آمدہ چہار پسر و دو دختر متولد شدند نام پسران اکرام الملک بہادر و نیر الملک بہادر و اشجع الملک بہادر و امین الملک بہادر۔ و دختران مذکور یکے منسوب بمیر سید و صاحب نامی متوطن اورنگ آباد و دیگرے بعالی میان فرزند ارسطو جاہ مرحوم ہر دو فوت کردند۔ نیر الملک بہادر در عہد حضرت غفران مآب بخدمت دیوانی بادشاہی کہ تا حال بہ بہادر موصوف بحال است و در عہد میمنت مہد بندگان عالی حال بعد انتقال میر عالم بہادر مغفور بخدمت باعظمت مدار المہامی سرکار دولتمدار آصفیہ سرفرازی یافتند۔ شادی بہادر موصوف از صبیہ ہاے میر عالم بہادر مغفور بعمل آمدہ چہار پسر دارند۔ اولین باسم عبداللہ صاحب از لطن زوجہ نخستین متوفیہ و دویمین موسوم بمیر عالم علی و سیومین بنام میر محمد علی از لطن شادی دویمین مسماۃ بصاحبہ بیگم۔ چہارمین صفدر صاحب از لطن خواص کہ از ہمہ فرزندان کلان تر است۔ امین الملک بہادر از سرکار بجاگیر ذات کہ ذکرش در ذیل جاگیر داران خواہد آمد سرفراز۔ سواے آن تعلقہ ایدل آباد و فوال و پرگنہ جنوارہ وغیرہ در عوض تنخواہ جمعیت سواران دارند۔ از ایشان دو پسر یکے حسن یاور الدولہ و دیگرے درگاہ قلیخان کہ رسم شادی

ایشان بعمل نیامده مگر حسن یاور الدوله د وصبیه از بطن خواص دارد یکے منسوب
از باقر علیخان فرزند طالب الدوله بهادر و دیگرے از محمد علی صاحب پسر
مستقیم الدوله بهادر است. اکرام الملک بهادر و اشجع الملک بهادر هر دو
از قید حیات درگزشتند۔

کیفیت شیخ فخر الدین مخاطب به شمس الامرا بهادر

شیخ ابو الخیر خان متوطن شکوه آباد از مضافات هندوستان درسفر برهانپور
همراه رکاب مغفرت مآب رفیق شده عزت و اعتبار بسیارے داشتند از
اولاد اوشان کلان ابو البرکات خان و کوچک ابو الفتح خان اند۔ ابو الفتح
خان بعد انتقال والد خود بخطاب ابو الخیر خان بهادر تیغ جنگ شمس الامرا
شمس الملک مخاطب شدند۔ ایشان را از بطن خواهر امجد الملک بهادر شیخ فخر الدین
موصوف متولد شدند و بخطاب شمس الامرا شمس الملک بهادر سرفرازی یافتند
رسم شادی بهادر موصوف از صبیه حضرت غفران مآب همشیره میر سبحان علی
خان بهادر فریدون جاه بعمل آمده چهار فرزند دارند کلان فرید الدینخان
دومین بدر الدینخان سیومین رکن الدینخان چهارمین امیر الدینخان است
عمر بهادر موصوف سی و دو سال و جمعیت پائگاه سوار و بار جمله شش هزار
و در عوض جائداد تنخواه از محالات قریب بیست و هشت لک روپیه است

کیفیت شهیار الملک بهادر۔

بهادر معزز ولد حسین علیخان و خان مذکور

برادر حقیقی منظفر الملک بهادر اند و شهیار الملک بهادر سه برادر حقیقی اند-
غلام علیخان منصور الدوله واحمد علیخان وبهادر مغفور و همشیره کلان منسوب
به صور اسدخان قلعدار اینگیر و کوچک محکم جنگ برادر اشرف الدوله بهادر
در ابتدا بجمعیت و ملک کرپه سرفرازی یافتند بعده درهمان ایام نسبت بهادر
مغفر از عمدة السلام بیگم دختر پسر ارسطو جاه مرحوم بعمل آمده دو پسر و سه دختر
متولد شدند- فرزند کلان باسم رونق علیخان که سند جاگیرات و جمعیت از
سرکار بنام اوست وکوچک عباس علیخان واز دختران مذکوره دو دختر
بدو فرزند منصور الدوله مذکور کتخدا و سیوم بفرزند احمد علیخان متوفی نامزد
شده هنوز رسم شادی بعمل نیامده است - شرح جمعیت بهادر مغفر و کیفیت تعلقات
که درعوض نگاهداشت جمعیت است عنقریب خواهد آمد-

کیفیت میر عطا علی خان ضیاء الملک بهادر

بهادر مغفر ولد منتظم الدوله میر عبد السبحان خان منتظم جنگ ابن ابو الفخر خان
برادر کلان احسن الدوله یکه تاز جنگ که درعهد حضرت غفران مآب چندے
بدیوانی سرکار عالیجاه مرحوم مفتخر گردیدند- و درعهد صلابت جنگ تا سشماه
و تمتکیه شاه نواز خان خانه نشین شدند ابو الفخر خان مسطور سرانجام امورات
دیوانی دادند- میر ابو الفخر خان ابن میر عبد المنان خان بن میر نعمان خان
بهادر بن خواجه عبد الرحیم خان بهادر اند که درعهد حضرت خلد مکان از منصبداران

بادشاہی و درا ولاد حضرت باقی باللہ صاحب کہ در دہلی مدفون بودہ اند
میباشند منتظم الدولہ مذکور از جاگیر پنجہزار روپیہ در سرکار سرفرازی داشتند و
شادی ایشان از بلقیس بیگم بنت منجہ بیگم بنت میر اکبر علیخان بہادر بعمل آمدہ
ضیار الملک موصوف فرزند منتظم الدولہ بعمر پنجاہ وہشت سال اند و رسم شادی
ایشان از امتہ الرسول بیگم صبیہ یکہ تاز جنگ احسن الدولہ میر مفوض اللہ خان
بہادر صوبدار اورنگ آباد بعمل آمدہ دو فرزند دارند یکے دختر کہ بعمر چہل سال و
از ابتدا طاقت حس وحرکت ندا شتہ بہمین علت ناکتخدا است و دیگرے پسر
باسم ابوالفخر خان ضیار الدولہ بہادر بعمر سی سال رسم شادی از امام النسا بیگم
مخاطب بہ بادشاہ بیگم صبیہ طالب جنگ ولد صفی الدولہ میر یوسفی خان بہادر
کہ میر آتش بادشاہی بودند بعمل آمدہ دو پسر دارند یکے میر منور علی بعمر چہاردہ سالہ
و دیگرے بعمر دہ سالہ و دو دختر یکے باسم عنایت النسا بیگم بعمر یازدہ سالہ و
دیگرے بنام نور النسا بیگم بعمر ہفت سالہ و شادی ہر دو دختران مذکورہ از فرزندان
والاجاہ حال حاکم چینا پٹن بعمل آمدہ است۔ ضیار الملک بہادر و والد ضیار الدولہ
بہادر ہنگام رفتن ارسطوجاہ مرحوم بہ پونہ ودر ہ دور مصاحبت ممتاز الامرا بہادر
درحضور پرنور باستصواب ممتاز الامرا از تغیری حسام الدولہ والد بینظیر جنگ بہادر
بخدمت عرض بیگی سرفراز شدہ تاحال بہمان خدمت ماموراند۔ ومعلوم باد کہ
احسن الدولہ کوچک واحسن الدولہ کلان وابوالفخر خان و قادرداد خان ہر چہار

برادر حقیقی بودند۔ ابوالفخر خان جد ضیاء الملک بہادر اند واحسن الدولہ کوچک والد یکہ تازجنگ حال قلعدار بیدر میباشند۔

کیفیت رفعت الملک بہادر۔ حضرت مغفرت مآب ہرگاہ در عہد محمد شاہ بادشاہ از شاہجہان آباد ارادہ دکن فرمودند لشکر خان جد عموی بہادر معز را کہ از منصبداران عمدہ بادشاہی بودند ہمراہ آوردہ در نواحی برار واورنگ آباد وغیرہ بجاگیر بیست ہزار روپیہ وجمعیت پنجہزار سوار سرفراز فرمودند۔ خان مذکور از مقربان حضور ماندند ونیز در وقت جلوس ناصر جنگ شہید بصوبداری اورنگ آباد ودر عہد تسلط صلابت جنگ بخدمت دیوانی مامور بودند۔ بعد چندے میر مظفر علیخان برادر خان مسطور معہ دو پسر خود یکے باسم زور آور جنگ پدر رفعت الملک بہادر و دیگر میر جملہ عم بہادر معز از ہندوستان نزد لشکر خان رسیدند۔ چنانچہ میر مظفر علیخان بسفارشش لشکر خان از جاگیر ہشت ہزار روپیہ در صوبہ اورنگ آباد وغیرہ سرفرازی یافتند ودر وبرسے لشکر خان رخت حیات از جہان فانی بربستند۔ زور آور جنگ پدر رفعت الملک بہادر نزد لشکر خان بتقریب مصاحبت از رسالہ مغلیہ ومحالات ناندیڑ وغیرہ سرفراز بودند۔ چنانچہ تا حال رفعت الملک بہادر بدستور پدر خود عوض چہار لک روپیہ از محالات ناندیڑ وغیرہ در جائداد جمعیت سہ صد وپنجاہ وہفت سوار وہشت صد وہفتاد جوانان بار سرفراز اند۔ رسم شادی رفعت الملک بہادر از صبیہ میر نعمان خان

عموی ضیاء الملک بہادر بعمل آمدہ شش پسر و دو صبیہ ناکتخدا دارند - کلان میر نظر علیخان منسوب از دختر صادق میر خان نامی از اقربایان. دومین میر اکبر علیخان منسوب بخانہ مقرب خان قلعدار بالکندہ. سیومین میر نجف علیخان منسوب از دختر عظمت خان نامی جاگیردار. چہارمین میر دلاور علی خان - پنجمین میر فتح علیخان ششمین میر غلام دستگیر خان رسم شادی اینہا ہنوز بعمل نیامدہ۔

کیفیت میر رضا علیخان بہادر شہاب جنگ و میر حیدر خان بہادر اعتصام الملک

- بہادران معز پسران میر کاظم نامی متوطن اورنگ آباد اند کہ در سرکار غفران مآب خدمت حساب اختتام قلعہ دولت آباد میداشتند میر رضا علیخان در رفاقت صلابت جنگ از قلعداری قلعہ دولت آباد سرفراز بودند - و میر حیدر خان اولاً بہ نیابت دہنپت سنگہ منشی حضرت غفران مآب و بعد انتقال منشی مذکور بحاضر باشی حضور پُرنور سرفراز شدہ بسر انجام امورات منشی گری بمصاحبت رکن الدولہ مغفور باستقلال پرداختند و حضرت غفران مآب بخطاب اعتصام الملک بہادر سرفراز فرمودند - ارسطو جاہ بعد آمدن پونہ کار منشی گری از اسمعیل یار جنگ کہ ذکرش خواہد آمد میگرفتند بعد انتقال ارسطو جاہ مرحوم میر عالم بہادر مغفور اجرای امورات منشی گری حضور بدستور باعتصام الملک بہادر مفوض ساختند - و الحال بہادر معز کہ تخمیناً بعمر ہشتاد و دو سال خواہند بود باعث استیلاے ضعف پیری رشید الدولہ فرزند کلان خود را درحاضر باشی

حضور مغفر نمودند اعتصام الملک بہادر پنج پسر دارند۔ کلان محمد علیخان مخاطب برشید الدولہ
بہادر کہ بعہدہ منشی گری و قلعداری دولت آباد مامور شادی بہادر مذکور از دختر
سرفراز الملک بہادر شدہ دو فرزند دارند یکے میر اسمعیل و دیگرے میر صادق۔
دویمین وحید الدولہ بہادر کہ بہ قلعداری قلعہ پرنیدہ سرفراز واز دختر غلام حسین خان
منسوب بودہ یک فرزند باسم میر غلام حسین دارند۔ سیومین عباس علی خان بہادر
منسوب از دختر افتخار الملک بہادر یک فرزند بنام میر احمد علی دارند۔ چہارمین میر
ابراہیم علیخان کہ بقلعداری قلعہ تہامرہ ممتاز و از دختر سلطان نواز خان منسوب
اند۔ پنجمین موسوم بدلاور علیخان کہ انتقال نمودند واز دختر میر ابوتراب خان
منسوب بودہ دو فرزند دارند یکے میر محمد صالح و دیگرے میر الف علی کہ از قلعداری
قلعہ پتپال باری سرفراز اند۔

کیفیت افتخار الدولہ افتخار الملک بہادر

عنایت اللہ خان نامی یکے از منصبداران حضرت خلد مکان در سرکار عالمگیر
بادشاہ بخدمت دیوان تن و خانسامانی سرفرازی داشتند از ایشان دو صبیہ
بودند یکے منسوب بمبارز خان عماد الملک مرحوم و دیگرے بہ سید دلاور خان
مغفور و رسم شادی صبیہ دلاور خان مرحوم از شہامت خان خلف کلان مبارز
خان مرحوم بعمل آمدہ شہامت خان دو صبیہ داشتند یکے منسوب بفرزند
سید دلاور خان مرحوم جد افتخار الملک بہادر و دیگرے بفرزند برادر حقیقی

شہامت خان کہ بخطاب بہادر خان سرفراز بودند۔ دلاور خان در عہد صلابت جنگ مرحوم بتعلقہ بیڑ سرفرازی داشتند۔ من بعد ہشت دیہہ جاگیر از دیہات گلبرگہ و قلعداری آن در عہد غفران مآب تفویض یافت و دیہات تعلقہ درکی نیز در جاگیر بود۔ و خدمت بخشی گری بادشاہی ہم در عہد غفران مآب مفوض شدہ بعد انتقال دلاور خان فرزند خان مذکور باسم افتخار الدولہ بہادر مرحوم بجاگیر و خدمت بخشی گری بادشاہی سرفرازی یافتند۔ بعد انتقال بہادر مرحوم کہ بتاریخ بیست و چہارم ماہ ذیقعدہ ۱۲۳۱ھ یکہزار و دوصد و سی و یک ہجری بوقوع رسید۔ افتخار الدولہ حال فرزندزادہ دلاور خان مذکور بتمامی محال جاگیر کہ تفصیل آن در ذیل جاگیرداران خواہد آمد۔ و نیز بخدمت بخشی گری بادشاہی سرفرازی یافتند۔ عمر ایشان تخمیناً پنجاہ و یک سال رسم شادی از دختر غلام حسین خان منصبدار بعمل آمدہ یک پسر دارند۔

فائدہ۔ بخشی گری بادشاہی عبارت ازانست کہ ہر کہ از خطاب و منصب سرفراز میشود از دفتر بخشی افراد منصب و خطاب مزین بدستخط خاص جاری میگردد و تسلیمات خطاب در حضور باستصواب بخشی میشود۔ و نیز بخشی بادشاہی وقت باریابی کسی کہ بخطاب و منصب سرفراز شدہ باشد ہمراہ آن برآدابگاہ ایستادہ بآواز بلند عرض میسازد کہ فلانے بایقدر منصب و باین خطاب سرفرازی یافت۔ و نیز چودہری با مثل چودہری سبزی منڈی و میوہ منڈی و

چودهری نیچه بندان و گلفروشان وغیره نذرانه بحالی چودهرات میدهند
وحصول سند بیسازند و براسناد حضور که بعنوان جاگیر میشود مهر بادشاهی دیوانی
هم میگردد - واسناد مذکور را اسناد دومهری میگویند وحساب کامل صوبجات نیز
نزد متصدیان دفتر دیوانی بادشاهی میباشد -

کیفیت نور الامرا بہادر

دیوان حسن محمد خان جد ارسطوجاه مرحوم و محمد قاسم خان قوم منڈل جد
نور الامرا بہادر ہر دو برادر حقیقی بودند - جد بہادر معز را نواب شجاع الدولہ بہادر
خلف منصور علیخان مساعده فرستاده از قصبه سامانه مضاف چکله سرہند صوبه
دار الخلافت شاه جہان آباد طلب داشته رساله یکہزار سوار عنایت فرمودند بعد
انتقال محمد قاسم خان مسطور غلام کمال خان پدر نور الامرا بہادر - و بعد انتقال
غلام کمال خان مذکور بہادر معز رساله سواران مذکور بدستور بحال داشتند - ارسطو
جاه مرحوم باعث ہم جدی نور الامرا بہادر را مساعده یک لک و پنجاه ہزار روپیه
از حیدرآباد فرستاده طلب نمودند چون بہادر معز بحیدرآباد رسیدند حضرت
غفران مآب اول بعنایت جاگیر پنج لک و ہفت ہزار روپیه و علاقه چوکی ڈیوڑہی
خاص عز امتیاز بخشیدند و بعد چندے بجاگیر ده لک روپیه و جمعیت سه ہزار
سوار و بار معه جایداد تعلقات شانزده لک و ہفتاد و ہفت ہزار روپیه درعوض
تنخواه جمعیت سرفراز فرمودند لیکن بعد انتقال ارسطوجاه مرحوم در عہد مدار المہامی

میر عالم مغفور بہادر مغزرا حکم رفتن اورنگ آباد شرف نفاذ یافت و جاگیر و
جمعیت در معرض تلف افتاد در وقت مدار المہامی منیر الملک بہادر و کار
پردازی راجہ چند ولعل بہادر ۔ بہادر مذکور طلب حیدرآباد گردیدہ از جاگیر
محالات ورنگل وغیرہ در عوض جمعیت کہ ذکرش بجاسے خود خواہد آمد سرفراز
شدند ۔ نور الامرا بہادر بعمر پنجاہ و دو سال چہار فرزند از انجملہ دو فرزند از بطن
زوجہ شادی و دو دختر دارند ۔ فرزند کلان علی یاور الدولہ بہادر بعمر بیست و ہفت
سال منسوب از دختر عمہ خود ش ۔ دومین کامیاب الدولہ بہادر بعمر بیست و
چہار سال منسوب از دختر وجیہ الدینخان منڈل ۔ سیومین نادر الدولہ بہادر
بعمر نوزدہ سال کہ بعد از انتقال زوجہ اولین از دختر نواب سکندر الدولہ بہادر
در ۱۲۲۸ھ یکہزار و دو صد و بیست و ہشت ہجری کتخدا شد ۔ چہارمین دلاور
علیخان بہادر بعمر چہاردہ سال کہ از دختر قلندر بخش خان منڈل نامزد شدہ
ہنوز رسم شادی بعمل نیامدہ است ۔ نام دختران نور الامرا بہادر عمدہ بیگم
ہمشیرہ حقیقی کامیاب الدولہ بہادر منسوب از سرور نواز جنگ ۔ وحیات النسا
بیگم منسوب از غلام محی الدینخان پسر قلندر بخش خان مذکور است ۔ ومعلوم
باد کہ قلعہ امام گڈہ کہ اندرون قصبہ سامانہ واقع است معہ قلعہ مرتضے پور کہ
از سامانہ بفاصلہ بیست و پنج کروہ بطرف مشرق است بنا کردہ محمد قاسم
خان جد نور الامرا بہادر است از وقت آمدن خان مذکور نزد شجاع الدولہ مرحوم

در قلعه مسطور دخل و تصرف سکهان گردید۔

کیفیت سرور نواز جنگ بہادر

بہادر معز خلف محمد حفیظ خان قوم منڈل برادر حقیقی محمد عظیم خان بہادر پدر مادر نور الامرا بہادر اند شادی ایشان از عمده بیگم دختر نور الامرا بہادر بعمل آمده است۔

کیفیت شیخ رحیم الدین امجد الملک بہادر مخاطب بہ محمد امجد خان سربلند جنگ امجد الملک

۔ بہادر معز رفیق و از اقربائے تیغ جنگ بہادر بودند۔ بعد انتقال شمس الامرا بہادر مرحوم از کارپردازی شمس الامرا حال سرفرازی داشتند و عنایات حضرت غفران مآب بحال ایشان از باعث حاضر باشی روز و شب بر ڈیوڑہی دولتخانہ روز افزون بود. فرزندان ایشان سیف جنگ بہادر و امام الدینخان و سردار علی جملہ امورات جاگیر وغیره سرکار شمس الامرا بہادر سرانجام میدہند۔ امجد الملک بہادر بعمر ہفتاد و چہار سال رسیده رحلت نمودند و فرزند ایشان سیف جنگ مرقوم جاگیر پنجاه ہزار روپیہ از سرکار بندگانعالی مقرر دارند و سوائے آن شریک جاگیر شمس الامرا بہادر نیز ہستند۔

کیفیت سیف جنگ بہادر خلف محمد غوث خان

خان مذکور در عہد صلابت جنگ مرحوم از نارنول بارادہ روزگار در حیدرآباد آمدند۔ در آن وقت نواب غفران مآب را صلابت جنگ مرحوم بصوبداری

برار رخصت نمودند۔ غوث خان مذکور رفیق نواب غفران مآب شده همرکاب روانه ایلیچ پور شدند ازانجاکه شرط رفاقت وجانفشانی ها از خان مسطور در دفع فساد حیدرجنگ سابق الذکر چنانچه باید بظهور رسیده بود۔ حضرت غفران مآب وقت تسلط ریاست خان مذکور را بخطاب سیف الدوله وبخشی گری تمام جمعیت واز محالات نلگنڈه و دیورکنده وغیره سرفراز فرمودند۔ محمد غوث خان بملاحظه ترقیات خود برادر خود را از نارنول معه اہل وعیال طلب حیدرآباد نمودند۔ بعدازان ازحضور بخطاب سیف جنگ وبرادر ایشان به علاؤ الدوله سرفراز گردیدند۔ بعد چندے خان مسطور انتقال نمودند از ایشان یک فرزند باسم منگن میان مخاطب به سیف الدوله واز علاؤ الدوله نیز یک پسر بنام غالب جنگ یادگار اند۔

کیفیت مستقیم الدوله بهادر

حاجی محمد زمان نامی مغل متوطن شوستر بامر تجارت وارد حیدرآباد گردید وبقدر حال سرمایه داشت حاجی مذکور زنے بیوه را بنکاح خود درآورد۔ ازو یک فرزند باسم میرزا عبدالغنی متولد شد۔ میر عالم بهادر بپاس هموطنی ولیاقت میرزا عبدالغنی همشیره خود را باسم سکینه بیگم که از بطن خواص بود ازدواج نمود وباعث قرابت میر عالم بهادر مغفور میرزاے مذکور شهر یک سوال وجواب کلیات ومخاطب به مستقیم الدوله بهادر گردید۔ وبعد چندے در عهد حبس کرک پاتریق حشمت جنگ

صاحب رزیڈنٹ از باعث فساد چند در چند اخراج بلدہ گردیدہ در جاگیر خود قیام نمود بمقتضاے حق پرستی سرکار عالم مدار از بیل کمپنی انگریز بہادر بمد نظر حقوق بہادر مذکور مبلغ دوازدہ ہزار روپیہ سالیانہ از ۱۲۱۵ھ یکہزار و دو صد و پانزدہ ہجری مقرر است از ایشان یک پسر باسم میرزا محمد علی بعمر ہجدہ سال کہ بموجب مذکور سابق رسم شادی آن بعمل نیامدہ و دو دختر کلان بمیرزا محمد حسین فرزند میرزا محمد علیخان شوستری برادر میر عالم مغفور۔ و کوچک بفرزند بہرام الدولہ کتخدا است۔

کیفیت نظام یار جنگ بہادر

میر کاظم علی نامے از سادات معتبر در سرکار ٹیپو سلطان ملازم بودند۔ از انجا نوکری گزاشتہ وارد بلدۂ حیدرآباد شدند شادی ایشان از خالہ میر عالم مغفور بعمل آمدہ یک فرزند بنام میر عباس علیخان متولد شدند و در ترقی میر عالم مغفور بخطاب نظام یار جنگ حسام الملک بہادر و جاگیر ذات سرفراز گشتند شادی میر عباس علیخان نظام یار جنگ بہادر از دختر اعتصام الملک بہادر میر منشی سرکار دولتمدار گردیدہ یک فرزند باسم میر غلام حسین و یک دختر متولد است۔

کیفیت بے نظیر جنگ بہادر

میرزا محمد معین نامی از ولایت بتقریب تجارت وارد حیدرآباد شدند۔ بعد فروخت اسباب تجارت باز بوطن خود رفتند دفعہ دیگر کہ آمدند جعفر علیخان

فرزند خود را ہمراہ آوردند۔ جعفر علیخان مسطور در حضور حضرت مغفرت مآب ملازمت
کردہ بسرفرازی محالات سرکار بعنوان تہد و منصب پنجہزاری و از خطاب حسام الدولہ
بہادر معین الملک سرفراز شدند از ایشان یک پسر بنام ابوالحسن خان کہ از اندوختۂ
پدر خود بآرام بسر اوقات نمودند از ایشان فرزند بنام جعفر علیخان متولد شد و
در حضور بندگانعالی عزت و اعتبار بہم رسانیدہ بعلاقۂ عرض بیگی گری عنفوان آب
و خطاب معین الملک حسام الدولہ عز امتیاز یافت۔ از جعفر علیخان مذکور پنج پسر
کلان سبے نظیر جنگ ضرغام الدولہ منسوب از ہمشیرہ مرشد قلیخان ولد رستم علیخان
ہمشیرزادہ شہیار الملک بہادر دویمین شوکت جنگ بہادر منسوب از دختر یکے
از منصبداران۔ سیومین شہباز جنگ بہادر منسوب از دختر رشید الدولہ بہادر
چہارمین جمال صاحب پنجمین محمد علیخان کہ از بطن خواص و در فرزندی
شرف النسا بیگم زوجۂ عاقل الدولہ بہادر بودہ است۔

کیفیت قاسم بیگ خان شہیار جنگ بہادر

بہادر مسطور از اقربائے بخشی بیگم صاحبہ مغفورہ و بعہدہ داروغگی فیلخانہ و یک صد
بارگیر سرفراز اند۔

کیفیت سعید الدولہ بہادر و ہادی الدولہ بہادر

بہادران مرحوم ہر دو برادر بودند سعید الدولہ در سرکار داراجاہ شجاع الملک
بہادر ملازم بودہ در وقت ترقی میر عالم بہادر در سرکار بندگانعالی بسلک منصبداران

نسلک و در عهد مدارالمهامی میر عالم مغفور به نیابت صوبداری حیدرآباد سرفراز شده بودند عرصه هشت ماه میگذرد که بهادر مذکور داعی حق را لبیک اجابت گفتند و هادی الدوله که به نیابت صوبداری اورنگ آباد سرفراز بودند نیز انتقال ساختند۔ از سعید الدوله مرحوم دو فرزند موجود اند۔ یکے خلیل صاحب که از دختر سلطان میان کتخدا شده یک فرزند متولد شد۔ و دیگرے میر محمد علی که از دختر سید احمد علیخان منسوب است۔

کیفیت صمصام الملک بهادر

میر کمال الدین نامی در هندوستان بنوکری بادشاهی ممتاز بودند پسر شان میرک حسین خان در عهد جنت مکان بدر ماهه و منصب و در وقت شاهجهان بادشاه بصوبداری کابل و ملتان سرفراز شده بودند۔ فرزند ایشان میر حسین علیخان که از جوهر شناسی و قدردانی نواب مغفرت مآب بمنصب و خطاب سرفراز شدند و بعد انتقال مغفرت مآب نواب غفران مآب بدیوانی سرکار خود و خطاب شاه نواز خان مفتخر و ممتاز ساختند و در عهد تسلط صلابت جنگ موسی بهوسی فرانسس از کشته شدن حیدر جنگ که ذکرش بالا گزشت۔ شاه نواز خان مذکور را از ضرب بندوق کشت و فرزند کلان اوشان میر عبدالحی خان را در قلعه گلکنده مقید نمود۔ چون نواب غفران مآب بر مسند ریاست نشستند میر عبدالحی خان را از قلعه برآورده اولاً بمنصب شش هزاری و پنجهزار

سوار وخطاب صمصام الدوله صمصام جنگ مورد عنایت فرمودند و بعد آن
بمنصب هفت ہزاری وہفت ہزار سوار وعلم ونقاره و ماہی مراتب و پالکی
جہالردار وخطاب صمصام الملک و تعلقه دیوانی صوبجات دکن سرفراز نمودند
وخواستند که برخدمت باعظمت مدارالمہامی ومختاری جمله امورات سرکار خود
عز امتیاز بخشند۔ بہادر موصوف اقبال نکرد لیکن در جمیع امور کلیات غیر
از صلاح ومشوره ایشان ہیچ حکم نافذ نمیشد و برادر اوشان میر عبدالسلام
خان مخاطب بدلاور جنگ قوام الدوله بہادر بودند۔ حالا در اولاد بہادر موصوف
جلال الدوله بہادر بجمعیت سواران ملازم اند۔

کیفیت منتظم الدوله بہادر

بہادر معز از اقربائے صمصام الملک مرحوم در اورنگ آباد انتقال کردند۔ پسر
ایشان باسم میرک معین الدین خان ملازم راجه گوبند بخش بہادر برادر راجه
چندو لعل بہادر است۔

کیفیت افسر الدوله بہادر

ناصر علی خان نامی در سررشته منصبداران ملازم سرکار عالی بودند از خان مذکور
پنج فرزند که منجمله آن دو پسر پیشتر انتقال نمودند وسه پسر کلان افسر الدوله
بہادر و دویمین غلام حیدر خان وسیومین حسین علیخان موجود اند۔ افسر الدوله
موصوف سابق برفاقت شمس الامرا بہادر در صوبه برار بجاگیر سرفراز بودند

چون از شمس الامرا بہادر ناموافقت رو داد میر عالم مغفور باضافہ جاگیر و غلام حیدر خان و حسین علیخان برادران ایشان را بدرماہہ ذات سرفراز نمودہ در رسالہ خاص کہ در سررشتہ راجہ چندو لعل بہادر است معہ سواران داخل کردند۔

کیفیت لطیف الدولہ بہادر

محمد یار بیگ خان نامی جد لطیف الدولہ بہادر باشندہ ولایت کاشغر وارد ہندوستان گردیدہ در سرکار مغفرت مآب بمواجب سہ صد روپیہ ملازم گردید و ہمراہ مغفرت مآب در برہان پور رسیدہ بمناکحت پرداخت بعد چندے یک فرزند متولد شد لطیف بیگ نام۔ ہرگاہ بسن شعور رسید۔ خان مذکور بیگ مسطور را بخطاب خانی و نوکری منصب بمواجب یکصد و پنجاہ روپیہ سرفراز کنانیدہ خود بقضاے الہی فوت نمود۔ چون مغفرت مآب بمغفرت حق پیوستند لطیف بیگ خان در حضور ناصر جنگ و بعد شہادت ناصر جنگ در عہد صلابت جنگ باضافہ مواجب و منصب سرفراز شدند۔ و بعد انتقال صلابت جنگ برفاقت شجاع الملک بہادر بخدمت توشخانہ و جاگیر نہ ہزار روپیہ کہ در ضلع اورنگ آباد واقع است معزز گشتند۔ چون لطیف بیگ خان مذکور رخت اقامت از جہان فانی بربستند فرزند ایشان غالب بیگ خان مخاطب بہ لطیف الدولہ بہادر کہ بقید حیات اند بخدمت توشخانہ و خطاب معظم جنگ و بعد چندے در عصر ارسطو جاہ بخطاب لطیف الدولہ سرفرازی یافتند۔ از ایشان سہ فرزند

یکے واجد بیگ خان و دیگرے لطیف بیگ خان کہ ہر دو در سرکار ملازم اند وسیومین ہنوز خورد سال است ۔

کیفیت بدرالدولہ بہادر

بہادر معز اولاً در سرکار بسالت جنگ مرحوم ملازم ومن بعد معرفت محمد امین خان عرب ملازمت حضرت غفران مآب نمودہ از جاگیر ذات سرفراز بودند در سالسنہ ۱۲۳۱ یکہزار و دوصد وسی و یک ہجری انتقال کردند از ایشان یک دختر منسوب از عابد یار جنگ است ۔

کیفیت سکندر الدولہ بہادر

بہادر معز باشندہ سامانہ از اقربائے ارسطو جاہ مرحوم در وقت مدار المہامی مرحوم مذکور معہ برادر خود فیاض علیخان نامی وارد بلدہ شدہ از خطاب وجاگیر سرفراز شدند۔ از بہادر معز سہ فرزند۔ کلان سرفراز علیخان و دو فرزند دیگر خورد سال اند وشطری از کیفیت بہادر معز در کیفیت نور الامرا بہادر بالا گذشت

کیفیت سرفراز الدولہ لشکر جنگ بہادر

بہادر معز ولد حیات اللہ خان واز اقربائے شمس الامرا بہادر اند۔ سابق تعلقدار تعلقہ بلگندل وآرا گیر بودند الحال قلعہ آراگیر صرف تفویض بہادر معز است وبجاگیر ذات سرفراز و در بلدہ سکونت دارند۔ مرد دانا بہ کبر سن در امور آبادی تعلقات خیلے سلیقہ شعار اند۔ از ایشان شش فرزند۔ سہ پسر از زوجہ شادی

بنام خواجہ میان و مجو میان و غلام حسین خان و سہ پسر دیگر از خواص اند۔

کیفیت میر قمر الدینخان بہادر اکبر یار جنگ

بہادر مذکور ولد میر معین الدین نقشہ نویس حویلی ہاسے بلدہ اند۔ چون بہادر معز بعلم عربی و فارسی دستگاہ درست داشتند حضرت غفران مآب بخدمت اُستادی حضرت بندگانعالی حال مامور فرمودند چنانچہ تاحال بہمان وسیلہ در حضور پرنور مورد مرحمت و تفضلات اند و نیز بخدمت بخشی گری شاگرد پیشہ و جاگیر چہار ہزار روپیہ سرفراز۔ عمر بہادر معز تخمیناً پنجاہ و نہ سال است

کیفیت نیر الدینخان مخاطب بہ سکندر یار جنگ بہادر

بہادر مذکور ولد معین الاسلام خان کہ در وقت ارسطو جاہ مرحوم بخدمت قضاسے بلدہ حیدرآباد سرفراز بودند۔ وقتیکہ حضرت بندگانعالی متعالی حال بسفر شوراپور ارادہ فرمودند نیر الدینخان مذکور را در رکاب ظفر انتساب بعز امتیاز و در عہد مسند نشینی بہ بخشی گری دو ہزار جوان بارکہ در چوکی و پہرہ خاص ملازم اند شرف افتخار بخشیدند۔ علاوہ بران بہادر معز بخدمت باعظمت کچہری عدالت نیز سرفراز اند۔ عمر ایشان تخمیناً سی و ہفت سال است۔

کیفیت طالب الدولہ بہادر صف شکن خان

جد بہادر معز منصب دار بادشاہی از حضور بادشاہ بقلعداری دہارور سرفرازی داشتند بعد ازان مغفرت مآب بخانسامانی خود ممتاز ساختند۔ محمد نقی خان والد

بهادر مغفور در رفاقت غفران مآب بسر بردند۔ طالب الدوله بهادر از عهد حضرت
غفران مآب بعد تغیری حکیم بادشاه در هنگامه عالیجاه مغفور بخدمت کوتوالی
حیدرآباد مامور اند۔ ورضا علیخان عموی بهادر مغفر که از عرصه پنج وشش سال
انتقال کردند چون سابق بعهده داروغگی کماٹیان واصطبل حضور مامور بودند
تا حال هردو خدمت بنام میر حسن علیخان بهادر پسر کلان طالب الدوله بهادر
بحال وبرقرار است۔ طالب الدوله بهادر پنج پسر ودو دختر دارند۔ کلان میر
حسن علیخان بهادر مذکور منسوب از صبیه غالب الدوله عموی حقیقی مشار الیه که داروغه
هرکارها بودند۔ دوئمین باقر علیخان بهادر منسوب از صبیه حسن یاور الدوله بهادر
پسر امین الملک بهادر۔ سیومین جمال علیخان بهادر منسوب از صبیه همت یار جنگ
بهادر که صبیه مذکور بعد چندے فوت نمود۔ چهارمین قربان علیخان بهادر منسوب
از صبیه دوم همت یار جنگ مذکور۔ پنجمین ذو الفقار علیخان بهادر که هنوز شادی
او نشده است۔ نام دختران بادشاه بیگم که به علی رضا خان برادرزاده بهادر
مغفر منعقد۔ وپیاری بیگم که بمیرزا محمد نصیر نامی پسر علی بیگ خان کتخدا است۔

کیفیت میر احمد خان قوت جنگ بهادر

بهادر مذکور برادر خاله زاد ضیاء الملک بهادر وداروغه جنسی یعنی توپ خانه
سرکار غفران مآب بودند۔ از ایشان سه فرزند۔ کلان میر احسن الله خان
مخاطب به قوت جنگ بهادر وبجاگیرات والد خود سرفراز اند ومیر عثمان یار خان

ومیر مسعود خان اند۔

کیفیت محمد طاہر خان مرحوم مخاطب بامیر الدولہ بہادر

بہادر مرحوم گو کہ حضرت غفران مآب وبعہدہ خانسامانی وداروغگی جواہر خانہ وفیلخانہ سرکار عالے سرفراز بودہ در عہد غفران مآب انتقال ساختند۔ از ایشان چہار فرزند یادگار اند۔ کلان اسد محمد خان امیر الدولہ حال کہ بہ عہدہ خانسامانی و داروغگی جواہر خانہ بدستور سرفراز۔ وبخانہ محمود خان نامے قلعدار بید منعقد شدہ اند۔ دویمین محمد یار جنگ بہادر۔ سیومین کمال الدین خان بہادر۔ چہارمین محمد سہراب خان بہادر اند۔

کیفیت شہسوار جنگ بہادر مخاطب بآصف نواز خان

بہادر مذکور در سررشتہ منصبداران ملازم بودند و در عہد حضرت غفران مآب باعث فطانت وذہی ہوشی اکثرے شریک مشورہ کلیات می شدند۔ بعد چندے بعلت بعضے حرکات اخراج بلدہ شدہ بحکم حضور باز آمدند۔ الحال نبیرہاے ایشان بجاگیر ذات ممتاز اند۔

کیفیت عظیم الملک بہادر

بہادر مذکور وزور آور جنگ بہادر پدر رفعت الملک بہادر ہردو برادر حقیقی اند۔ سابق در وقت ارسطو جاہ مرحوم بعلت بقایاے سرکار در تعلقداری اورنگ آباد بعد سفر بالکل گریختند وتا حال روپوش اند شخص کہن سال مفلس چالاک

مزاج اند۔

کیفیت محمد عظیم خان بہادر اعظم الملک

بہادر معز سابق بعلاقہ بخشی گری و بداراالمہامی در سرکار تیغ جنگ بہادر مرحوم مامور بودند۔ مرد فہمیدہ دانا آباد ان کار۔ از ایشان سہ پسر کلان بندہ علی خان مخاطب بعلی یار جنگ بہادر کہ در وقت خروج عالیجاہ بروقت کارزار داد مردانگی دادند۔ دویمین باقر علیخان۔ سیومین قربان علیخان اند۔

کیفیت معظم علیخان مخاطب بہ قیصر جنگ بہادر

بہادر مذکور داماد مقبول الدولہ مرحوم سابق حضرت غفران مآب بعہدہ عرض بیگی متعین بندگانعالی حال فرمودہ بودند۔ بندگانعالی حال بفرط عنایت بخطاب مکرم علیخان بہادر قیصر جنگ سرفراز فرمودہ اند۔ بہادر معز شخص فہمیدہ و سنجیدہ رویہ درست دارند و بداروغگی پنجاہ زنجیر فیل ضبطی راجہ راجندر پیشکار سابق کہ ذکرش بجاے خود خواہد آمد سرفراز ہستند۔

کیفیت منشی سمعیل یار جنگ بہادر

بہادر مذکور باشندہ اندور بودند۔ و انعامدار انجا بود۔ در وقت منشی گری شمشیر و نت بخدمت نیابت سرفراز و در محاربہ و جنگ کہرو وقت روانگی ارسطو جاہ مرحوم سمت پونہ ہمرکاب حاضر بود۔ ہرگاہ ارسطو جاہ مرحوم از پونہ بحیدرآباد معاودت نمودند بجلدوے رفاقت از خدمت منشی گری دیوانی

سرفراز فرمودند۔ بعد انتقال ارسطوجاه چندے بحضور بندگان عالی حاضر بود۔ میر عالم مغفور باعث نقض و عداوت در حضور عرض نموده روانه جاگیر نمودند و در انجا معدودے از ایام حیات مستعار بسر برده یازدهم جمادی الاول ۱۲۳۰ھ یکهزار و دوصد و سی هجری رہگرائے ملک بقا شد۔ پسرش باسم عظیم الله خان در بلده حاضر و از جاگیر والد خود سرفراز است۔

کیفیت میر الٰہی بخش مرتضیٰ یار جنگ بہادر

میر مذکور اول بصیغه بارگیری ہیٹس سداشیو ریڈی زمیندار ملازم شده بعد چندے بسرکردگی چند سواران اعتبار بہم رسانیده وقتیکه زمیندار مذکور بعلت رفاقت عالیجاه مرحوم بعد انتقال مرحوم مذکور اسیر و دستگیر گردید۔ میر مسطور معه سواران خود به پونه شتافته در سرکار ارسطوجاه مرحوم ملازم گشت بعد حاضر آمدن مرحوم مذکور بحضور میر مذکور بخطاب و منصب و جاگیر امتیاز یافت حالا در ہمراہی راجه گوبند بخش بہادر بسرکردگی جمعیت سواران ممتاز است۔

کیفیت جہانگیر یار جنگ بہادر

حسام الله خان نامی جد بہادر معز از وقت بادشاهان قدیم بقلعداری قلعه اودگیر سرفراز و از منصبداران شاہی بودند و سزاوار الملک بہادر والد بہادر موصوف سوائے قلعداری مذکور از حضور حضرت غفران مآب بجاگیر سواران ہم ممتاز بودند ہر دو انتقال نمودند۔ از سزاوار الملک دو پسر اند کلان بہادر معز

وکوچک فدا مهدی خان است از حضور قلعداری قلعه اودگیر معہ احتشام آن
با جاگیر ذات بنام بهادر معز مقرر است ۔

کیفیت میر جعفر مخاطب بجعفر یار جنگ بہادر و میر حسین مخاطب باسد نواز جنگ بہادر

بہادران مذکور فرزندان میر مہدی نامی اند کہ در وقت حضرت غفران مآب
ہرگاہ تولد حضرت بندگانعالی متعالی حال گردید ملازم شدہ اہلیہ خود را
باسم بہوری بیگم بخدمت رضاعت مامور ساخت وقتیکہ حضرت بندگانعالی
مسند نشین ریاست شدند بہادران مذکور را کہ در عالم صاحبزادگی باریاب میماندند
بہمان اسلوب بعد جلوس ریاست و مسند نشینی باریاب فرمودند جعفر یار
جنگ بہادر کو کہ را از حضور پرنور رسالہ پنجاہ نفر سوار و پنجاہ بارگیر ۔ واز پیش
منیر الملک بہادر پنجاہ نفر بارگیر ۔ واز نزد راجہ چندولعل بہادر دوصد سوار و پنجاہ
نفر بارگیر و دوصد جوان لین و یکصد جوان روہیلہ مقرر است واسد نواز جنگ
کو کہ را از حضور پنجاہ نفر بارگیر واز راجہ معز بیست و پنج سوار و پنجاہ بارگیر است

کیفیت میر عبداللہ خان نصیب یار جنگ بہادر

ایشان از منصبداران قدیم فرزند مظفر الدولہ برادر افتخار الملک بہادر بخشی
بادشاہی اند و مظفر الدولہ مذکور عموی افتخار الملک حال بودند ۔

کیفیت حسینی میان مخاطب بحسین یاور جنگ بہادر

بہادر مذکور باعث قرابت کہ زیب النسا بیگم نامی زوجہ دوم میر عالم مغفور

ہمشیرہ قرابتی اوست بخدمت عرض بیگی مدار المہام وخطاب حسین یاور جنگ بہادر از عہد میر عالم مرحوم سرفراز۔ سابق بعلت تقاضاے قرضہ افاغنہ از حیدرآباد در نواحی قلعہ پرینڈہ رفتہ بود الحال باعانت جعفر یار جنگ کہ با بہادر مذکور قرابت دارد باز بحیدرآباد آمدہ مقیم است۔

کیفیت میرزا ابراہیم بیگ مخاطب بظفر الدولہ مبارز الملک احتشام جنگ بہادر

بہادر معز در اوایل مشہور باسم فاضل بیگ خان بسرگردگی جمعیت سوار و بار از جانب ترکمان آمدہ ملازم راجہ سیکا کول والہ گردید۔ من بعد بچناپٹن رفتہ در سرکار والا جاہ مرحوم از دو صد سوار و پانصد پیادہ ملازم شد۔ در وقت جنگ ترچناپلی رکن الدولہ سابق الذکر کارہاے شجاعت نمایان بہادر معز ملاحظہ نمودہ بعد رفع محاربہ وجنگ مذکور از والا جاہ بمسالت تمام درخواست بہادر معز نمود۔ والا جاہ بمقتضاے وقت در ہنگام رخصت دست بہادر معز را بدست رکن الدولہ داد۔ دولہ مرحوم بمد نظر شجاعت ومردانگی بہادر معز کہ براے العین مشاہدہ نمودہ بودند۔ درعوض نگاہداشت جمعیت از محالات نرمل و ایلگندل و بالکنڈہ و ورنگل وتعلقہ الیشوار او نامی زمیندار پالونچہ وغیرہ محالات کہ زمینداران انجا خیلے سرکش ومتمرد بودند سرفراز وبخطاب قوام الصدر ممتاز فرمودند۔ چنانچہ بمقتضاے جرأت وشجاعت بہادر معز کہ مشتہر خاص و عام است۔ محالات مذکور حسن انتظام یافت۔ بہادر معز در عہد حضرت غفران

تا ب انتقال نمودند۔ از ایشان چہار فرزند۔ کلان فرخ میرزا کہ بخطاب والد
خود سرفراز بوده از سرکار بندگانعالی ترک روزگار نموده بشہر دیگر میرفت۔
درا ثناسے راه بایماسے کارپردازان سرکار کشتہ گشت۔ از میرزاسے مذکور
چہار فرزند متولد۔ کلان یوسف علی میرزا۔ دومین باسم حسین علی میرزا۔
سیومین ابراہیم میرزا۔ چہارمین سردارعلی میرزا است۔ فرزند دوم ظفرالدولہ
مرحوم باسم یعقوب میرزا۔ سیوم ابوتراب میرزا مخاطب بہ متہور جنگ۔ چہارم
نامعلوم صاحب اعتبار نیست۔

کیفیت عاقل الدولہ بہادر

بہادر مذکور متوطن شوستر خواہرزاده میر رضی شوستری والد میرعالم مغفور است
بعد آمدن از ولایت درخانہ میر جعفرعلیخان جد نبیطیر جنگ بہادر کتخدا گردیده
دختر خود را بنام شرف النسا بیگم بمیر مہدی یارخان پسر کلان مرزا قاسم نامے
منسوب نمود۔ مرزاسے مذکور سہ پسر داشت۔ کلان میر مہدی یارخان۔ وسطی
اسداللہ خان۔ کوچکے میر خورد۔ میر مہدی یارخان مذکور از بطن شرف النسا
بیگم یک دختر باسم خیرالنسا بیگم داشت۔ وشرف النسا بیگم مزبوره رسم عقد
بیگم مذکوره برضامندی خاطر از میجر جیمس کرک پاتریق صاحب حشمت جنگ
مرحوم رسیڈینٹ سابق حیدرآباد بعمل آورد۔ از بطن خیرالنسا بیگم مذکوره یک
پسر ویک دختر متولد شده بولایت انگلستان رفتند. خیرالنسا بیگم مسطوره انتقال

کردند۔ و عاقل الدوله که ارسطوجاه مرحوم بپاس خاطر صاحب ریذیڈنٹ مرحوم بخطاب و دیہات جاگیر سرفراز نموده بودند بعد وفات یافتند چنانچه تاحال جاگیر مذکور بنام شرف النسا بیگم که بقید حیات اند۔ از سرکار بدستور بحال و برقرار است۔

کیفیت وقار الدوله بہادر

پدر بہادر مذکور مسمی نصیب یار خان از منصب داران بادشاہی بود و بہادر معز اول بانتظام صوبداری بلده حیدرآباد سرفرازی داشتند۔ بعد انتقال رکن الدوله سابق الذکر حسب الارشاد حضرت غفران مآب اکثر امورات دیوانی را پیش از آمدن ارسطوجاه مرحوم اجرا میساختند در ۱۱۹۶ھ یکہزار و یکصد و نود و شش ہجری انتقال کردند۔

کیفیت محمد صلابت خان بہادر

جد بہادر معز مسمی محمد سلطان خان و والد بہادر مذکور مسمی محمد اسمعیل خان از عہد عالمگیر بادشاہ بمنصب دوہزاری و دوہزار سوار سرفراز و بمقابله و مجادله مرہٹه ہا در دکن پیوسته مصدر ترددات شایسته بودند۔ من بعد محمد سلطان خان در عہد حضرت مغفرت مآب با دوصد سوار ملازم شده بودند و محمد اسمعیل خان از حضور حضرت غفران مآب بصوبداری ایلچپور و جمعیت پانصد سوار سرفرازی یافتند۔ وقتیکه رکن الدوله سابق الذکر درخواست محاسبه

تعلقات برار نمودند وگفتند که باستصواب ظفرالدوله بهادر انفصال سوال و جواب خود سازند خان مسطور درادای محاسبه تندہی نکردہ نوبت بجنگ رسانید واز دست جمعیت سرکار در عرصه کارزار کشته گشت۔ بعد چندے حضرت غفران مآب بمد نظر عنایت و پرورش محمد صلابت خان بہادر و محمد بہلول خان بہادر پسران خان مرحوم را بمرور بصوبداری ایلچپور و جمعیت پانصد سوار بدستور سرفراز فرمودند وقتیکه ارسطوجاہ مرحوم محمد صلابت خان بہادر را بسرکردگی سکھور و درنامی طرف ملک برار بمقابله ہولکر و سندھیه وغیرہ بشمول سرکردہاے سرکار عالم مدار از بل کمپنی انگریز بہادر تعین نمودند وراجه مہپت رام متوفی نیز معه پلٹن ہا ہمراہ بودند باضافه جمعیت سابق وحال یکہزار ونہصد سوار و دو ہزار بار سواے جمعیت مشروطی یک ہزار جوان بار براے گردآوری تعلقات معزز وممتاز واز محالات ہشت لک روپیه که وصول آن قریب چہاردہ لک روپیه است درعوض تنخواہ جمعیت مفتخر وسرفراز فرمودند۔ چنانچه تاحال به بہادر معز بحال وبرقرار است۔ عمر بہادر معز شصت وہفت سال برسم شادی از دختر نامدار خان نامی بعمل آمدہ دو پسر از بطن زوجه شادی و یک پسر از خواص دارند۔ کلان اسمعیل خان که بنوبت کرد۔ دویمین نامدار خان بعمر سی و دو سال برسم شادی ہر دو خان مذکور بدو دختر فتح جنگ خان بہادر بعمل آمدہ از اسمعیل خان یک فرزند باسم ابراہیم خان بعمر شانزدہ سال

یادگار است ۔سیومین محمد ولایت خان است و فتح جنگ خان بہادر قوم افغان واز صغر سن رفیق محمد صلابت خان بہادر اند۔ و نیز سر رشتہ قرابت باخود ہا دارند و بہادر مذکور را بکار پردازی جملہ امورات محمد صلابت خان بہادر اختیار و اقتدار تمام است ۔تخمیناً سن قریب پنجاہ و دو سال بودہ باشد دو فرزند دارند ۔یکے غلام حسین خان منسوب از صبیہ محمد صلابت خان بہادر و دیگرے ہنوز صغر سن بعمر چہاردہ سال کہ محمد صلابت خان بہادر در فرزندی خود گرفتہ اند و شادی او با دختر یکے از قوم افغان بعمل آمدہ است ۔

فائدہ ۔ معلوم باد کہ نیابت نظامت صوبہ ایلچپور لغایت سنہ ۱۱۸۲ یکہزار و یکصد و ہشتاد و دو فصلی بہ محمد اسمٰعیل خان مفوض بود ۔ بعد مرحوم مذکور در سنہ ۱۱۸۵ یکہزار و یکصد و ہشتاد و پنج فصلی بہ برہان الدولہ بعدہ در سنہ ۱۱۹۲ یکہزار و یکصد و نود و دو فصلی بظفر الدولہ مرحوم ۔من بعد در سنہ ۱۱۹۴ یکہزار و یکصد و نود و چہار فصلی بہ محمد صلابت خان بہادر ۔ و بعد ازان در سنہ ۱۱۹۹ یکہزار و یکصد و نود و نہ فصلی بہ محمد نواز خان بہادر ۔ و پس ازان در سنہ ۱۲۰۱ یکہزار و دوصد و یک فصلی بہ محمد بہلول خان بہادر و بعد ازان در سنہ ۱۲۱۱ یکہزار و دوصد و یازدہ فصلی بہ گنگا رام نرائن نامی و بعد او در سنہ ۱۲۱۴ یکہزار و دوصد و چہاردہ فصلی بہ راجہ مہپت رام متوفی سمت تقرر پذیرفتہ بود الحال من ابتدائے سنہ ۱۲۱۶ یکہزار و دوصد و شانزدہ فصلی نیابت صوبہ مذکور براجہ گوبند بخش بہادر برادر راجہ چندو لعل بہادر قرار یافتہ

شخصے از طرف راجہ معز درآنجا ماموراست۔

کیفیت محمد سبحان خان بہادر

بہادر معز ولد سلطان خان باشندہ ہندوستان اند۔ محمد روشن خان بہادر برادر کلان بہادر معز در وقت ارسطوجاہ از جمعیت پانصد سوار آمدہ ملازم سرکار عالی شدند وارسطوجاہ مرحوم از حضور پرنور بحالات پنج لک روپیہ پربنی وغیرہ متعلقہ صوبہ برار در عوض جاگیر جمعیت سرفراز کنانیدند۔ بعد انتقال خان مسطور محمد سبحان بہادر بجاسے برادر خود سرفرازی یافتند۔ جمعیت بہادر معز یکہزار ویکصد سوار و سہ صد جوانان باراست۔ عمر بہادر معز تخمیناً چہل و نہ سال۔ رسم شادی از دختر نامدار خان ہمنام خسر محمد صلابت خان سابق الذکر بعمل آمدہ از بہادر معز دو پسر یکے باسم فیاض علیخان بعمر نوزدہ سال و دیگرے بنام قطب علیخان پانزدہ سالہ و یک دختر منسوب از ہمشیرہ زادہ بہادر معز است۔

کیفیت نیاز بہادر خان بہادر

بہادر مذکور ولد بہادر بیگ خان ابن نیاز بیگ خان باشندہ ہندوستان اند بہادر معز در اوائل بذات خود بارادۂ روزگار وارد حیدرآباد شدہ اولاً در رسالہ نورالامرا بہادر و من بعد در رسالہ عاشور بیگ خان ملازم گردیدند۔ بعد انتقال عاشور بیگ خان مرحوم بہادر مذکور از جمیعہ

خان مرحوم شادی نموده بذریعه قرابت بر رسالهٔ عاشور بیگ خان از یکهزار
سوار و سه صد و پنجاه جوانان علی غول سرفرازی یافتند بهادر مذکور لا ولد اند

کیفیت سلطان میان

سلطان مذکور از پیرزادہاے قوم افاغنه باشنده کندیله ضلع هند و ستان
در عهد حضرت غفران مآب فائز حیدرآباد شده اول بشغل تجارت اوقات
داشتند۔ چون ارسطو جاه مرحوم دختر دوم همشیره نواب بیگم مذکورة الصدر
در نکاح دادامیان پسر کلان سلطان مذکور آوردند۔ دو صد سوار و در عوض
تنخواه آن پرگنه اکل کور وغیره عنایت نمودند۔ بعد چندے سه صد سوار اضافه
شده جمله پانصد از انجمله چهار صد در لشکر فیروزی متعینه راجه گوبند بخش بهادر
و تتمه در رکاب و جمعیت بارهشت صد نفر براے حفاظت تعلقه کنک گیری
که در انجا مفسده بسیار است ماسور گشتند۔ از سلطان میان مذکور سه پسر
کلان دادامیان و وسطی محمد صاحب و کوچکی تهکو میان۔ و سه صبیه یکے منسوب
بخلیل صاحب پسر سیف الدوله بهادر و دویمین بلطف علیخان پسر محمد عظیم خان
وسیومین هنوز ناکتخدا است ۔

کیفیت محمد منصور خان بهادر

بهادر مغر باشنده نواحی اله پور رفیق ارسطو جاه مرحوم اند از رفقاے
ممتاز و در یکسوئی و حاضر باشی شریک وانباز خود ندارند۔ چون در وقت

روانگی مرحوم مذکور سمت پونه غاشیه رفاقت بدوش کشیده بودند لهذا ارسطوجاه مرحوم وقت معاودت از پونه بهادر معزرا بدر ماہہ ذات و عوض جمعیت از پرگنه ساموئی طرف خورد بعنوان جاگیر سرفراز فرمودند۔

کیفیت میر واجد علیخان بهادر مقام جنگ

بهادر معز همراه حضرت مغفرت مآب از دہلی ملازم شده بحیدرآباد آمدند۔ بعد انتقال مغفرت مآب در عہد ریاست صلابت جنگ مرحوم به تعیناتی حضرت غفران مآب که بصوبه برار روانه شده بودند مقرر گشته در خدمت غفران مآب حاضر باشی میکردند چنانچه در کشتن حیدر جنگ سابق الذکر نیز رفیق وقت بودند۔ از بهادر معز یک پسر باسم میر موسی که اول مخاطب به سید اکبر علیخان باسم جد خود و من بعد بخطاب اصغر یار جنگ بهادر سرفراز شدند از ایشان یک پسر باسم میر تہور علی است۔

کیفیت سید حاجی مخاطب به بهرام الملک بهرام جنگ بهادر مرحوم

والد بهادر معز سید عاقل خان ناحی از سادات بارہه بدار و غگی ہر کارہا در عہد حضرت مغفرت مآب سرفراز بودند۔ بعد چندے در عہد حضرت غفران مآب بعلو بداری ایلچیو ... شرف اعزاز و بخطاب برہان الدوله برہان الملک غرا تیاز ... بودند۔ چون شادی بهرام الملک بهادر از مریم بیگم ہمشیره حقیقی میر عالم مغفور بعمل آمده بود لهذا بهادر مرحوم در عہد مغفور مذکور بجاگیر یکصد سوار

و دوصد بار سرفراز شدند و بتاریخ دوم ماه جمادی الثانی ۱۲۳۱ھ یکہزار و دوصد وسی و یک ہجری انتقال نمودند۔ از بہادر مرحوم پنج فرزند و دو دختر متولد ازانجملہ سہ پسر و دو دختر ازبطن مریم بیگم موصوفہ۔ کلان غلام حسین خان بہرام جنگ منسوب از دختر شہیار جنگ۔ دویمین سید عاقل خان منسوب از صبیہ کوچک مستقیم الدولہ بہادر۔ سیومین سید عزت خان منسوب از دختر میر زین العابدین مرحوم برادر میر عالم مغفور۔ و دو دختر۔ یکے نورجہان آرا بیگم منسوب بمیر دوران مرحوم پسر میر عالم مغفور و دیگرے بمیر کاظم علیخان نامی کتخدا است و دو فرزند دیگر بہادر ممدوح ازبطن خواص۔ یکے باسم قمر علیخان و دیگرے بنام سید محمد علیخان است۔ شرح جاگیر ایشان در اسامی جاگیرداران رقم زدۂ خامۂ وقائع نگار خواہد گشت۔

کیفیت میر محمود خان مخاطب بمنصور جنگ قطب الامرا بہادر

خواجہ بابا خان جد بہادر ممدوح باشندہ خراسان وارد شاہجہان آباد شدند حضرت مغفرت مآب خبر ورود ایشان دریافتہ بتقریب ملاقات خود بنفس نفیس رفتہ ہمراہ آوردند و بآرزوے تمام نزد خود داشتند بعد چندے بدریافت اسلوب مزاج و کیفیت خاندان رسم شادی بادشاہ بیگم صاحبہ صبیہ خود باخواجہ ممدوح بعمل آوردند۔ خواجہ ابوالبقا خان والد بہادر ممدوح ازبطن بادشاہ بیگم اند و بہادر ممدوح ازبطن دختر نواب رحمت خان۔ شادی بہادر ممدوح از حاجی بیگم

دختر ناصر جنگ شہید بعمل آمده یک دختر تولد یافت و از کل بادشاه مخاطب بنظامت جنگ بهادر کتخدا گردید۔ علاوه برآن قطب الامرا بهادر را از ازواج منکوحه شش فرزند بقید حیات اند۔ میر حامد و میر معظم و خواجه بابا و میر عالی و میر محمود و میر خان۔

کیفیت گهاسی میان سرفراز الدوله سردار الملک بهادر

بهادر مذکور ہم لف شمس الامرا بهادر اند۔ با عانت بهادر موصوف از حضور پرنور بخطاب مذکور و جمعیت سرفراز شده بودند۔ افغانان مهدوی باعث بغض و عداوت قلبی بهادر مذکور را در خانه نهی طوالف نامی که بهمین علت شهر بدر گردید از جان کشتند۔ فرزندان ایشان۔ یکے پهتر و میان مخاطب بسردار الدوله از بطن همشیره امجد الملک بهادر۔ دوومین حسینی میان مخاطب باعظم جنگ بهادر و سیومین قطبی میان و چهارمین فرید میان از بطن طوائف بقید حیات اند

کیفیت میر کلب علیخان نور الدوله علی نواز جنگ بهادر

بهادر مذکور قوم مغل در وقت ارسطو جاه مرحوم از ولایت آمده شرف اندوز ملازمت و از حضور بخطاب مذکور و رساله یکصد سوار مغلیه و کار داخلای رساله معالی میان فرزند ارسطو جاه مرحوم سرفراز گردید۔ بعد روانگی ارسطو جاه سمت پونه سواران وغیره موقوف شدند و در عهد مدار المهامی میر عالم مغفور از داخلای جمعیت سواران رساله سلیمانجاه بهادر و دارونگی هر کار ها سرفرازی یافت۔

کیفیت قاضی القضات محمد یوسف خان مخاطب بہ شریعت الدین خان بہادر

قاضی معز قوم افغان متوطن شاہجہان پور درحین حیات حضرت غفران مآب وارد بلدہ حیدرآباد شدہ در ابتدا بخدمت تدریس اول و افتاے اول و بعد ازان در سنہ ۱۲۱۱ھ یکہزار و دو صد و یازدہ ہجری بر خدمت قضاے بلدہ مامور شدند چنانچہ تا حال عہدہ مذکور بحال و برقرار است۔ عمر قاضی صاحب تخمیناً شصت و ہفت سال۔ چہار فرزند دارند۔ کلان از بطن زوجہ شادی مسمی محمد ذوالفقار خان بسن سی و شش سال و سہ فرزند دیگر از ازواج منکوحہ ہنوز صغر سن اند۔

کیفیت حکیم عزت یار خان مخاطب بہ محی الدولہ بہادر

حکیم عبدالقادر نامی عموی بہادر معز در عہد صلابت جنگ مرحوم وقتیکہ حضرت غفران مآب بصوبہ داری برار فرمان فرما بودند از بندر سورت آمدہ از حضور بخدمت قضاے لشکر سرفراز شدند۔ ہرگاہ غفران مآب بایوانی صلابت جنگ مامور گشتند۔ حکیم مرحوم را بخطاب حکیم قادر یار خان سرفراز کنانیدند۔ من بعد در عہد ریاست حضرت غفران مآب بخدمت صدارت و احتساب بلدۂ حیدرآباد سرفرازی یافتند۔ بعد چندے محمد جعفر والد بہادر معز نزد حکیم قادر یار خان برادر خود آمدہ حصول ملازمت ساخت و از حضور غفران مآب اول بخطاب حکیم جعفر خان و بعد انتقال برادر مذکور بخدمت صدارت

واحتساب سرفرازی یافت چنانچہ تا حال خدمت مذکور بحکیم عزت یارخان
بہادر بحال وبرقرار است۔

کوائف بعضے اسامیان منصبدار بر سبیل اجمال۔ جان نثار جنگ بہادر

بہادر مذکور پسر مقبول علیخان مرحوم است کہ در وقت غفران مآب بخدمت
عرض بیگی سرفراز داشتند۔

میر ضیاء الدین کیقباد جنگ بہادر

بہادر مسطور داماد زور آور جنگ مرحوم پدر رفعت الملک بہادر در حیدرآباد
بحویلی بہادر مذکور سکونت دارند۔

ببر الدولہ بہادر

بہادر مذکور خلف مرشد نواز خان اقربا سے ارسطو جاہ مرحوم متوطن ایلچپور
اند۔ در وقت دیوانی مرحوم مذکور از خطاب وجاگیر سرفرازی یافتند۔
ازایشان دو فرزند حاضر اند۔ میر رضا علیخان خان مذکور برادرزادہ نجم الملک
بہادر فرزند علاء الدولہ مرحوم اند۔ ازایشان سہ فرزند موجود اند۔ خواجہ
اسد اللہ خان بہادر۔ بہادر مذکور پسر خواجہ ہدایت اللہ خان مرحوم اند۔
کہ چندسے پیشتر بقلعہ داری قلعہ گلبرگہ سرفراز بودند۔ وخواجہ ہدایت اللہ خان
مذکور پسر خواجہ عبد اللہ خان دخترزادہ خواجہ عبد الرحمن خان بہادر اعتضاد الدولہ
لشکر جنگ منصبدار عہد حضرت مغفرت مآب اند۔

سید یار جنگ

جنگ مذکور پسر میر بابا ابن جسارت الدوله بهادر اند۔

غلام حسین خان

خان مذکور حال شمس الامرا تیغ جنگ مرحوم بودند۔ فرزند ایشان باسم غلام امام خان امام الملک اعتصام جنگ بهادر در فرزندی شمس الامرا مرحوم بودند۔

ذوالفقار علیخان

خان مذکور ولد احمد علیخان سابق در رساله شمس الامرا مرحوم منسلک بودند در عروج میر عالم مغفور در زمرهٔ منصبداران ملازم شدند۔ دو پسر ایشان یکے باسم حسن علیخان از دست ببرا صاحب پسر حیدر نواز جنگ مرحوم وکیل شمس الامرا بهادر کشته شد و ببرا صاحب نیز بقصاص رسید۔ و دیگر برکات علیخان در رفاقت شهیار الملک بهادر است۔ جده و والدهٔ هردو پسران مذکور از لواحقان نواب مبارک الدوله حاکم سابق مچهلی بندر اند۔ چنانچه چیزی مشاهره نقدی از سرکار کمپنی انگریز بهادر می یابند۔

کیفیت محمد عدروس خان بهادر عرب

محمد صاحب عرب جد خان مذکور اوّلاً از دو صد سوار و دو صد بار نزد بسالت جنگ بهادر که حاکم ادهونی وغیره محالات بودند ملازم شدند۔ بعد انتقال

عرب مذکور فرزند او شان باسم محمد امین خان عرب والد محمد عدروس خان
بہادر مذکور از جمعیت مزبور سرفراز شدند و قتیکہ بسالت جنگ مرحوم وفات
یافتند و داراجاہ بہادر فرزند مرحوم مذکور قائم مقام گردیدند۔ فیما بین محمد امین
خان عرب و داراجاہ صحبت برابری نشد محمد امین خان از انجا برخاستہ بحضور
نواب غفران مآب حاضر آمد غفران مآب بجمعیت دوصد سوار و دوصد بار
ملازم فرموده درعوض تنخواه آن پرگنہ الپور و پرگنہ چتول در جاگیر مرحمت
فرمودند بعد انتقال محمد امین خان فرزند ایشان محمد عدروس خان بہادر
از جمعیت و جاگیر مذکور سرفرازی یافتند۔ از خان مذکور سہ فرزند اند۔ کلان
محمد صاحب۔ دویمین خواجہ امین صاحب۔ سیومین محمد برہان صاحب کہ از
محل شادی نیست۔

کیفیت نامدار خان مخاطب بہ برق انداز خان و رازدار خان مخاطب بقراول

خان خانان مذکور قوم افاغنہ مہدوی ہر دو در رکاب ظفر انتساب حاضر
بودند۔ در وقت میر عالم مغفور حسب الحکم حضور پرنور برقنداز خان رایکصد وپنجاه
سوار و قراول خان را جمعیت پنجاه سوار و درماہہ ذات ہر دو کس چہار
صد روپیہ قرار یافت۔ برقنداز خان در ۱۲۳۰ یکہزار و دوصد و سی ہجری بعلت
تمرد و فساد یکہ از راجہ چندو لعل بہادر بحیلہ تقاضاے تنخواه در دولت خانہ
سرکار عالے بعمل آورد بحکم حضور پرنور از نوکری سرکار موقوف و اخراج بلده

گردید لیکن تا حال در مشیر آباد که متصل حسین ساگر است از نا پرسانیها قیام دارد۔

کیفیت محمد جمال خان لوہانی

خان مذکور قوم افغان باشندہ پنجاب در وقت ارسطوجاہ مرحوم معہ فرزندان وبرادران آمدہ از یک صد سوار نقدی و درماہہ ذات سرفراز شد وقتیکہ مہم ٹیپوسلطان درپیش گردید وارسطوجاہ بذات خود متوجہ شدند محمد علیخان بہادر و شاکر خان بہادر در رفاقت حاضر بودند۔ ارسطوجاہ بعد معاودت از فتح ٹیپوسلطان خان مذکور را از جاگیر ذات وجمعیت چہار صد سوار سرفراز فرمودند۔ حالا ہم از دیہات جاگیر قریب سہ لک روپیہ درعوض نگاہداشت جمعیت وذات سرفراز اند۔

کیفیت لودہی خان مرحوم

خان مذکور در رسالہ سائر با چہار صد سوار ملازم و رفیق میر موسی خان مرحوم بود۔ بعد انتقال لودہی خان مذکور پنج فرزند بقید حیات بودند۔ از انجملہ فرزند کلان مسمی گدائی خان حاضر واز خطاب پدر خود وجاگیر یکصد سوار سرفراز از ایشان دو فرزند باسم محبوب خان و پردل خان اند۔

کیفیت کوہی بیگ خان

خان مذکور متوطن ہندوستان ہمراہ عاشور بیگ خان سابق الذکر در وقت نیابت دیوانی راجہ راجندر ملازم سرکار گردید۔ بعد موقوفی راجہ مذکور

درعہد پیشکاری راجہ چندولال بہادر بموجب سابق معہ یکصد سوار ملازم نامبردہ چندان رشد و اعتبار دربار ندارد۔

کیفیت علی بیگ خان گیلانی

خان مذکور اول بشغل تجارت از میر عالم مغفور موافقت داشت. میر مرحوم وقت روانگی کلکتہ خان مذکور را بدر ماہہ یکصد روپیہ بدستخط ارسطوجاہ مرحوم سرفراز کنانیدند۔ بعدازان در وقت مدارالمہامی خود از جمعیت دوصد سوار مغلیہ و داروغگی توپخانہ سرکار سرفراز نمودند۔ از خان مذکور یک پسر بنام میرزا محمد نصیر یادگار است۔

کیفیت حافظ یار جنگ بہادر

بہادر مذکور ملازم قدیم ارسطوجاہ مرحوم و برعہدۂ عرض بیگی مرحوم مذکور سرفرازی داشتند۔ بعد انتقال مرحوم مذکور از جاگیرات وجمعیت سواران بحال دارانیدند کہ صمصام الدولہ بہادر و مبارز الدولہ بہادر خلف امتیاز الدولہ بہادر داماد حضور پرنور حسب الحکم بقلعہ گلکنڈہ رفتہ اند۔ بہادر مذکور بجمعیت ہفتصد سوار و بارمتعین مرشدزادہاے ممدوح و دو فرزندان بہادر مذکور درنوکری و دربار داری حاضر باش اند۔

کیفیت علی محمد خان مخاطب بعلی یار جنگ بہادر مرحوم

بہادر مذکور بر کارپردازی تعلقات بیڑ و راے انبالعل نامی بدیوانی و

بخشی گری سپاه درعمل رکن الدوله سابق الذکر در سرکار نواب شرف الدوله
بہادر کہ ذکر ایشان در کیفیت میر موسی خان گذشت ممتاز بودند ہرگاہ
ارسطوجاہ مرحوم در عہد مدار المہامی خود جاگیرات نواب موصوف را ضبط
سرکار نمودند۔ تعلقات آن سپرد علی محمد خان مذکور نمودہ از خطاب مرقوم
سرفراز کنانیدند پسران بہادر مذکور حالا بنان شبینہ محتاج اند۔

کیفیت سیدی عبداللہ خان دلاور الملک بہادر و سیدی مثقال خان ونادعلی بیگ خان

سیدی ناصر و سیدی عبداللہ خان ہردو خانزاد
تیغ بیگ خان ناظم سورت و سیدی عنبر علیخان خانزاد سیدی ناصر است
بعد انتقال سیدی ناصر مذکور عنبر علیخان و سیدی عبداللہ خان باہم باتفاق
بودند وقتیکہ تیغ بیگ خان رحلت نمود۔ مومی الیہما در نواح اورنگ آباد
بجمعیت دوصد پیادہ عرب و حبشی و سورتی و گجراتی و ہندوستانی بحضور
حضرت غفران مآب کہ حیدر جنگ سابق الذکر را کشتہ باچندے از معتمدان
خود میر فتند حاضر آمدہ ملازمت نمودند۔ غفران مآب ملحق شدن این جمعیت
درین اوقات مغتنم شمردہ رفیق خود کردہ پیرامون خیمہ باعتماد ایشان پہرہ بندی
کردند وقتیکہ غفران مآب مستقل ریاست شدند از جمعیت یکہزار سوار و دوصد
بار کہ ذکرش بجاے خود خواہد آمد سرفراز فرمودند۔ بعد چندے کہ عنبر علیخان
انتقال نمود سیدی عبداللہ خان بخطاب دلاور الملک بہادر سرفرازی یافتہ

در وقت خروج عالیجاه مرحوم با جمعیت سوار و بار بجهت تعاقب از حضور روانه
گشته در وقت محاربه متصل بیدر شربت شہادت چشید۔ بعدہ سیدی محمد خان
پسرش بجاے پدر از حضور سرفراز گردید۔ او ہم بعد چندے انتقال کرد۔
چون دران وقت برادر حقیقی او مسمی سیدی اسد اللہ خان مخاطب بہ رعد
جنگ خورد سال بود لہذا سیدی حبیب خان مستعد جنگ کہ از بطن طوائف
بود بجاے سید محمد خان مرحوم مامور گردید۔ از انجا کہ اطوار و حرکات او نا مطبوع
بود اخراج یافت و رعد جنگ مذکور از حضور سرفراز گشت۔ سیدی مثقال خان
چیلہ دلاور الملک بہادر است چون سنجیدہ و فہمیدہ بود۔ بہادر مذکور در حین
حیات خود کار تعلقات از و میگرفتند۔ چنانچہ غفران مآب ہم بعد انتقال بہادر
مذکور خان مسطور را بکار پردازی کارخانجات سرفراز فرمودند و نادعلی بیگ
خان در ابتداے عہد حضرت غفران مآب ملازم دلاور الملک بہادر بود۔
چون شخص ذی ہوش است بندگانعالے حال وقت مسند نشینی ریاست
بجمعیت دو ہزار بار سرفراز گردانیدند۔

کیفیت عبد الرحیم خان

خان مسطور از خانزادان قدیم حضرت غفران مآب و پدرش جیون خان
نامی بمثل امیر جنگ و شمشیر جنگ متوفی در جرگہ چیلہ ہا بعزت و اقتدار تمام
بود۔ خان مسطور در آخر عہد غفران مآب بر خدمت قلعداری قلعہ گلکنڈہ

بخشی گری سپاه در عمل رکن الدوله سابق الذکر در سرکار نواب شرف الدوله بهادر که ذکر ایشان در کیفیت میر موسی خان گذشت ممتاز بودند هرگاه ارسطو جاه مرحوم در عهد مدار المهامی خود جاگیرات نواب موصوف را ضبط سرکار نمودند. تعلقات آن سپرد علی محمد خان مذکور نموده از خطاب مرقوم سرفراز کنانیدند پسران بهادر مذکور حالا بنان شبینه محتاج اند۔

کیفیت سیدی عبد اللہ خان دلاور الملک بہادر و سیدی مثقال خان و نادعلی بیگ خان

سیدی ناصر و سیدی عبد اللہ خان هر دو خانزاد تیغ بیگ خان ناظم سورت و سیدی عنبر علیخان خانزاد سیدی ناصر است بعد انتقال سیدی ناصر مذکور عنبر علیخان و سیدی عبد اللہ خان باهم باتفاق بودند وقتیکه تیغ بیگ خان رحلت نمود. مومی الیهما در نواح اورنگ آباد بجمعیت دو صد پیاده عرب و حبشی و سورتی و گجراتی و هندوستانی بحضور حضرت غفران مآب که حیدر جنگ سابق الذکر را گشته باچندے از معتمدان خود میر فتند حاضر آمده ملازمت نمودند. غفران مآب ملحق شدن این جمعیت درین اوقات مغتنم شمرده رفیق خود کرده پیرامون خیمه باعتماد ایشان پهره بندی کردند وقتیکه غفران مآب متقل ریاست شدند از جمعیت یکهزار سوار و دو صد بار که ذکرش بجاے خود خواهد آمد سرفراز فرمودند. بعد چندے که عنبر علیخان انتقال نمود سیدی عبد اللہ خان بخطاب دلاور الملک بهادر سرفرازی یافته

در وقت خروج عالیجاه مرحوم با جمعیت سوار و بار بجهت تعاقب از حضور روانہ
گشته در وقت محاربہ متصل بیدر شربت شہادت چشید۔ بعدہ سیدی محمد خان
پسرش بجاے پدر از حضور سرفراز گردید۔ او ہم بعد چندے انتقال کرد۔
چون دران وقت برادر حقیقی او مسمی سیدی اسد اللہ خان مخاطب بہ رعد
جنگ خورد سال بود لہذا سیدی حبیب خان مستعد جنگ کہ از بطن طوائف
بود بجاے سید محمد خان مرحوم مامور گردید۔ از انجا کہ اطوار و حرکات او نامطبوع
بود اخراج یافت و رعد جنگ مذکور از حضور سرفراز گشت۔ سیدی مثقال خان
چیلہ دلاور الملک بہادر است چون سنجیدہ و فہمیدہ بود۔ بہادر مذکور در حین
حیات خود کار تعلقات از و میگرفتند۔ چنانچہ غفران مآب ہم بعد انتقال بہادر
مذکور خان مسطور را بکار پردازی کارخانجات سرفراز فرمودند و نادعلی بیگ
خان درابتداے عہد حضرت غفران مآب ملازم دلاور الملک بہادر بود۔
چون شخص ذی ہوش است بندگانعالی حال وقت مسند نشینی ریاست
بجمعیت دو ہزار بار سرفراز گردانیدند۔

کیفیت عبد الرحیم خان

خان مسطور از خانزادان قدیم حضرت غفران مآب و پدرش جیون خان
نامی بمثل امیر جنگ و شمشیر جنگ متوفی در جرگۂ چیلہ ہا بعزت واقتدار تمام
بود۔ خان مسطور در آخر عہد غفران مآب بر خدمت قلعداری قلعہ گلکنڈہ

سرفرازی یافت وجمیت قلعدار مذکور یکهزار و دو صد جوان عرب و جوانان جمعیت پلٹن نادعلی بیگ خان وشمس الامرا بہادر وموسی ریمون متوفی است

کیفیت وفادار خان شمشیر جنگ مرحوم

جنگ مذکور از چیلہ ہاے سرکار آصفی است کہ از خدمت نظامت بلدہ وکرورگیری سرفرازی داشت وبمرتبہ مورد مکرمت وعنایات حضور بود۔ در اولادش یک فرزند متبنے باقی است۔

کیفیت اسمٰعیل خان بخشی

بخشی مذکور قوم تلنگہ[1] تنبول فروش از بلدہ حیدرآباد نزد داراجاہ بہادر رفتہ چیلہ نومسلم گردید۔ داراجاہ بلاحظہ ہوشیاری وچالاکی امورات خانگی از و میگرفتند وقتیکہ در جنگ ٹیپو سلطان برفاقت داراجاہ کارہاے دستہ از و بوقوع رسید موجب افزایش اعتبار گردید۔ ہرگاہ داراجاہ انتقال نمودند بخشی مذکور معہ جمعیت خود درسرکار میر عالم مغفور حاضر گردید۔ میر مغفور بدارو غگی عمارات سربلندی بخشیدند وجمعیت بخشی مذکور ہم بدستور بود۔ حالا تعلقہ پاپیا پیٹہ درعوض تنخواہ جمعیت مفوض اوست یک فرزند میدارد۔

کیفیت سکندر قلی خان

خان مسطور از خانہ زادان سرکار وبدارو غگی خدمتگاران وغلامان حبشی سرفراز و حاضر باش است

---

[1] تلنگہ قومے است در دکن کہ ملک آنرا تلنگان میگویند۔ ۱۲.

کیفیت نے بردست خان

خان مسطور از ملازمان مشاہیر مغفرت مآب در عہد صلابت جنگ مرحوم متعین غفران مآب بود۔ در سفر برار از حضور غفران مآب بدار وغگی فراشخانہ سرفرازی یافت و در کشتن حیدر جنگ سابق الذکر مشارکت داشت۔ بعد انتقال او پسرش خان جہان خان نامی از عہد غفران مآب تا حال بدار وغگی فراشخانہ ماموراز و فرزندان باسم نظر بہادر۔ و بدرو میان۔ ویسین صاحب اند۔

کیفیت عبد النبی خان

مشار الیہ داروغہ عمارت حضور پرنور و بہ جمعداری خواصان و خدمتگزاران حضور مامور است۔

کیفیت وزیر علی

مومی الیہ از پنجاہ نفر ہرکارہا براے اخبار رسانی حضاران دربار و امرای ذوی الاقتدار مامور و شب و روز حاضر در دولت می باشد۔

سید نصرت

نامبردہ از قوم افاغنہ مہدوی است و بدار وغگی ہرکارہا مامور۔

شاکر بیگ و واحد بیگ

مشار الیہما خواہر زادۂ اسد نواز جنگ و جعفر یار جنگ کوکہ ہا از حضور پرنور بداروغگی

کتب خانہ سرفراز و شب و روز حاضر باش اند۔

محمد جمیل

موصی الیہ بر امور توشکخانہ حضور پرنور از وقت مرشدزادگی تا حال مامور است

کریم بیگ خان

بخدمت داروغگی سلاح خانہ عالی و داروغگی خدمتگاران سرفراز۔

بہادر علی خان

داروغہ عمارت از وقت مرشدزادگی حضور حاضر میباشد۔

میر عبداللہ خان

مشارالیہ داروغہ باورچیخانہ سرکار دولتمدار و پسرش مسمی سید جعفر خان حسب الارشاد حضور پرنور سرانجام جزوی امورات میدہد۔

کریم بیگ

نامبردہ از امور آبدار خانہ سرکار عزتے و آبرو و اعتبار بسیار سے دارد۔

محمد یعقوب اعتماد نواز خان

نامبردہ مردہ بہ سرکار و سابق خدمتگار صمصام الدولہ بہادر بود۔ بعد انتقال بہادر مرحوم در زمرۂ چوبداران غفران مآب ملازم و از حضور غفران مآب در وقت مرشدزادگی متعین بندگانعالی حال بود۔ وقتیکہ بندگانعالی حال فرمانفرماے ریاست شدند۔ نامبردہ را بخطاب مذکور بسرکردگی چوبداران

سرفراز فرمودند۔

طاہر علی خان مردہہ

پدر مشار الیہ محمد ہاشم نامی باشندہ ہندوستان در عمل ناصر جنگ شہید از چوکی چوبداران سرفراز شدہ بود۔ بعد انتقال او طاہر علیخان مذکور از سہ چوکی سرفراز شدہ در حضور غفران مآب بسیار عزت و اعتبار یافتہ الحال ہم از خدمت مذکور بدستور سرفراز و لا ولد است۔

کوائف اصیلان سرکار ماما بڈن

ماماے مسطور حاضر باش حضور غفران مآب و بسبب ذی ہوشی و حاضر باشی در عہد غفران مآب اول پنجہل روپیہ ماہوار و پالکی امتیاز یافتہ زمین بڈن پیٹہ کہ الحال مشہور بہ بڑن پیٹہ آباد کردہ ماماے مذکور و محاصل آن قریب دو ہزار روپیہ سالیانہ است از حضور عنایت گشت۔ من بعد بصوبداری یکصد و پنجاہ گاردان کہ در حیدرآباد بمثل پلٹن تلنگہ ہا در قواعد ہم ساز و یراق نمایش دارند و در چوکی و پہرہ محلات سرکار متعین و مامور می باشند سرفرازی یافت الحال در عہد بندگانعالی حال بسبب استیلاے ضعف پیری از طرف ماماے مذکور ماما چمپلی در حضور مامور است و بمثل ماماے مسطور دیگر اصیلان ہم باسم ماما مشاو ماما بختاور وغیرہ معتمد و عزت دار و حاضر باش اند و بلسان پلٹن مذکور رجمنٹ ترپ سواران زنان گاردیست کہ در اسپ گردانی

وغیرہ امورات قواعد و لباس وغیرہ در صورت مشابہت کلی باترب سواران مردانہ دارند۔

ماما چمپا

ماماے مذکور متبل ماما بڈن مسطور بتدریج در حاضر باشی حضور پر نور عزت و اعتبار بہم رساندہ پالکی نشین شد و بزمینے کہ بران چمپا پیٹہ بنا ساخت و محاصل آن قریب یکہزار و پانصد روپیہ سالیانہ است سرفرازی یافت۔ ماماے مسطور منکوحۂ فوجدار خان پسر سید محمد ابن میر صادق نامی منصبدار است۔ سید محمد مذکور از روز یکہ در داما دہی میر ادا نامی فیلبان فوجدار صلابت جنگ مرحوم رسید در فن فیلبانی قدم نہاد و در وقت حضرت غفران مآب بفوجداری سرفرازی یافت۔

کیفیت دلاور خان

خان مذکور از اقرباے لودہی خان مزبور و عرض بیگی راجہ چندو لعل بہادر است از عرصہ دہ سال نزد راجہ معز ملازم۔ راجہ موصوف بعد سرفرازی خدمت پیشکاری دیوانی از یکصد سوار سرفراز نمودند و برادر خان مذکور مسمی نامدار خان از عمل رکن الدولہ مرحوم بجاگیر در صوبہ براڑ سرفراز و راجہ معز ہم پنجاہ سوار بنامدار خان مذکور و بعبد اللہ خان مذکور دادہ اند۔ از انجاکہ حاکم ارکاٹ و کرنول از زمان پیشین بر تخت حکومت ریاست بندگانعالے متعالی است لہذا شطرے از حالات

آن بحیز تحریر می آرد۔

کیفیت نواب انورالدین خان بہادر

بہادر مغفر متوطن گوپامئو از مضافات ہندوستان در عہد شاہ عالم اکبر بادشاہ بمنصب وخطاب وبعد ازان وقتے بدیوانی دکن مورد مراحم بادشاہی شدند چون از احوال دکن اطلاع داشتند آصفجاہ بہادر مغفر را بدکن ہمراہ آمدند چنانچہ برفاقت آصفجاہ بسرگردگی سہ ہزار سوار وبصوبداری حیدرآباد وسیکاکل وراجبندری ومحاربات فوج مرہٹہ مصدر تردداتِ شایستہ بودند در ۱۱۱۶ھ یکہزار ویکصد وشانزدہ ہجری کہ بخدمت نظامت ارکاٹ ومہم کرناٹک مامور شدند ہمان سال آصفجاہ رہگرای ملک بقا گشتند۔ حسین دوست خان عرف چندا صاحب سرآمد اہل نوایت کہ حکومت ارکاٹ میداشت باوای پیشکش معمولی دست کشیدہ جمعیت فرانس را از بندر پھولچھری بملک خود طلبید۔ ناصر جنگ خلف الصدق آصفجاہ کہ بر مسند ریاست متمکن بود باستماع شورش وفساد ملک کرناٹک برای اعانت انورالدین خان بہادر متوجہ شد۔ بہادر مغفر قبل از رسیدن ناصر جنگ در مقابلہ فرانسیسیان وچندا صاحب شانزدہم شعبان ۱۱۶۳ھ یکہزار ویکصد وشصت وسہ ہجری بعمر نود وچہار سالگی رسیدہ کشتہ گشت۔ خلف بہادر مغفر باسم محمد علیخان از ترچناپلی معہ عیال واطفال بہ بندر چنیاپٹن آمدہ باستصواب ارباب حکومت انجا از ولایت

سند حکومت بنام خود طلبیده بمعاضدت و معاونت فوج ظفر موج سرکار عالم مدار
از بل کمپنی انگریز بہادر باستیصال و اخراج فرانسس وغیرہ پرداخت چنانچہ
چندا صاحب مذکور در محاربہ کشتہ گشت و ملک کرناٹک از کنار دریاے ستور
تا سرحد دریاے کشنا بقبض و تصرف درآمد و محمد علیخان موصوف بخطاب والا
جاہ پایہ اعتبار برافراخت و در سنہ ۱۲۱۰ یکہزار و دوصد و دہ ہجری کوس رحلت
ازین جہان فانی درکوفت۔ پسر مہین خان موصوف باسم عمدۃ الامرا شش
سال قائم مقام حکومت آن ملک بودہ در ۱۲۱۵ یکہزار و دوصد و پانزدہ ہجری
ودیعت حیات سپرد۔ برادرزادہ مرحوم مذکور مسمی عظیم الدولہ پسر امیر الامرا برادر
خورد عمدۃ الامراے مذکور بسبب ویرانی و خرابی ملک از ناکردہ کاری کارپردازان
خود ملک مذکور را در سرکار کمپنی انگریز بہادر تفویض نمودہ برضا و رغبت تمام پنجم
حصہ تحصیل ملک قبول ساخت واز پانزدہ سال بکمال فارغ البالی و اعتبار و
آسودگی و اقتدار بسر می برد در حین حیات عمدۃ الامرا تحصیل ملک تا مبلغ ہشتاد لک
روپیہ داخل دفاتر سرکار کمپنی بہادر شدہ بود در نیولا از باعث آبادی ملک
آنچہ عیوض ایزاد از روے حساب بر می آید آخر سال بعظیم الدولہ مسطور مرحمت
می شود و دو ہزار ہون ماہوار میرسد فقط

کیفیت نواب محمد الف خان بہادر مرحوم

بہادر معز حاکم کرنول پیشکش گذار سرکار حضرت بندگانعالی بود بیان حسب و نسب وش

اینکه نواب محمد خضر خان بهادر و نواب رن مست خان بهادر هر دو برادر حقیقی
قوم افغان پنی در شاهجهان آباد از منصب داران بادشاهی بودند۔ از نواب
محمد خضر خان موصوف سه فرزند۔ کلان نواب داؤد خان بهادر۔ دویمین نواب
محمد ابراهیم خان بهادر۔ سیومین محمد سلیمان خان بهادر۔ نواب داؤد خان موصوف
در عهد عالمگیر بادشاه و وزارت اسد خان و ذوالفقار خان از حضور شاهی سرفراز
شده بدکن آمد چون لاولد بود برادر خورد خود را اسمی نواب محمد ابراهیم خان
در فرزندی گرفته قائم مقام خود ساخت۔ نواب محمد ابراهیم خان موصوف
دو پسر داشت نواب محمد الف خان بهادر و نواب رندوله خان بهادر از نواب
محمد الف خان موصوف دو پسر نواب همت خان بهادر و نواب محمد رن مست
خان بهادر۔ و از نواب رندوله خان مذکور یک فرزند که او را نیز رندوله خان
بهادر میگفتند۔ نواب محمد رن مست خان بهادر مذکور پسر نواب محمد الف خان
مزبور ده پسر داشتند۔ محمد ابراهیم خان بهادر عرف محمد اعظم خان بهادر۔ و محمد
حسین خان بهادر و نواب محمد الف خان بهادر و محمد انور خان بهادر و محمد فاد
خان بهادر و محمد عزیز خان بهادر و محمد یحیی خان بهادر و محمد یعقوب خان بهادر
و محمد علیخان بهادر و محمد رستم خان بهادر همه ها انتقال کردند۔ نواب محمد ابراهیم
خان عرف محمد اعظم خان مذکور دو فرزند داشتند۔ داؤد خان بهادر و محمد جعفر
خان بهادر۔ داؤد خان مسطور معه فرزندان در نوکری سرکار بندگانعالی متعالی

درحیدرآباد حاضر می باشند و نواب محمد الف خان بهادر موصوف که در ۱۲۳۰ سنه یکهزار و دوصد و سی هجری از قید هستی درگذشتند دوازده پسر دارند نواب منور خان بهادر متولد ۱۲۰۷ سنه یکهزار و دوصد و هفت هجری از محل منکوحه صبیه افغان - و محمد داؤد خان بهادر از بطن خواص و محمد مظفر خان بهادر متولد ۱۲۱۳ سنه یکهزار و دوصد و سیزده هجری از محل شادی و محمد رن مست خان بهادر و اکبر خان بهادر و عمر خان بهادر و یوسف خان بهادر و غلام محی الدین خان بهادر و قادر خان بهادر و غلام غوث خان بهادر و احمد خان بهادر همه ها از بطن خواصان و غلام رسول خان از بطن طوائف اند - از ابتداے حکومت کرنول نواب محمد الف خان بهادر مذکور وغیره حکام مبلغ یک لک روپیه سالیانه بر سبیل پیشکش در سرکار حضرت بندگانعالی متعالی رسانیده اند از وقت جدا شدن ملک در عوض تنخواه جمعیت سرکار جهان مدار کمپنی انگریز بهادر ملک کرنول وغیره متعلق سرکار عالم مدار ممدوح گردید - فی الحال جمعیت مشروطی در سرکار نواب موصوف کلیتهٔ یکهزار سوار و بار است و براے گرد آوری و تحصیل تعلقات کرنول جمعیت سه بندی علیحده است آمدنی محالات تحصیل علاقه ملک کرنول قریب هشت لک روپیه حالا در قبض و تصرف نواب منور خان بهادر پسر نواب محمد الف خان بهادر حاکم کرنول است فقط

کوائف اعیان و ارکان دولت آصفیه از قوم هنود - کیفیت راجه چندو لعل بهادر

مهاراجه معز و راجه گوبند بخش بهادر برادر حقیقی قوم کهتری اند - راے مولچند نامی جد امجد

راجہ معز در عہد محمد شاہ بادشاہ وقتیکہ حضرت مغفرت مآب ارادہ دکن فرمودند
ہمراہ رکاب آمدہ بخدمت کرورگیری بلدہ حیدرآباد سرفرازی یافت بعد انتقال
او پسرش راے لچھرام جد راجہ معز در عہد غفران مآب بر خدمت مذکور مامور گشت
بعد انتقالش پسر کلان او راے نانک رام عموی راجہ معز ہمین خدمت یافتہ
بود۔ راے لچھرام متوفی را پنج پسر بودند۔ کلان راے نانک رام و دویمین راے
نرائن داس پدر راجہ معز سیومین راے رگھناتہ داس۔ چہارمین راے بھوانی
داس۔ پنجمین راے موہن لعل ہمہ ہا فوت کردند۔ راجہ چندولعل بہادر در عہد
حضرت غفران مآب چندے بحالات کڑپہ و خدمت کرورگیری بلدہ سرفرازی داشت
در وقت بندگانعالی حال ہرگاہ میر عالم مغفور بر عہدہ دیوانی سرفرازی یافتند
بعد دو سال میر مرحوم باستصواب و استصلاح کپتان سدہتام صاحب بہادر ریذیڈنٹ
سابق دربار حیدرآباد راجہ معز را بعہدہ کارپردازی سرکار دولتمدار آصفیہ سرفراز
کنانیدند چنانچہ تا حال بہمان خدمت مامور اند۔ عمر راجہ معز تخمیناً پنجاہ و یک سال
رسم شادی در برہانپور از دختر راے وٹہل راے کہ ہمراہ مہاراجہ دولت راو
سندھیہ بہادر ملازم بود بعمل آمدہ۔ دو پسر و یک دختر دارد۔ کلان راجہ بالا پرشاد
و دویمین باسم نانک رام کہ از خواص است رسم شادی دختر از راے دیپ چند
نامی کہ بحالات کرورگیری و چوکیات صدو پنج و پیشکاری جمعیت ملٹن مستر جونسن
صاحب وغیرہ سرفراز است بعمل آمدہ و راجہ گوبند بخش برادر حقیقی راجہ چندولعل بہادر

بعد موقوفی راجہ مہپت رام متوفی از حضور پر نور بصوبہ براڑ وصوبہ اورنگ آباد سرفرازی یافت. عمر راجہ مذکور چہل وہفت سال رسم شادی از دختر گوبند رام نامی بعمل آمدہ دو فرزند یکے رام بخش و دیگرے گور بخش ویک دختر کہ ہنوز رسم ازدواج ہیچیک بعمل نیامدہ. وخسر پورہ راجہ مذکور باسم راے سکھہ لعل بصیغہ نیابت در اورنگ آباد می باشد. وراے سیتل داس پسر راے رگھناتہہ داس مذکور وراے بالکشن فرزند راے بہوانی داس مزبور حاضر اند.

کیفیت راجہ راو رنبہا بہادر

راجہ موصوف پسر انند راو ولد جالوجی راو نبالکر مشار الیہ از قدیم منصب دار بادشاہی در عہد خلد مکان بمنصب سہ ہزاری وسہ ہزار سوار سرفراز بودند. چون جالوجی راو نبالکر مذکور در عین حیات آصفجاہ در محاربات مرہٹہ تردداتٍ شایان وجانفشانیہاے نمایان بعمل آوردہ بودند حضرت مغفرت مآب. عزت وتوقیر ایشان بسیار میفرمودند وبجاگیر ذات وعوض جمعیت کہ ذکرش بجاے خود می آید از عہد مغفرت مآب سرفرازی دارند. عمر راجہ راو رنبہا بہادر قریب شصت ودو سال از ایشان پنج فرزند. کلان کہنڈے راو. ودویمین انند راو ہر دو از زوجہ شادی. وامام الدین خان وغیرہ از بطن طوائف مسلمان اند کلان تر فوت نمود ودو پسر دیگر زندہ اند.

کیفیت راجہ سیام راج

راجہ مذکور ولد راجہ رایان کہ بعد انتقال رکن الدولہ مرحوم نانا پنڈت دہوندو پنڈت

مخاطب بہ راے رایان ہر دو برادر حقیقی تا وقت ارسطوجاہ مرحوم اجراے امورات عظیمہ مالی وملکی نمودند۔ راجہ سیام راج موصوف بسبب برآمدن دست آویزہاے فتور وخطوط مہری بنام ٹیپو سلطان بعد سفر کہرہ از بلدہ اخراج یافتہ بموجب حکم غفران مآب در محمد آباد بیدر بجاگیر خود قیام دارند۔ نانا پنڈت لاولد برد فتر داری صوبہ برار وصوبہ اورنگ آباد وصوبہ بیجاپور ہر قدر کہ در حصہ سرکار عالی است از وقت غفران مآب سرفراز از طرف مشار الیہ ترنک پنڈت نامی باجراے کار مشتغل است۔

کیفیت راجہ راجیندر بہادر

راجہ مذکور پسر ہنیت راو زناردار وقتیکہ ارسطوجاہ مرحوم درپونہ بودند۔ راجہ مسطور بعہدہ وکالت راجہ سیام راج رفتہ در آمدن ارسطوجاہ مرحوم نزد سندھیہ وغیرہ اہلکاران انجا سعی ہا کردند لہذا ارسطوجاہ بمد نظر خیرخواہی مومی الیہ بعد آمدن در بلدہ حیدرآباد برعہدہ پیشکاری خود از حضور پرنور سرفراز کنانیدند بعد انتقال ارسطوجاہ مرحوم پنج وشش ماہ مامور بودہ بوقت مدار المہامی میر عالم مغفور بمشاورہ کرنل جمس کرک پاتریک صاحب حشمت جنگ بہادر براجہ مذکور حکم خانہ نشینی گردید۔ عمر راجہ معزتخمیناً پنجاہ وہشت سال لاولد اند۔

کیفیت سکہور ودہر

مشار الیہ ولد رود راج قوم مرہٹہ متوطن مرج گانو سابق ازین نزد پرسرام بہاو

ملازم بود در پونه از راجه راجندر در خورده بهمان سابقه معرفت وارد حیدرآباد شده از تعلقداری تعلقات بیٹر و پرینده وغیره سرفرازی یافت بعده محاسبه دار سرکار گردیده مال واموالش ضبط وخود مقید گردید۔ عمرش تخمیناً شصت سال یک فرزند بنام کیشورا و دارد فقط

کیفیت راجه مہیپت رام متوفی

راجه مشارالیه ولد امرت رام قوم کہتری گجراتی۔ اول نزد مقبول علی خان عرض بیگی غفران مآب ملازم بود۔ بعد انتقال خان مذکور بعهده وکالت موسی ریمون فرانسس نزد ارسطوجاه آمد وشد داشت درہمین اوقات رشد پیدا کرده بعد معاودت ارسطوجاه مرحوم از پونه بحضور بندگانعالی حال بعهده خانسامانی سرفرازی یافت چنانچه در سفر شوراپور متوفی مذکور در رکاب بندگانعالے حاضر بوده در مزاج حضور پرنور دخل یافت۔ بعد ازان بسررشته داری لین موسی ریمون و تعلقداری تعلقات برار وغیره سرفراز گشت چون با قیدار مبلغ خطیر سرکار گردید میر عالم مغفور تغیرے او مناسب دانسته در حضور طلب داشته چنانچه حسب الطلب حاضر شده به نسبت سابق زیاده تر در مزاج حضور مداخلت یافت میر عالم مغفور بمعائنه این حال بصلحت کپتن سدہنام صاحب رسیڈنٹ سابق حیدرآباد رخصت براڑ دہانیدند چنانچه حسب الحکم در قلعه شاه پور رفته اقامت گزید و بر تعلقه شوراپور وغیره دست انداز و بفراہمی پنج شش ہزار سوار و بار علم بغاوت

برافراخت بنا برعلیه جمعیت سرکار عالی جہت تنبیہ مامور گردید مشار الیہ در وقت محاربہ وجنگ مسٹر گارڈن صاحب را کہ بسرکردگی پلٹن ملازم سرکار بودند گرفتہ بقتل رسانید بملاحظہ این احوال جمعیت سرکار کمپنی انگریز بہادر باتفاق جمعیت سرکار آصفیہ ماموری شد مشار الیہ تا رسیدن جمعیت مذکور فراری شدہ در تعلقہ ہولکر سکونت ورزید بعد چندے درانجا ہم بعلت کدام یک حرکت از دست جمعیت ہولکر بقتل رسید۔ دو فرزند متوفی مذکور۔ کلان باسم راجہ پرتیپت رام وکوچک بنام گنپت رام معہ دیگر قبائل وعشائرش در بنارس بموجب حکم سرکار مقیم بودہ پنج صد روپیہ ماہوار برسبیل مدد معاش می یابند۔

کیفیت راجہ سورج ونت

راجہ مذکور ولد منا لعل ودر ابتدا در ذیل محرران ملازم راے ساکرمل جد راجہ خوشحال چند بودند بعد انتقال راے مذکور راجہ بہوانی داس پدر راجہ کیول کشن وراجہ درگا داس پدر راجہ خوشحال چند مذکور ہر دو برادر حقیقی بہمان خدمت یعنی سر دفتری صوبہ حیدر آباد ومحمد آباد مامور شدند چون بامورات خدمت مذکور کما ینبغی نمیرسیدند راجہ سورج ونت اجراے کار دفتری نمودند چنانچہ بہمین طور تا وقت مدار المہامی میر عالم مغفور ماندہ جہان فانی را گذاشتند متوفی مذکور لاولد بودند مگر یک پسر زنار دار کہیم کرن نامی در حین حیات خود متبنی کردہ بودند

کیفیت راجہ خوشحال چند وراجہ کیول کشن

راسے کھیمراج ہمراہ رکاب نواب مغفرت مآب از شاہجہان آباد آمدہ بعلاقہ متصدی گری مال صوبہ حیدرآباد سرفراز شدند و بسیار محل اعتماد حضرت مغفرت مآب بودند پسرے داشتند بنام ساگرمل بعد انتقال راسے کھیمراج رای ساگرمل بعہدہ مذکور سرفرازی یافتند از راسے مسطور دو پسر کلان بہوانی داس مخاطب براجہ دہرم ونت۔ دویمین راجہ درگا داس۔ از راجہ دہرم ونت مذکور چہار فرزند کلان راجہ کیول کشن کہ یک فرزند بنام راسے خوب چند دارند۔ دویمین راسے دیپک راسے از ایشان دو پسر کنہیا لعل و منولعل۔ سیومین چاترمل۔ چہارمین طوطارام۔ و از راجہ درگا داس مرقوم فرزند دوم راسے ساگرمل یک فرزند بنام راجہ خوشحال چند است۔ و از راجہ خوشحال چند دو فرزند۔ یکے راسے اوجاگر چند و دیگرے راسے منولعل۔ و از راجہ خوشحال چند مذکور دفتر صوبہ محمد آباد بیدر وصوبہ فرخندہ بنیاد حیدرآباد تعلق دارد چنانچہ بالا مذکور شد۔

کیفیت راجہ کیول رام

دیارام و دولہ راسے و دیپ چند و بنی رام ہر چہار برادر حقیقی بودند از انجملہ دیارام و دولہ راسے و دیپ چند برامور خزانہ سرکار و مشرفی ڈیوڑھی زنانہ وغیرہ مامور بودند مغفران مآب بکمال تفضلات بخطاب راجگی و جاگیر ذات بہ سفارش محلات سرفراز فرمودہ بودند مشارالیہم ذی اولاد نیستند۔ از بنی رام مذکور یک فرزند بنام راسے کیول رام مخاطب براجہ دیا بہادر از جاگیر سرفراز

وبر کواغذ خزانہ گولکنڈہ راجہ مسطور مہر ہاے خود ثبت دارد۔

کیفیت راجہ میا رام

راجہ سبنہا چند و راے چنی لعل ہر دو برادر حقیقی راجہ سبنہا چند مذکور در وقت صاحبزادگی متعین بندگانعالے حال بوده از خطاب راجگی سرفراز شدند و بعد مسند نشینی بندگانعالے در عرصہ قریب انتقال نمودند از ایشان یک پسر بنام راجہ میا رام بر مشرفی دیوانخانہ حضور و سررشتہ داری جمعیت نا دعلی بیگ خان و جعفر یار جنگ وغیرہ اعزاز دارند۔ و راے چنی لعل عموی راجہ مذکور بر پیشکاری سہ صد راس اسپان پائگاه و بارگیران و مشرفی ڈیوڑہی زنانہ مامور اند اولاد ندارند۔

کیفیت راجہ روپ لعل

راجہ مذکور ولد ہیرا لعل قوم کایتھہ در زمان صاحبزادگی بندگانعالی حال ارسطو جاه مرحوم راجہ مسطور العہده اخبار نویسی مامور نموده بودند۔ من بعد از نوشت وخواند مشترفی خزانہ خانگی سرفرازی یافتند چنانچہ از حضور تا حال بہمان خدمت مامور ولا ولد اند مگر یک پسر خوانده باسم رستم علی خان دارند۔

کیفیت راجہ بہوانی پرشاد

راجہ مذکور در ابتدا بر امور مشترفی خانسامانی حضور مقرر بودند۔ بعد ازان برائی

و دانائی از مشترفی ڈیوڑھی زنانہ حضور غفران مآب سرفرازی یافتند چنانچہ بمزید اعتبار ماہوار محلات نیز باستصواب راجہ بھوانی پرشاد تقسیم می شود۔ و سررشتہ داری چند سوار نیز تعلق براجہ مذکور دارد۔

کیفیت راجہ شیو پرشاد

راجہ مذکور ولد راجہ روشن راے قوم اگروالہ در ابتدا ملازم سیف جنگ مرحوم بودند از رسائی و دانائی اکثر سوال جواب محالات تلکنڈہ و دیور کندہ و سواران سائرکہ بہ سیف جنگ مرحوم متعلق بودند نیز میکردند در وقتیکہ ارسطوجاہ مرحوم از پونہ بحیدرآباد آمدند اکثر از طرف سیف جنگ مرحوم آمد و رفت داشتند۔ بعد برہمی کار و تغیری تعلقات سیف جنگ در پیشدستی راجہ ٹیپو لعل کہ راجہ مغز بہ پیشکاری دو ہزار سوار مامور بود مقرر شدند بعد انتقال راجہ ٹیپو لعل برپیشکاری سواران فیروز و مشترفی خزانہ بعنایت ارسطوجاہ مرحوم مامور گردیدند بعد انتقال راجہ مذکور پسرش راجہ شیو پرشاد برپیشکاری سواران و مشترفی خزانہ بحال و برقرار گشت۔

کیفیت راے جگ جیون داس

راے لعل چند نامی متصدی متوطن ممالک ہندوستان برفاقت انور الدینخان والاجاہ بدکن آمد پسرش راے ہتمبر داس مدت العمر در رفاقت و وکالت محمد علیخان والاجاہ حاکم چینا پٹن بسر بردند فرزند راے مذکور راے جگ جیون داس

مذکور بعد انتقال پدر خود بعهده وکالت بدستور در حیدرآباد مامور شد۔ چنانچه تا حال ملازم عظیم الدوله بهادر والاجاه حال است۔

کیفیت مرزاجی پنڈت مخاطب براجه نیمونت

پنڈت مسطور رفیق قدیم ارسطوجاه مرحوم بعهده متصدی گری خانسامانی ممتاز و خیلے در دولت خواهی سرکار خود بے انباز بنابر آں علیه مرحوم مذکور از پنڈت مذبور بدل شاد بودند چنانچه بعد معاودت از پونه از جاگیر و سررشته سواران نیز سرفراز نموده بودند۔ یک پسر بنام گوبندراو از ایشان موجود و خود راجه مسطور از بصارت معذور است۔

کیفیت راجه بیربهان

راجه مسطور پیشتر در نیابت راجه روشن راے مذکور الصدر ملازم بود در وقت کارپردازی راجه راجندر بموافقت کارپرداز مذکور بامور سپاه رئیس الملک سلیمان جاه بهادر مختار و بخطاب راجگی بعنایت راجه راجندر سرفراز گردید اولاد ندارد۔ چهوتم لعل برادر خورد راجه مذکور همراه جمعیت سلیمان جاه بهادر که در لشکر فیروزی نزد راجه گوبند بخش بهادر متعین است مامور میباشد و تعلقه لسمت در عوض تنخواه سواران سررشته خود دارد۔

کیفیت رای راجیسر راو

راو مسطور متوطن تعلقه کهم در عمل کرورگیری راجه چندولعل بهادر ملازم گردید۔ وقتیکه راجه معز بکارپردازی سرکار سرفرازی یافتند راو مذکور را از دفتر مال خانگی خود و سررشته

رسالهٔ خاص سرفراز نمودند۔

کیفیت سرفراز سنگه ہزاری

تیجا ہزاری قوم زنار دار باشندهٔ ضلع جونپور در حیدرآباد آمده بسرکار غفران مآب برکار ہزاری گری مامور شد و اعتبار تمام بهم رسانیده از جاگیر و پالکی سرفرازی یافت متروپانڈی که برادر نسبتی تیجا ہزاری مذکور است ملازم شده در شکارگاه چون بموجب حکم غفران مآب شکار آہو ساخت مورد عنایت گردیده بخطاب سرفراز سنگه و سواری پالکی و ہزاری گری ڈیوڑہی زنانه حضرت بخشی بیگم صاحبه مامور گردید چنانچه تا حال بهمان اعتبار مامور است۔

کیفیت پدنانک راجه شوراپور

چہپ نایک نامی از قوم ارازل از طرف سلاطین بیجاپور بر عهدهٔ رسوم کاولکاری و سردیسائی شوراپور سرفرازی یافته تا سه چهار پشت در متابعت بادشاهان بیجاپور مانده دفعه اول که بادشاه عالمگیر در ایام شاہزادگی بنا بر تسخیر بیجاپور بموجب حکم شاهجهان صاحبقران ثانی متوجه دکن شدند۔ بام نایک که در اولاد چہپ نایک مذکور بود از سلاطین بیجاپور منحرف شده بتوقع سرفرازیها ملازمت بادشاه عالمگیر حاصل نموده در تسخیر بیجاپور جانفشانیها بجا آورد و بخطاب بجری نایک و پنجهزاری جمعیت سرفرازی یافت۔ من بعد در وقت مهم بسبب رسانیدن رسد غله بخطاب راجگی و منصب و علم و نقاره ممتاز گردیده از سند سردیسائی تعلقات ثاپی کوٹه

وتعلقہ چتاپور وغیرہ سرفراز گشت وقتیکہ مراجعت حضرت عالمگیر بر سبیل مصالحت
ازسلاطین بیجاپور طرف شاہ جہان آباد اتفاق افتاد بام نایک در دکن بعہدہ
کاولی وغیرہ مامور بودہ طیاری قلعہ واکن گیرہ بعمل آوردہ از سلاطین بیجاپور
بغاوت ورزید آخر کار بوضعے سررشتہ اطاعت گرفتہ سند عہدہ کاولی از سلاطین
بیجاپور نیز بدست آورد وتاحین حیات خود ہمچنان گزرانید۔ بعد انتقال
او پسر کلانش باسم پد نایک بر تعلقات پدر متسلط شدہ نگاہداشت جمعیت
نمود۔ چون دفعہ دوم حضرت عالمگیر براے تسخیر ملک بیجاپور وگولکنڈہ متوجہ
شدند پد نایک مذکور از خلدمکان نیز انحراف ورزیدہ باعانت سلاطین
بیجاپور وگولکنڈہ پرداخت آخرالامر بعد تسخیر قلعہ بیجاپور وگولکنڈہ رایات
بادشاہی بہ تسخیر قلعہ واکن گیرہ متوجہ شدہ قلعہ مذکور نیز مفتوح ساخت۔ بعد
رحلت حضرت خلدمکان کہ شیرازہ افواج بادشاہی متعینہ دکن منتشر گشت پد نایک
مذکور قابوے وقت یافتہ در قلعہ واکن گیرہ دخل خود ساختہ تاحین حیات ہمچنان
گزرانیدہ۔ بعد انتقالش پسر او کوچک بام نایک ملقب بنام پدر خود شدہ چندے
بہمان اسلوب بسر بردہ فوت کرد۔ پد نایک متوفی را دو پسر بودند۔ کلان کشینا
نایک وکوچک رینا نایک ہر دو برادران را چندے باہم مناقشہ بود۔ آخر
کشینا نایک تاب مقاومت نیاوردہ فراری شد و رینا نایک مذکور متسلط گشت
بعد فوت او مبردہ بام نایک نامی فرزندش متسلط گردید چون بام نایک درگذشت

انکپا نایک پسر رام نایک قائم مقام پدر خود گشت انکپا نایک مذکور یک صبیه داشت بعد انتقال انکپا نایک شوہر زوجه نایک متوفی مدن گوپال نامی پسر کشنا نایک مذکور برادر رمنا نایک مذکور را که فراری گردیده بود. قائم مقام نمود- بعد فوت نامبرده پدر نایک نامی پسر مدن گوپال متوفی بجایش متسلط گردیده تا حال برقرار است- از جمله محاصل تعلقه سورا پور که نه لک روپیه جمع کامل است راجه آنجا کلیتہ در سرکار بندگانعالی چہار لک روپیه سالیانه پیشکش میپردازد معه جمعیت شش ہزار پیاده بیڈر ہمقوم خود که زمین در انعام آنہا داده وقت کار نوکری میگیرد حاضر دارد- جمعیت ملازم نقدی دو ہزار نفر سوای جمعیت شش ہزار مذکور است-

کیفیت راجه رام کشنا راو

راؤ مذکور زمیندار سکور و تعہد یک لک و شصت ہزار روپیه در سرکار عالی دارد-

کیفیت راجه سیتارام بہوپال زمیندار گدوال

در زمان پیشین سوم بہوپال نامی برای حصول رسوم بارگودی بموجب اسناد سلاطین پیشین بطرف تعلقه رایچور وغیره مامور بود- روزی از یاوری بخت در صحرای دفینه خطیر یافت چنانچه باستطاعت آن گڈھی گدوال طیار نموده ونگاہداشت کرده ملک کرنول متصرف درآورد- چون افواج قاہره شاہی بعد تسخیر ملک دکن عنان عزیمت برای تنبیه سوم بہوپال برتافت- نامبرده تاب مقاومت نیاورده

جبین ارادت برای ادائی پیشکش تعلقات بآستان عرش آشیان سود و مورد تفضلات شاہی شدہ بخطاب راجگی سرفرازی یافت چون سوم بہوپال لاولد بود بعد فوت او تا دہ سال اہلیہ او بانتظام تعلقات گدوال پرداخت وقت رحلت بکارپردازان دولت نصائح نمود کہ ہمشیرہ زادہ خود راکہ زمل راو نام دارد بفرزندی نام نہاد کردہ متسلط سازند چنانچہ راو مذکور قریب چہار پنج سال متسلط بودہ از بداطواری او رام راو برادر خورد زمل راو مذکور بموافقت کارپردازان متسلط شد چون رام راو مذکور لاولد بود سوم بہوپال نامی پسر کلان زمل راو مذکور بانتظام تعلقات گدوال تا مدت چہل سال پرداخت بعد فوت مشارالیہ رام بہوپال نامی پسر کلانش متسلط شد و تا مدت دوازدہ سال کارفرما بود چون پسر نداشت وقت انتقال صبیہ خود را از پسر خالو باسم سیتا رام کتخدا نمودہ بکارپردازان وصایا نمود کہ قائم مقامش سازند چنانچہ تا حال کہ قریب ہفت سال می شود راجہ سیتارام بہوپال مامور و متسلط است محاصل تعلقہ گدوال چہار لک روپیہ جمع کامل است در سرکار آصفیہ یک لک وسی ہزار روپیہ سالیانہ بر سبیل پیشکش میرساند جمعیت قریب یکہزار و پانصد نفر حاضر باش است منجملہ آن پانصد نفر ملازم نقدی باقی ہا زمین یافتہ اند در وقت وقوع کار حاضر خدمات می باشند۔

کیفیت زمیندار دریاپور متعلقہ برار

زمیندار مذکور از وقت حضرت عالمگیر است حالا تعلقه او در جاگیر عبداللہ صاحب پسر نواب منیر الملک بہادر مدار المہام بحاصل لک روپیہ مقرر است۔

کیفیت راجہ چندر سین

راجہ مذکور پدر راجہ رامچندر متوفی از عمدہ منصب داران بادشاہی است در ابتدا بجاگیر پنجاہ لک روپیہ و جمعیت دوازدہ ہزار سوار سرفرازی داشت و آصفجاہ مرحوم او را برادر خود میخواندند حالا از اولادش کسی باقی نیست۔ راجہ رامچندر مسطور در ۱۱۸۳ھ یکہزار و یکصد و ہشتاد و سہ ہجری در سفر کرکنہ بتجویز رکن الدولہ مرحوم مقید شدہ در قلعہ گلکنڈہ بسا ماحیات در نوردمظنون ارکان دولت این بود کہ در مہم کرناٹک راجہ مسطور با اہالی کمپنی موافقت کردہ شبخون طلبیدہ بود کہ میر نظام علیخان غفران مآب توپخانہ و جملہ اسباب و سرانجام در عرصہ کارزار گذاشتہ پاشنہ کوب بحیدرآباد رسیدند۔

کیفیت اجداد راجہ ہنموہن راو رینگلہ جاگیردار رودرور و سیتاجی پاندریہ جاگیردار تعلقہ الہکی متعلقہ صوبہ محمد آباد بیدر و سبحان راو راد ہاکنتھ جاگیردار تعلقہ رینا پور

ہمہ ہا منصب دار قدیم بادشاہی بودند۔ در وقت میر نظام علی خان غفران مآب جاگیر دار قدیم ضبط شدہ بقدر معاش برائے اولاد آنہا مقرر گشت۔

انا ریڈی زمیندار بانسواڑہ۔ مشار الیہ برادر سداشیو ریڈی است زمیندارلش

بعلت مفسدی و تمرد جمله در سرکار ضبط شده براے بسر اوقات قدرے معاش دارد۔

راجہ مل ریڈی زمیندار تعلقہ گڑمکال۔ موی الیہ را از سرکار تعہد سہ لک و چند ہزار روپیہ گردیدہ است۔

راجہ وِنکٹ راو تبنی لچھمای۔ زمیندارنی تعلقہ لوکاپلی بمبلغ سہ لک روپیہ اجارہ دارد۔

کوناراو وجلپت راو زمینداران تعلقہ الگندل۔ نامبردہا سابق تعہد قریب پنج لک روپیہ داشتند الحال جلپت راو ندکور رجوع وکوناراو شیوہ مفسدی دارد۔

راجہ اشوار راو زمیندار پالونچہ۔ مشارالیہ از قدیم منصب و جاگیر از حضور بادشاہ عالمگیر داشت و زر بطریق پیشکش داخل سرکار عالی میکرد۔

راجہ وِنکٹ نرائن ریڈی زمیندار بھونگیر وراج کنڈہ۔ موی الیہ خطاب و منصب از سرکار آصف جاہ مغفرت مآب دارد منصب دار بادشاہی ہست فقط بر زرف نگہان اولے الافہام واضح و لائح باد کہ ہر چند سواے اعزہ ہاے مرقومۃ الصدر اکثر اشخاص دیگر ملازم سرکار دولت مدار آصفیہ بودہ اند لیکن بمصداق کل قلیل لذیذ۔ بر سبیل انتخاب زیب ارقام یافت۔

فائدہ۔ چون از ذکر انتساب بندگا نعالے متعالی و بیان کوائف متوسلان عظام و کارپردازان ذوی الاحترام فراغت دست داد۔ حالا قلم وقائع رقم بہ تحریر آمدنی ملک و مال وغیرہ می پردازد۔ باید دانست کہ آمدنی ممالک محروسہ سرکار دولت مدار آصفیہ تخمیناً بہ تعداد مبلغ دو کرور و ہشتاد و دو لک و بست و

هفت هزار و سه صد و هفتاد روپیه هفت آنه سواے ابواب و رقومات دیگر که
تعلق از دفتر سرکار عالی دارد شامل بر دو نقشه است۔ نقشهٔ اول در بیان
آمدنی ملک و مال۔ نقشه دوم در ذکر آمدنی سائر و آنچه از سرکار عالی بابت رقم
چوتهه و سردیسمکهی و بابتی و ساهوتره وغیره ابواب از محالات صوبه سه گانه در
سرکار راو پنڈت پردهان پیشوا بهادر میرود نقشه آن جداگانه نوشته شد۔

نقشهٔ اول در بیان آمدنی مال بابت صوبجات پنجگانه سواے سرکارات مرتضی نگر و مصطفی نگر متعلق سیکاکل که از مدت شامل علاقه سرکار عالم مدار کمپنی انگریز بهادر است

اسماے صوبجات	خالصه محالات سپرد عمالان	جاگیرات	تعداد کل
فرخنده بنیاد حیدرآباد	[illegible]	[illegible]	[illegible]
محمدآباد بیدر۔	[illegible]	[illegible]	[illegible]
خجسته بنیاد اورنگ آباد	[illegible]	[illegible]	[illegible]
چند پرگنات دارالظفر بیجاپور	ندارد	[illegible]	[illegible]

بڑارو گھاٹ و پایان گھاٹ	[illegible] ۱۵	[illegible] ۷	[illegible] ۶
۵ صوبہ	کرور [illegible] ۱۰	کرور [illegible] ۳	کرور [illegible] ۱۳

نقشہ دوم در ذکر آمدنی سائر بابت صوبہ فرخندہ بنیاد حیدرآباد

محالات سائر۔	عین	نذرانہ	تعداد کل
سائر مثل پرمٹ وغیرہ	[illegible] ۱۳	ندارد	[illegible] ۱۳
منازل نزول جواہر بازار	[illegible] ۹	[illegible]	[illegible] ۹
ابواب ممنوعات مثل سکرات وغیرہ	[illegible]	[illegible] ۱۳	[illegible]
۳ محال	[illegible] ۱۲	[illegible] ۱۳	[illegible]

نقشه سیوم در شرح اخراجات چوتهه و سردیسمکهی و باتی ساوهوتره وغیره ابواب تخمیناً که از محالات سه صوبه سرکار دولتمدار آصفیه براو پنڈت پردهان پیشوا بهادر میرسد

نام صوبجات	از محالات خالصه	از محالات جاگیرداران	تعداد کل
خجسته بنیاد اورنگ آباد	[illegible]	[illegible]	[illegible]
چند پرگنات دارالظفر بیجاپور	[illegible] ۰۲	[illegible] ۰۵	[illegible]
برار بالاگهات و پایان گهات	[illegible]	[illegible] ۱۰	[illegible] ۱۱۰
۳ صوبه	[illegible] ۰۲	[illegible] ۱۰۰	[illegible] ۰۲

تفصیل قلعجات که جمعیت احتشام بران معین است۔ قلعه گول کنڈه

سپردرحیم خان قلعه دار حصار بیرونی مشتمل بر هشتاد و چهار برج و هشت دروازه مشرق رویه فتح دروازه و موتی دروازه۔ غرب رویه پٹن چرو دروازه و مکی دروازه شمال رویه جمال الدین دروازه و بنجارهی دروازه۔ جنوب رویه مال دروازه و بهمنی

دروازہ منجملہ آن شش دروازہ مسدود و دو دروازہ یکے مشرق رویہ و دیگر شمال رویہ جانب درگاہ حسین شاہ ولی براے آمدوشد مردم مفتوح می باشد بزیر تمامی بروج اضراب کلان و کوچک گذاشتہ و دو فصل یکے قدیم و دیگرے جدید و درمیان ہر دو فصل باغے نوتیار و بالاحصار کہ مشتمل بر ہشت برج است نیز بدستور اضراب خورد و بزرگ ۔ بر ہر یک نصب و سواے خندق معمولی خندق دیگر نوطیار از گوشہ برج سنگم ندی واقع است۔ قلعہ اودگیر سپرد جہانگیر یار جنگ بہادر۔ قلعہ ملکھیر۔ سپرد سر برہان الدین قلندر خان کہ از قدیم الایام بموجب اسناد بادشاہی سرفراز اند۔ قلعہ بہونگیر سپرد شہباز جنگ برادر بینظیر بہادر۔ قلعہ پرینڈہ سپرد وحید الدولہ بہادر پسر اعتصام الملک میر منشی سرکار۔ قلعہ دولت آباد سپرد رشید الدولہ بہادر خلف میر منشی موصوف۔ قلعہ دہارور سپرد دولہ خان مخاطب بہ کرار نواز خان بہادر۔ قلعہ نرمل سپرد محمد شاکر خان بہادر لوہانی ۔ قلعہ بہاتمرہ سپرد ابراہیم علیخان پسر اعتصام الملک موصوف ۔ قلعہ دیورکنڈہ سپرد پسر کلان بہادر الدولہ مرحوم۔ قلعہ رام گیر سپرد سرفراز الدولہ لشکر جنگ اقرباے شمس الامرا بہادر۔ قلعہ الگندل سپرد پسر خان جہان خان۔ قلعہ ظفر گڈہ سپرد ہمت یار جنگ۔ قلعہ بیتال باری سپرد میر الف خان ۔ قلعہ یادگیر۔ سپرد مرشد قلی خان ولد رستم علیخان۔ قلعہ جگتیال سپرد حسن علیخان پسر فیضیاب جنگ بہادر کوتوال شہر۔ قلعہ ورنگل سپرد عباس

یاور جنگ بہادر نہایت مستحکم و سنگین است۔ **قلعہ بالکنڈہ** سپرد مقرب خان اقربائے رفعت الملک بہادر۔ **قلعہ اینگر** سپرد صمور اللہ خان برادر نسبتی شہباز الملک بہادر۔ **قلعہ کھم** سپرد بے نظیر جنگ بہادر۔ **قلعہ کولاس** سپرد راجہ پدم سنگھ زمیندار۔ **قلعہ قندہار** سپرد راجہ تیج سنگھ۔ **قلعہ گلبرگہ** سپرد نظام یار جنگ بہادر۔ **قلعہ بیدر** سپرد یکہ تاز جنگ خسر پورہ ضیاء الملک بہادر عرض بیگی۔ **قلعہ پالکل** سپرد خان جہان خان داروغہ فراش خانہ۔ **قلعہ کوپل** سپرد عبداللہ صاحب خلعت نیر الملک بہادر مدار المہام۔ **قلعہ رائچور** سپرد ایریتا نامی پسر ناکن کورہ متوفی۔ **قلعہ کنک گری** سپرد محمد صاحب پسر سلطان میان۔ **قلعہ کلیانی**۔ سپرد ممتاز الامرا بہادر۔ **قلعہ ملکنڈہ** بنا بر تخفیف سہ بندی سپرد عامل آنجا است۔ **قلعہ احمد نگر**۔ از ۱۱۷۳ یکہزار و یکصد و ہفتاد و سہ ہجری بسازش قلعہ دار در تصرف سداشیو بہاؤ برادر پنڈت پڑدہان است۔ **قلعہ ایلچپور** بطور گڈہی شش برج و دو دروازہ دارد و بروج از گل و خشت اند متصل دروازہ شش ضرب افتادہ تعلقدار ایلچپور در قلعہ مذکور میماند۔ **قلعہ رودرور** سپرد حافظ یار جنگ بہادر رفیق ارسطوجاہ مرحوم۔

بیان بنای دار السلطنت حیدرآباد و مسجد جامع و چار مینار وغیرہ

چون در سال دہم از جلوس میمنت مانوس خاقان زمان ابو المظفر سلطان محمد قلی قطب شاہ قلعہ گولکنڈہ کہ پایہ تخت بود بعلت کثرت آبادی سقم ہوا کہ موجب آلام و اسقام مردم باشد پیدا ساخت بنا بران خاطر قدسی ماثر مائل آن شد کہ شہرے

دیگر در کمال لطافت و صفا و وسعت و فضا زیب احداث یا بد اتفاقاً روزے دائرہ دولت و اقبال آن خدیو زمان متوجہ سیر و شکار گردید ناگاہ گذر میمنت اثر بندگان والا بصحراے قریب سہ چہار کروہی گول کنڈہ کہ در وسعت و فسحت و صفا و لطافت نظیر و عدیل نداشت اتفاق افتادہ بنظر ہمایون رونق انتخاب یافت کہ براے بناے شہر مکانے بہتر و خوشتر ازین نتواند بود۔ پس منجمان دقیقہ شناس بہ پیشگاہ معدلت اساس طلب گشتند تا ساعتے مسعود و شایستہ براے بناے شہر استخراج و اختیار کنند و طراحان نادر فن و معماران نو و کہن نقشہ شہرے مشتمل بر چہار بازار وسیع و چہار طاق رفیع و در ہر بازارے چند چارسو مساوی الاضلاع و دکاکین خوش اختراع بتعداد چہاردہ ہزار و در پس ہر دکان ایوانے و علاوہ برین از محلہ ہا و حمام و خانقاہ و مدرسہ و مسجد و لنگر و مہمانخانہ دوازدہ ہزار مکان و سمت شمالی مرکز دولت و مستقر سلطنت قرار دادہ ایوانہاے منیع و قصرہاے رفیع بر لوح مہارت کشیدند و در احسن ساعات بناے شہر فرخندہ بنیاد نہادہ مجموع عمارات کوچہ و بازار وغیرہ را از سنگ و آہک بتکلف ہر چہ تمامتر پرداختند۔ و باسم بھاگ متی نام زنے کہ تعلق خاطر اقدس با او بہم رسیدہ بود نخستین بہ بھاگ نگر موسوم و بعد چندے کہ مسماۃ مذکورہ از شہرستان وجود بدار الملک عدم رحلت گزین شد بحیدر آباد مشتہر ساختند لیکن دیر باز و مدت دراز در افواہ عام و بر السنہ انام نام نخستین جاری بود۔ شرقی این شہر سرکار بھونگیر است و

شمالی سرکار میدک و غربی سرکار مظفر نگر محمد آباد بیدر۔ و جنوبی سرکار گولکنڈہ کہ قلعہ
کوہی است و از کوہچۂ شرق رویہ قلعہ مذکور رودے برآمدہ شمالی میرود۔ و شمال
رویہ قلعۂ گول کنڈہ کوہی است کہ از آن رود موسی شرقی برآمدہ متصل فصیل
حیدرآباد شدہ شرقی میرود در سرکار ایلور بکشنا و بھیرارود خاہا وغیرہ می پیوندد
چون حیدرآباد در عہد سلاطین قطب شاہیہ حصارے کہ موجب پناہ شہر باشد
نداشت مبارز خان صوبہ دار حیدرآباد بجہت عدم دست رس غنیمان دست
انداز در شہر حیدرآباد کہ تخمیناً پنج کروہ است طرح شہر پناہ انداخت ہنوز طیار
نشدہ بود کہ اجل حصار ہستیش منہدم ساخت و در مقابلۂ نواب مغفرت مآب آصفجاہ
مرحوم در باخت بعد ازان آن حصار پائدار بحکم نواب آصفجاہ ممدوح حسن انجام
یافت ازانجا کہ توجہ ہمت فیض نہمت سلطان محمد قلی قطب شاہ پیوستہ
بترویج اسلام و رفاہیت جمہور انام بیشتر بود بفرمود تا مسجد جامع بسیار رفیع
و فسیح مجموع از سنگ و آہک مرتب نمودند و بہ مکہ مسجد اشتہار یافت گویند ہنگام
بنائے مکہ مسجد بادشاہ دین پناہ جمیع علما و صلحا را فراہم ساختہ فرمود کہ درین بنا
اول از دست کسی کہ در مدت عمرش نماز تہجد فوت نگشتہ باشد سنگے نہادہ شود
علما و صلحائے صادق الاقوال متفق اللفظ بعرض رسانیدند کہ درمیان ما احدے
بدین صفت یافتہ نمیشود آنگاہ خاقان زمان فرمود خدا شاہد حال است کہ
از ابتدا تا حال نماز تہجد از من قضا نشدہ۔ این گفت و بدست مبارک خود اولاً

سنگی وران بنیا دنهادند و تا عهد آن بادشاه قریب سی هزار هون بخرچ تعمیر آن
رسید و با تمام نرسید تا آنکه در عهد سلطان عبدالله و سلطان ابوالحسن تانا شاه
زیب اختتام یافت مگر کار جزوے که باقیمانده بود در عهد بادشاه غازی اورنگ زیب
عالمگیر در ۱۱۰۴ه یکهزار و یکصد و چهار هجری صورت انجام پذیرفت و نیز بموجب
حکم آن بادشاه دین پناه در وسط شهر چهار طاق در نهایت ارتفاع از سنگ هاے
تراشیده بغایت تکلف پرداخته سقف آن به سنگ و آهک بستند و بر چهار گوشه
آن چهار مینار نهایت مستحکم و مرتفع و در آن چهار مینار حجره ها جهت سکونت طلبهٔ علم
و در وسط حوضے با فوارهٔ بزرگ ساختند تاریخ بناے آن "یا حافظ" است و ماورای
آن به تعمیر دارالشفا و حمام پرداختند و در مدرسه علما و طلبا جهت افادت و در دارالشفا
اطبا با جمیع مایحتاج ایشان براے معالجهٔ بیماران مقرر شدند و هر کدام را وظیفه از سرکار
آن شاه دیندار معین بود و همین سال در دو فرسنگے شرقی دارالسلطنت حیدرآباد
طرح شهرے انداخته موسوم به سلطان نگر ساختند و اساس عریض و متین بجهت دو قلعه
وسیع که یکے حصار باشد و دیگرے حصار دولتخانه عالی بنا گزاشتند و بعرض پنجاه درعه
خندقے بر دور حصار شهر حفر نموده و بمنبع آب رسانیده از آنجا بنیاد حصار برداشتند
و بیست و پنج درعه عریض مقرر کردند که به سنگ و گچ برآورده چون زمین برابر شود
به بیست درعه مرتفع ساخته کنگره و سنگ انداز سازند و جمیع عمارات با تمام رسانند چنانچه
قریب سه لک هون بخرچ رسیده بود که اجل فرصت نداد و با تمام نرسید و بناے قلعهٔ نو

ملتوی ماند۔ قلعۂ کہنہ قلعۂ گولکنڈہ است و قلعۂ نو اکثر زبان زد بہ قلعۂ کہن است
فی الحقیقت آنست کہ بیان شد۔ تاریخ واقعہ سلطان محمد قلی قطب الملک ہفتدہم ماہ
ذیقعدہ سنہ ۱۰۲۰ یکہزار و بیست ہجریست۔ و تاریخ جلوس سلطان محمد قطب شاہ
در ہمان روز است و سال تولد سلطان عبداللہ خلف سلطان محمد قطب شاہ
سنہ ۱۰۲۳ یکہزار و بیست و سہ ہجری است فقط۔ تمام شد

از من مسکین درین تسکین سواد گر خطائے رفتہ است آہو مگیر

قانون مالگزاری اراضی

مشرحہ

شمس العلما۔ نواب عزیز جنگ بہادر مؤلف صدر مجموعۂ قوانین مال و وظیفہ یاب حسن خدمت اول تعلقداری سرکار عالی

الحمدللہ۔ قانون مالگزاری اراضی جس کا انتظار پبلک کو عرصہ دراز سے تہا۔ جناب مولوی عبدالرحیم صاحب جائنٹ سکرٹری مال کے مساعی جمیلہ و محنت شاقہ کی وجہ سے لیجسلیٹو کونسل سرکار عالی سے پاس۔ اور یکم آذر ۱۳۱۸ فصلی سے اس کا نفاذ قرار پاچکا۔ یہ قانون نہایت خوبی کے ساتہ مرتب ہوا ہے۔ اور جامع قانون ہے۔ بدین وجہ کہ اس کے بائی لاز کی اشاعت کے لیئے زمانہ دراز درکار ہے۔ ہم نے شرح کے پیرایہ مین بائی لاز مرتب کیا ہے۔ اور بدین وجہ کہ اس قانون نے احکام موجودہ کی ترمیم و تنسیخ کی کوئی فہرست نہین دی ہے۔ ہم نے نہایت دیدہ ریزی اور مشقت کے ساتہ ہر ایک دفعہ کو صدر مجموعہ قوانین مالگزاری مطبوعہ ۱۳۱۷ فصلی کے ساتہ مطابق کرکے نتیجہ کو ہدیۂ ناظرین کیا ہے۔ کہ اس قانون کی ہر ایک دفعہ سے کون سے قواعد اور گشتیان منسوخ ہوئین۔ اور کن کن گشتیون کی کیا کیا ترمیم ہوئی۔ اور کون کون سے احکام اس کے دفعات کے بائی لاز کا حکم رکہتے ہین۔

ہم نہایت وثوق کے ساتہ عرض کرتے ہین کہ ہماری اس شرح کے بغیر خود عہدہ داران سرکاری اور وکلا اور عامہ رعایا کو نفس متن قانون سے کام لینا خالی از دقت نہین ہے۔

قواعد و احکام مجریہ صیغۂ مال ایک دریاے زخار کا حکم رکہتے ہین جس کی تصدیق ہمارے صدر مجموعہ مطبوعۂ سال حال کی ضخامت سے ہوتی ہے۔

ہم کو اس شرح کی ترتیب و تالیف مین محنت شاقہ اوٹھانا پڑا ۔ جن حضرات کے پاس ہمارا
وہ صدر مجموعہ ہے وہ اس شرح کے ملاحظہ سے بہت خوش ہون گے ۔ اور ہماری اس محنت
کی داد دین گے ۔ اور ہمارے اون حوالون سے جو اس شرح مین ہم نے صدر مجموعہ مذکور کے دفعات
سے متعلق کیا ہے متمتع ہون گے ۔ یہ شرح ضخیم ہے ۔ اور نہایت مبسوط ۔
اس کی طبع کا آغاز نہایت اہتمام کے ساتھ کیا گیا ہے ۔ اور امید کی جاتی ہے کہ ماہ آذر ۱۳۱۸ فصلی
مین شائع ہوجائے ۔

اس کی قیمت پیشگی بغایت ختم طبع مجلد کتاب کے لئے (صمہ) مع خرچ ٹپہ رکھی گئی ہے
اور قیمت مابعد کا اشتہار ختم طبع پر دیا جائے گا ۔ اس لئے کہ اس کی ضخامت پہلی کتاب
ہونے کی وجہ سے ابھی مشخص نہین ہوئی ۔
شائقین کو پیشگی کا موقع ہاتھ سے نہ دینا چاہیئے ۔
تحریر ۲۵ مہر ۱۳۱۸ فصلی

راقم

خاکسار عزیز جنگ مؤلف صدر مجموعہ ہاے قوانین مال گزاری ۔ و خزینہ فینانس و حساب
و عطیات سلطانی ۔ و محبوب السیر ۔ و تاریخ النوائط ۔ و کاشت ترکاری ۔ و فلاحۃ النخل
و کاشت انگور ۔ و سیاق دکن ۔ و غرائب الجمل ۔ و حیوۃ الحمام ۔ و شیرازۂ دفاتر
و آصف اللغات وغیرہ ۔

عزیز ولا عزیز باغ سلطان پورہ
حیدرآباد دکن

مطبوعہ
عزیز المطابع

اعلیٰحضرت بندگانعالی متعالی مدظلہ العالی

غرائب الجمل

متعلق بہ تاریخ گوئی و ترقیم

خدا کا شکر ہے کہ یہ ضخیم تالیف بعد ختم طبع شائع ہو چکی جس کا تفصیلی اشتہار چار مہینہ کے قبل ہم نے شائع کیا تھا۔ جس مین اس کتاب کے مضامین کی کامل فہرست درج تھی۔

اس کا چھاپا چار سو آٹھ صفحات پر ختم ہوا۔ خط نہایت خوب۔ کاغذ عمدہ۔ اور چھاپا نہایت اچھا۔ اور کتاب مجلد ہے۔

ہم کو اپنی خوش قسمتی پر ناز ہے کہ ہماری اس تالیف کی نسبت ہمارے آقا و ولی نعمت والی دولت قدر قدرت نے شاہانہ مراحم اور قدر افزائی سے یہ اجازت عطا فرمائی کہ ہم اسکا ڈڈیکیشن حضرت ممدوح الشان کے نام نامی پر کرین۔

ہماری یہ پہلی کتاب ہے جس کو یہ عزت ملی ہے۔

چار سو سے زائد صفحون کی مجلد کتاب کی قیمت ہم نے صرف تین روپیے رکھی ہے اور خرچ ٹپہ بیرونی خریدارون کے لئے ۶ ؍ ۔ ۲۵ مہر ۱۳۲۱ فصلی

راقم

عزیز جنگ ۔ وِلاؔ تخلص

عزیز وِلاؔ عزیز باغ سلطان پورہ حیدرآباد دکن

مطبوعہ

عزیز المطابع

فہرست کتب مؤلفہ شمس العلماء نواب عزیز جنگ بہادر موجودہ عزیز المطابع

نمبر سلسلہ	مضمون	نام کتاب	تعداد صفحات	قیمت	محصول ڈاک	کیفیت
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
۱	قانون	صد مجموعہ قوانین مال مطبوعہ [illegible]	۱۵۹۷	عـہ۵	۱۲ ر	
۲	"	شرح قانون مالگزاری اراضی	۰	صہر	۰	یہ قیمت پیشگی ہے۔ زیر طبع
۳	"	خزینہ فینانس حساب جلد اول مطبوعہ [illegible]	۱۰۰۶	عـ۵	۱۰ ر	دونون جلدون کے خریدار کے لئے عـہ۵ ۱۲ ر
۴	"	ایضاً جلد دوم مطبوعہ [illegible]	۲۱۷	للعہ ر	۴ ر	
۵	"	شیرازہ دفاتر	۱۶۳	عال	۴ ر	
۶	تاریخ	تاریخ النوائط	۶۵۰	عـ۵	۸ ر	افراد قوم کے لیے نصف قیمت
۷	"	محبوب السیر مع نگارستان آصفی	۲۰۷	للعہ ر	۶ ر	
۸	"	عطیات سلطانی یعنی تاریخ انعامات	۳۱۱	للعہ ر	۶ ر	
۹	فلاحت	فلاحۃ النخل یعنی کاشت کھجور	۲۹۶	ہمار ۸ ر	۵ ر	
۱۰	"	کاشت انگور	۴۶۴	للعہ ر	۶ ر	
۱۱	"	کاشت ترکاری	۱۶۷	عال	۴ ر	
۱۲	سیاق	سیاق دکن	۱۸۰	للعہ	۴ ر	
۱۳	طیور	حیوۃ الحمام	۱۴۳	عال	۴ ر	
۱۴	[illegible]	عجائب النحل	۴۲۰	للعہ	۶ ر	
۱۵	لغت	آصف اللغات صرف الف ممدودہ کی بابت	تخمیناً ۱۰۰۰ صفحہ	صہر	۸ ر	زیر طبع ہے۔

کل کتابین مجلد ہین۔ المشتہر محمد حبیب اللہ منیجر عزیز المطابع۔